

MERKUR
ANDELSKASSE

Årsrapport 2019

Værdier

Merkur Andelskasse driver bankvirksomhed ud fra den grundopfattelse, at verden er en sammenhængende helhed. Hvert menneske har en værdi i sig selv, har potentiale for i frihed at kunne udvikle sine evner og har mulighed for at tage ansvar for vores samfund og for vores fælles livsgrundlag.

Merkurs samfundsidealer omfatter som det væsentligste:

En kultur-, forsknings-, sundheds- og undervisningssektor med størst mulig frihed med hensyn til indholdet af ydelserne, og som er frigjort fra erhvervsmæssige og politiske særinteresser. Det er afgørende for, at det enkelte individ kan opnå de bedste betingelser for at udvikle sine evner.

“

Vi finansierer frie grundskoler, efterskoler og højskoler, kunstnere, instrumenter, spillesteder, biografer, teatre og andre kulturinstitutioner, seriøse alternative behandlere og medicin, plejetilbud og meget mere.

Et erhvervsliv, hvis produkter og ydelser afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som respekterer mennesker og miljø. Herved tages der vare på de fysiske ressourcer, så de også står til rådighed for fremtidige generationer.

“

Vi finansierer vedvarende energi, økologisk og biodynamisk jordbrug og fødevarerproduktion, virksomheder baseret på cirkulær økonomi og genbrug, deleøkonomi, økologisk byggeri, miljøteknologi, service- og konsulentvirksomheder med bæredygtigt sigte og meget mere.

En demokratisk retsstat, der sikrer ligeværdighed blandt borgerne, og som definerer rammerne for de to andre områder. Retsstaten må bl.a. sørge for ordentlige medarbejderforhold og værdige forhold for samfundets svage borgere, således at alle har mulighed for at bidrage til helheden ud fra egne præmisser.

“

Vi finansierer socialøkonomiske virksomheder, bo- og opholdssteder, samt institutioner og arbejdspladser for borgere med særlige behov m.m. Vi finansierer fællesskaber og selvejende institutioner, hvor borgere selv har defineret rammerne for at bo, arbejde eller eje virksomhed.

Indhold

Værdier 02

Merkur i 2019 04

Hoved- og nøgletal 07

Økonomi og organisation 08

Strategier og forventninger 20

Merkur og vores kunder 22

Pension og investering 38

Internationalt samarbejde 42

Merkur og vores medarbejdere 44

Merkur og samfundet 48

Merkur Fonden 62

Lovpligtige oplysninger 66

Ledelsespåtegning 70

Den uafhængige revisors
revisionspåtegning 71

Regnskab 74

Noter 80

Årsrapport 2019

Udgives af: Merkur Andelskasse, www.merkur.dk

Redaktion: Anja Nyvold Christophersen, anc@merkur.dk | **Layout:** Tobias Frost, www.studiofrost.dk

Forside: Restaurant Hærværk er kunde i Merkur. Restaurant Hærværk er en guldmærket, økologisk restaurant i Århus, som har fokus på bæredygtige, lokale og sæsonbaserede råvarer. Hærværk har blandt andet fået udmærkelsen Det grønne kløver af Michelin Guiden. Foto: Restaurant Hærværk

Fotos: Side 05, 06, 36, 45 og 46: Mikkel Østergaard. Side 49, 50 og 53: Flickr. Side 02 og 35: Unsplash.com. Side 25: Efterskolen Epos. Side 27: Gotvedinstituttet. Side 29: Aske Rif Torbensen [Tju Bang]. Side 31: Shutterstock. Side 33: DOF, Foto Torben Andersen. Side 39: Triodos, Bert Rietberg voor J.P. van Eesteren. Side 43: GABV. Side 55: Jørgen Christensen. Side 59: Camillo Springborg, Operation Dagsværk. Side 63: Pieceof. Side 64: For a Wiser Africa. Side 65: Helpinghand. Side 74: Nationalbanken.

Merkur i 2019

2019 blev året, hvor Merkurs kapitalgrundlag blev styrket markant, hvor de bæredygtige investeringer gennem Triodos rundede en milliard, og hvor virkningerne af det lave renteniveau for alvor slog igennem i resultatet med færre renteindtægter, flere udgifter til negativ rente – og en rekordhøj realkredit aktivitet.

Resultatet for 2019 blev et overskud efter skat på 9,1 mio. kr. Resultatet er en markant forbedring i forhold til sidste års overskud på 3,1 mio. kr. Andelshaverne får igen et positivt, om end beskedent afkast for året. Når vi trods fremgangen anser resultatet for mindre tilfredsstillende, skyldes det, at vi har højere ambitioner omkring den primære drift, som stadig rummer et uudnyttet potentiale.

Lysten til at konvertere realkreditlån oversteg i 2019 alle forventninger og var en konsekvens af de faldende renter. De fordelagtige muligheder for at tage realkreditlån skubbede en del udlån over i vores realkreditporteføljer, der øgedes med 398 mio. kr. Udlånet hos andelskassen selv endte derfor med et svagt fald fra 1.676 mio. kr. til 1.668 mio. kr. Samtidigt steg indlånet med 33 mio. kr., men skal ses i sammenhæng med det samlede inflow af midler på op mod 400 mio. kr., hvoraf størstedelen er placeret i investeringer og derfor ikke optræder på andelskassens balance.

En milliard i bæredygtige investeringer

Bæredygtige investeringer og impact investeringer er et område, som for al-

vor er ved at tage fart på det danske marked. Her har Merkur været frontløber. Vores kunder har nu investeret i Triodos investeringsfonde for en samlet sum på 1.133 mio. kr. mod 751 mio. kr. i 2018 – en tilvækst på 50%. Hertil kommer 239 mio. kr. i investeringer i fonde fra andre samarbejdspartnere.

Styrket kapitalgrundlag og flere andelshavere

Merkur havde i 2019 en netto tilgang på 600 nye andelshavere. Merkur har nu over 7.600 andelshavere, svarende til 22% af kunderne (20% i 2018). Andelskapitalen voksede med 16% eller 44,5 mio. kr. Heraf kom sammenlagt 21 mio. kr. fra Alternative Bank Schweiz og Helenos Fund – to professionelle impact investorer, som vi er meget glade

1.133 mio.

Investeringer
i Triodos investeringsfonde for 1.133 mio. kr.

44,5 mio.

Andelskapitalen
voksede med 16%
eller 44,5 mio. kr.

7.600

Merkur har nu over
7.600 andelshavere
(22% af kunderne)

for at kunne byde velkommen blandt Merkurs andelshavere.

Andelskapitalen og andelshaverne er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter. En voksende andelskapital kommer også til at spille en vigtig rolle for opfyldelsen af de øgede kapitalkrav over de kommende år, som alle pengeinstitutter skal leve op til. Derfor vil en fortsat tilgang af andelshavere og andelskapital have høj prioritet i 2020 og årene derefter.

På 5 år er vores andelskapital steget med 136 mio. kr. (76%), hvilket er et markant udtryk for den interesse, der er for Merkur som et alternativ i den danske bankverden. Vores kapitaldækning har aldrig været højere, end den er nu.

Forbedret basisindtjening

Øget rentabilitet i et vanskeligt marked, med blandt andet negativ rente, er andelskassens højeste prioritet i disse år.

2019 blev året, hvor Merkurs kapitalgrundlag blev styrket markant, hvor de bæredygtige investeringer gennem Triodos rundede en milliard, og hvor virkningerne af det lave renteniveau for alvor slog igennem i resultatet.

2019 bragte os et stykke ad vejen, men vi er ikke i mål endnu.

Renteindtægterne er stort set uændrede i forhold til året før. Renteudgifterne er derimod steget til 14,4 mio. kr. mod 10,0 mio. kr. i 2018, primært på grund af de stigende renter til Nationalbanken. Til gengæld har vi øget vores indtægter fra andre forretningsområder såsom realkreditformidling, investering, pension og serviceydelse. Netto gebyr- og provisionsindtægter steg til 59,5 mio. kr., 7,3 mio. kr. højere end sidste år.

Tilgangen af nye kunder var i 2019 i alt 2.431. Med en afgang på 2.508 kunder giver det et lille fald i det samlede antal kunder på 0,2%. Det skyldes ikke mindst en stor portefølje af kunder med enkeltstående energilån, som er blevet tilbagebetalt. Omkostningerne steg med 3,7% i 2019 til 115,5 mio. kr. Perso-

naleomkostningerne udgør 53% af alle omkostninger og steg med 4,5% til 70,3 mio. kr. Den i øvrigt ubetinget største omkostningsstigning skyldes øgede udgifter til IT- en stigning på hele 14,2% eller 4,2 mio. kr. til i alt 33,4 mio. kr.

Kursreguleringer

Andelskassens obligationsbeholdning gav i 2019 en negativ kursregulering på 1,6 mio. kr., hvilket sammen med renteindtægterne fra beholdningen giver et negativt afkast på 0,2%. Det er 0,2 procentpoint bedre end det negative afkast i 2018. Kursreguleringer af kapitalandele bidrog med 4,5 mio. kr. mod forventet 2,0 mio. kr. Merindtjeningen

En solid forretning er sammen med vores unikke værdier grundlaget for, at Merkur fortsat kan være den særlige og skarpe profil blandt danske pengeinstitutter.

skyldes primært en ekstraordinær kursgevinst fra salget af Sparinvest aktier (1,8 mio. kr.).

Positiv dialog med Finanstilsynet

Merkur har i 2019 haft inspektion fra Finanstilsynets hvidvaskkontor i august, samt en ordinær og generel inspektion fra bankkontoret i december. Begge inspektioner forløb efter vores opfattelse positivt og med en konstruktiv dialog, hvor der var lejlighed til at gå i dybden med den store indsats som andelskassen har gjort de seneste år, både på hvidvaskområdet og generelt.

Forventninger til 2020

Merkurs bestyrelse har vedtaget en ny strategi til og med 2023, der skal sikre sund vækst med det formål at styrke forretningen Merkur. En solid forretning er sammen med vores unikke værdier grundlaget for, at Merkur fortsat kan være den særlige og skarpe profil blandt danske pengeinstitutter.

Øget udlån er afgørende for at forbedre basisindtjeningen på længere sigt. Udlånsvæksten skal imidlertid realiseres i et marked, hvor efterspørgslen efter lån er lav, og hvor konkurrencen er høj. Derfor er det afgørende, at vi tilføjer ekstra værdi gennem vores rådgivning og kan identificere nye om-

råder, hvor vi kan finansiere f.eks. dele af den grønne omstilling. Vi forventer en moderat udlånsvækst i intervallet 4-6%.

Tab og nedskrivninger forventes at kunne fastholdes i et lavt nedskrivningsniveau på 0,5%, såfremt konjunkturerne ikke ændres markant. Samtidigt kan Merkur vokse betydeligt på områder som pension og investering, der ikke belaster kapitalgrundlaget. Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2020 inden for intervallet 21-22%, en stigning på ca. 2 procentpoint fra årets begyndelse, og i overensstemmelse med vores intention om gradvist at opnå en kapitaloverdækning på 5 procentpoint. Den nye kapital forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventer vi en tilgang af ansvarlig lånekapital fra samarbejdspartnere og investorer.

Det forventede resultat afspejler, at 2020 er et investeringsår, hvor der er afsat en ramme på 6 mio. kr. til at fremtidssikre forretningen. Disse investeringer vil forbedre vores indtjening fra 2021, og vi forventer i de følgende år at kunne realisere et årsresultat på 20-30 mio. kr.

På baggrund af ovenstående forventer vi for 2020 et overskud på 6-12 mio. kr. efter skat. ■

Hoved- og nøgletal

HOVEDTAL I MIO. KR.	2019	2018	2017	2016	2015
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	142,2	139,0	130,7	125,6	113,4
Kursreguleringer	1,0	-3,2	-5,6	9,7	-1,5
Udgifter til personale og administration	118,7	112,7	106,5	92,6	80,1
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	11,3	17,1	36,6	17,0	14,0
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-0,8	0,1	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	9,1	3,1	-19,0	20,2	7,8
Balance					
Udlån*	1.667,9	1.676,4	1.752,4	1.676,0	1.430,9
Indlån	3.160,4	3.127,3	3.065,8	2.676,0	2.300,4
Egenkapital*	365,1	311,5	315,9	316,9	249,3
Aktiver i alt*	3.704,1	3.611,1	3.536,4	3.146,2	2.688,0
Garantier	637,4	619,5	675,9	685,4	480,9
Andre oplysninger					
Antal kunder	34.299	34.367	29.888	28.464	26.278
Antal andelshavere	7.637	7.037	6.686	6.067	5.480
Nøgletal i %					
Kapitalprocent*	20,0	17,8	16,3	17,5	16,6
Kernekapitalprocent*	18,0	15,8	14,5	15,4	14,1
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	3,2	1,2	-7,1	8,5	3,6
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	2,7	1,0	-5,9	7,1	3,3
Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,0	0,9	1,2	1,1
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer og nedskrivninger	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
Afkastningsgrad	0,2	0,1	-0,5	0,6	0,3
Renterisiko (pct.)	0,4	0,2	0,1	0,2	1,6
Valutaposition (pct.)	2,7	0,4	2,4	1,0	1,7
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.**	460,6	527,8	448,0	364,0	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	55,6	56,9	59,5	64,6	64,4
Udlån i forhold til egenkapital	4,6	5,3	5,5	5,3	5,7
Årets udlånsvækst	-0,5	-4,1	4,6	17,1	4,7
Summen af engagementer >10% af kapitalgrundlaget angivet i pct.	30,3	11,6	35,5	53,5	37,3
20 største engagementer i pct af kernekapitalen	133,5	137,5	162,0		
Andel af tilgodehavender med nedsat rente (pct.)	1,1	1,3	2,1	1,2	1,5
Årets nedskrivningsprocent.	0,5	0,7	1,5	0,7	0,7
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,7	4,0	2,9	2,3	2,6

*Udlån, egenkapitalen og dermed kernekapitalen er reguleret ned som konsekvens af amortiserede dokumentgebyrer

**Nøgletallet har afløst §152-likviditet fra 2018

Økonomi og organisation

Resultat

Øget rentabilitet i et vanskeligt marked, med blandt andet negativ rente, er andelskassens højeste prioritet i disse år. 2019 bragte os et stykke ad vejen, men vi er ikke i mål endnu. På de indre linjer er vores organisation også i udvikling, bl.a. med et nyt medlem af direktionen og tilførsel af nye kræfter til bestyrelsen. Dette for at styrke omstillingen til en mere opsøgende og kundefokuseret kultur, der skal styrke såvel indtjening som kundetilfredshed. Digitalisering og automatisering skal

bistå med at frigøre ressourcer i organisationen. Disse tiltag forventer vi for alvor at se resultaterne af de kommende år.

Året der gik

Årets overskud efter skat er 9,1 mio. kr. Resultatet er en markant forbedring i forhold til sidste års overskud på 3,1 mio. kr. Når vi trods fremgangen anser resultatet for mindre tilfredsstillende, skyldes det, at vi har højere ambitioner omkring den primære drift, som stadig rummer et uudnyttet potentiale.

Den vigtigste årsag til efterslæbet er, at udlånet har været svagt faldende fra 1.676 mio. kr. til 1.668 mio. kr. i modsætning til en forventet stigning. Med andre ord: Færre renteindtægter og flere udgifter til negativ rente. Hertil kommer de øgede omkostninger til bl.a. IT.

Faldet i udlån skal ses i sammenhæng med den betydelige forøgelse af de realkreditlån, som Merkur formidler til sine kunder. Merkurs realkreditporteføljer hos vores samarbejdspartnere blev i 2019 forøget med 398 mio. kr. De

gunstige muligheder for at tage realkreditlån til historisk lav rente har derfor flyttet en del udlån fra andelskassen over i realkredit. Realkreditaktiviteterne har givet stor travlhed i andelskassen, og det vil fortsætte ind i 2020. En stor del af vores kunder vil hermed kunne sikre sig en særdeles fordelagtig, langsigtet finansiering af deres faste ejendom.

Kunderne har i 2019 placeret yderligere op mod 400 mio. kr. i Merkur. Heraf er 33 mio. kr. placeret som indlån, 44 mio. kr. er placeret som andelskapital og resten er placeret som bæredygtige investeringer.

Vi kan også glæde os over en positiv udvikling i nedskrivningerne, som falder fra 17,1 mio. kr. i 2018 til 11,3 mio. kr. i år. Ligeledes kan vi glæde os over en betydelig styrkelse af kapitalgrundlaget med en tilgang af ny andelskapital på over 44 mio. kr. i 2019. På 5 år er vores andelskapital steget med 136 mio. kr. (76%), hvilket er et markant udtryk for den interesse, der er for Merkur som et alternativ i den danske bankverden. Vores kapitaldækning har aldrig været højere, end den er nu.

Hvidvask har været på alles læber, både i banksektoren og i offentligheden det seneste år. Kriminelle personer og grupper udfolder stor kreativitet, når det drejer sig om at misbruge pengeinstitutterne til ulovlige aktiviteter. Det er ikke kun noget, man skal være vågen overfor i de største banker – der er næppe det pengeinstitut i Danmark, der ikke har været udsat for forsøg på misbrug. Det gælder også Merkur, og vi har det seneste år gennem vores data-central brugt mange ressourcer (yderligere 3 mio. kr.) på at gøre vores systemer og procedurer endnu bedre, så vi kan identificere de transaktioner og kundeforhold, der skal undersøges nærmere. Vi har i årets løb haft inspektion fra Finanstilsynets hvidvaskkontor – et besøg vi oplevede som meget konstruktivt og positivt.

Det negative rentemiljø fortsætter, og eksperterne er uenige om, hvor lang tid der går, inden vi ser stigende renter igen. Japan har haft nulrente i mere

end 20 år, så der er ingen naturlov, der siger, at renten skal stige. Det er ikke kun et spørgsmål om eftervirkninger af finanskrisen og Eurokrisen, men også en konsekvens af, at befolkningen i Europa bliver ældre og sparer betydeligt mere op – en udvikling, der netop begyndte tidligere i Japan. Konsekvensen for Merkur er, at vi på årsbasis skal bruge mere end 10 mio. kr. på at opbevare de stigende indlån, vores kunder har ved os. Vi har derfor introduceret negativ rente for private, hvilket i det mindste sikrer omkostningsdækning, men stadig ingen nettoindtjening på indlånsforretningen.

Dansk økonomi befinder sig i en højkonjunktur. Flere end nogensinde før er i job, arbejdsstyrken har sat rekord, rentebyrden for boliggyld er nedadgående og velstanden for de fleste har aldrig været større. Dette afspejler sig i vores kunders mindre behov for lån og større afvikling på eksisterende lån, større evne til at skabe indlån samt Merkurs reducerede nedskrivninger. I modsætning til den foregående højkonjunktur før finanskrisen er der denne gang ikke nogen voldsom lånelyst, hvilket er positivt i forhold til den langsigtede økonomiske holdbarhed.

Udviklingen i vores udlån skyldes ikke vores manglende lyst og evne til at låne ud, men mere en konsekvens af lav efterspørgsel, attraktivt alternativ i realkredit og store afdrag.

Nykredits køb af 75% af Sparinvest gav en ekstraordinær engangsindtægt til Merkur på 2,1 mio. kr., hvoraf 0,3 mio. kr. er modtaget som udbytte.

Vi har i 2019 fået inddæmmet nogle af vores mest betydelige kreditrisici og ser derudover den positive samfundsudvikling afspejle sig i færre nedskrivninger sammenlignet med sidste år.

Vi har nu i to år arbejdet med den generelle nedskrivningsmodel efter IFRS9 regnskabsstandard. Dette har øget vores indsigt i datagrundlaget og de beregningsmæssige sammenhænge, hvorfor vi har justeret nogle af parametrene. Dette resulterer i en øget nedskrivning på 3,7 mio. kr. Disse modeldrevne nedskrivninger er ikke knyttet til specifikke kunder, men hæver det generelle niveau for nedskrivninger. Derfor har de engangskarakter og forventes ikke at gentage sig i 2020. Samlet set ville årets nedskrivninger renses for ovennævnte ændringer derfor være 3,7 mio. kr. mindre hvorved det kundedrevne nedskrivningsbehov for 2019 reelt var 7,6 mio. kr. eller 0,3% af vores udlån og garantier, hvilket vi anser for tilfredsstillende. Opsummeret må vi konstatere, at vores primære drift ikke når vores budgetmål, men andelskassen formår alligevel at skabe et acceptabelt resultat som følge af færre nedskrivninger, større gebyrindtægter og en ekstraordinær indtægt fra salget af Sparinvest.

Kunder og andelshavere

Merkur fik i 2019 2.431 nye kunder. Ved årsskiftet er vi dermed 34.299 kunder – et lille fald på 0,2%. Afgangen i kunder kan blandt andet forklares med en stor portefølje af enkeltstående energilån som efterhånden er tilbagebetalt. Tilgangen hænger meget tæt sammen med et generelt større fokus på etik, bæredygtighed og transparens, når danskerne skal vælge bank.

Merkur havde i 2019 en netto tilgang på 600 nye andelshavere, og andelskapitalen voksede med 16% eller 44,5 mio. kr. Merkur har nu over 7.600 andelshavere, svarende til 22% af kunderne (20% i 2018). Andelene er fundamentet for Merkur og en forudsætning for at øge

**2.431
nye kunder**

udlånet og dermed opfylde vores formål med at låne penge ud til bæredygtige og ansvarlige virksomheder og projekter.

Vi er stolte af, at vi i april 2019 kunne byde velkommen til to større professionelle impact investorer blandt vores andelshavere; Alternative Bank Schweiz og Helenos Fund, som sammenlagt investerede 21 mio. kr. i Merkurs andelskapital. Der er tale om to investorer med stort kendskab til den form for bankvirksomhed, som Merkur udøver, og som har foretaget deres investering på grundlag af et grundigt forarbejde. Det ser vi som en betydelig tillidsserklæring.

En voksende andelskapital kommer også til at spille en vigtig rolle for opfyldelsen af de øgede kapitalkrav over de kommende år, som alle pengeinstitutter skal leve op til. Derfor vil en fortsat tilgang af andelshavere og andelskapital have høj prioritet i 2020 og årene derefter.

Indlån og udlån m.v.

Indlånet er i 2019 vokset beskedent med 1,1%, men det skal ses i sammenhæng med, at en stadig større del af vores kunder ønsker at investere dele af deres opsparing i for eksempel Triodos impactfonde og SDG Invest (se mere i afsnittet *Pension og investering*).

I 2019 er vores i forvejen rigelige likviditet yderligere forøget. Ved årets udgang har Merkur likvide midler for 1.650 mio. kr. og opfylder rigeligt alle lovkrav ift. likviditetsoverdækning. Likviditetsoverdækningen udtrykkes i nøgletallet

LCR (Liquidity Coverage Ratio), som skal vise hvorledes Merkur er i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser inden for en kommende 30 dages periode, uden at skulle hente likviditet udefra. Lovkravet til pengeinstitutter som Merkur er en likviditetsdækning på 100% af den beregnede betalingsforpligtelse. Merkur har ultimo 2019 et LCR-nøgletal på 461% og har dermed en likviditetsoverdækning på ikke mindre end 361 procentpoint i forhold til LCR-kravet.

Hver måned betaler vores kunder afdrag på ca. 25 mio. kr., og vi skal derfor yde tilsvarende nye lån til andre kunder for blot at holde vores udlånsportefølje på uændret niveau. Vi fik samlet set en udlånsnedgang på 0,4% eller 8 mio. kr., og udlånet ved årets udgang er 1.668 mio. kr. Dette er isoleret set utilfredsstillende sammenlignet med vores forventninger inden regnskabsårets start, som angav en vækst på 3-5%.

Da indtægterne fra overskydende likviditet er negative, er et forøget udlån afgørende for en forbedret basisindtjening på længere sigt. Vi har en række strategiske projekter og indsats, som vi forventer for alvor begynder at materialisere sig i slutningen af 2020. Derfor forventer vi, at vi næste år kan se tilbage på et år med en tilfredsstillende udlånvækst.

Garantistillelser ligger fortsat på et relativt højt niveau med 637 mio. kr. (2018: 620 mio. kr.). Garantier hænger sammen med aktivitetsniveauet på boligmarkedet, hvor andelskassen stiller

købesumsgarantier og garantier i forbindelse med omlægning og hjemtagelse af realkreditlån hos bl.a. Totalkredit og DLR.

Indtægter og omkostninger

Renteindtægterne er uændrede ift. 2018 med i alt 96,7 mio. kr. Renter fra udlån er faldet i året grundet lavere marginal, dette er dog kompenseret ved de øgede indtægter fra indlån for erhvervs-kunder (negativ rente).

Renteudgifterne er samlet set steget til 14,4 mio. kr. (10,0 mio. kr. i 2018) Dette skyldes de stigende renter til primært Nationalbanken på 10,4 mio. kr., mod 4,3 mio. kr. sidste år.

Nationalbanken satte i efteråret renten på indskudsbeviser ned til minus 0,75%, hvilket var medvirkende årsag til, at det ikke længere kun er erhvervs-kunder, men også privatkunder, der nu betaler negativ rente, hvis de har mere end 250.000 kr. i frie midler.

Renteudgifterne til indlån er faldet med 1,2 mio. kr. til 1,1 mio. kr. som følge af det fortsat faldende renteniveau. Merkurs efterstillede kapital er hovedsageligt fastforrentet og omkostningerne hertil uændret 2,6 mio. kr. Bæredygtige, etisk screenede investeringer og såkaldte impact investeringer er et område, som for alvor er ved at tage fart på det danske marked. Her har Merkur været frontløber, og det viser sig ved, at vores kunder nu har investeret i Triodos investeringsfonde for en samlet sum på 1.133 mio. kr. mod 751

7.637
andelshavere

**Merkur opfylder
rigeligt alle lovkrav
til likviditets-
overdækning**

**Udlån er næsten
uændret i 2019**

Triodosinvesteringer runder en milliard

mio. kr. i 2018 og dermed en tilvækst på hele 50%. Hertil kommer investeringer i fonde fra andre samarbejdspartnere på 239 mio. kr. Vi har store forventninger til, at investeringsområdet fortsætter med at vokse. Se i øvrigt kapitlet *Pension og investering*.

Lysten til at konvertere realkreditlån oversteg i 2019 alle forventninger og var en konsekvens af de faldende renter. Konverteringsaktiviteten har bidraget betydeligt til indtægterne.

Det er glædeligt, at vi fortsætter med at øge indtægterne fra realkreditformidling, investering, pension og serviceydelser, således at afhængigheden af renteindtægter mindskes. Netto gebyr- og provisionsindtægter blev på 59,5 mio. kr., 7,3 mio. kr. højere end sidste år, og tilmed 1,7 mio. kr. over det budgetterede.

Samlet set er Merkurs netto rente- og gebyrindtægter steget med 3,2 mio. kr. eller 2,3% i 2019.

Omkostninger

Personaleomkostningerne, som udgør ca. 52% af alle omkostninger, steg med 4,5% fra 67,2 mio. kr. i 2018 til 70,3 mio. kr. De primære årsager til stigningen er de overenskomstmæssige lønstigninger, et generelt lønpres i sektoren samt udgifter i forbindelser med ændringer i personalesammensætningen.

Den i øvrigt ubetinget største omkostningsstigning skyldes øgede udgifter til IT – en stigning på hele 14,2% eller 4,2 mio. kr. til i alt 33,4 mio. kr. De

Rekordhøj realkreditaktivitet

seneste 3 år er udgifterne relateret til ny lovgivning steget i omegnen af 175% i rene udviklingsomkostninger, hvilket bærer en stor del af forklaringen på de voldsomme stigningstakter på denne udgiftspost. Der er stor opmærksomhed på denne udvikling i fællesskabet bag datacentralen BEC, men det er ikke et problem, der lader sig løse med hurtige tiltag.

Udgifterne til IT andrager med 33 mio. kr. 25% af de totale omkostninger i Merkur (22% i 2018), og det er en post, som påvirkes markant af yderligere regulering såvel nationalt som internationalt. Compliance og bekæmpelse af hvidvask er de store poster i denne sammenhæng, men der bruges også betydelige kræfter på IT-sikkerhed og centrale kundesystemer.

Merkur har i 2019 udfærdiget en ny IT-strategi, der skal sikre en god digital oplevelse for vores kunder og skarpe interne processer, så opgaverne løses enklest muligt for vores ansatte. Det er områder, som vores datacentral, BEC, har stort fokus på, men på flere områder er det nødvendigt, at vi sætter vores eget præg på løsningerne. Det vil ske i samarbejde med såvel BEC som andre eksterne samarbejdspartnere.

I august 2019 fik Merkur ny hjemmeside efter et halvt års intensivt arbejde med at designe og genoverveje, hvad en god hjemmeside indeholder. Vi havde særligt fokus på at skabe en brugervenlig hjemmeside i et tidssvarende design, hvor det er nemt at finde rele-

2,3%

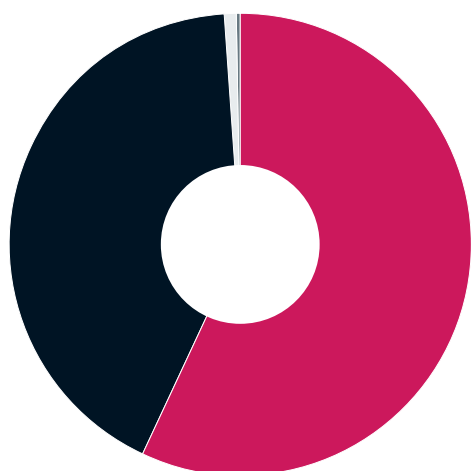
**Netto provisions-
og gebyrindtægter
er steget med 2,3%**

vant information om Merkur og vores produkter.

Det andet fokusområde er onboarding, det vil sige hele rejsen mod at blive kunde i Merkur, fra de første overvejelser og besøg på vores hjemmeside til kunden gennemfører det digitale onboarding modul, bliver kunde og bliver koblet sammen med en rådgiver i Merkur. I 2019 har vi haft fokus på den første del af kunderejsen gennem optimering af tekster, layout og flow for at sikre en bedre kundeoplevelse. I 2020 vil vi arbejde med at optimere de resterende dele af onboardingprocessen. Sikkerhed og lovgivning er to områder, som kræver vedholdende fokus. Udgiften til vores datacentral BEC er støt stigende primært på grund af fortsat stigende krav fra lovgivning. På trods af at sektoren har arbejdet med hvidvaskbekæmpelse gennem mange år, arbejdes der fortsat med at finde de bedste mulige løsninger i forhold til lovgivningen, med systemer der samtidigt automatiseres mest muligt og er til mindst mulige for kunderne.

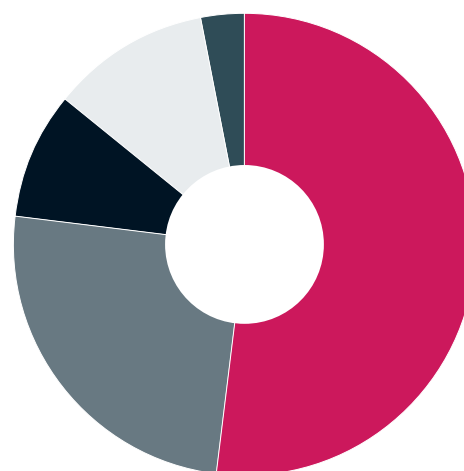
De stigende krav får IT-omkostningerne til at stige, da ikke mindst nogle af de lovgivningsdrevne udviklingsprojekter er ekstremt dyre, uden de nødvendige tilføjer ret meget forretningsmæssig værdi. Effektivisering og digitalisering af processer og arbejdsgange kan omvendt føre til omkostningsreduktioner på sigt, men reduktionerne har en tendens til at komme med forsinkelse.

Merkurs indtægter i 2019: 143 mio. kr. (Figur 1)

- Nettorenteindtægter: **57%**
- Nettogebyrer og provisioner: **42%**
- Kursregulering: **0,8%**
- Andre driftsindtægter m.m.: **0,2%**

Merkurs omkostninger i 2019: 134 mio. kr. (Figur 2)

- Løn: **52%**
- IT: **25%**
- Nedskrivninger: **9%**
- Administrationsudgifter m.m.: **11%**
- Afskrivninger, kursreg. og skat: **3%**

Noget af det vi ser frem i mod i 2020 er en ny netbank til private og mobilbank til erhverv, hvor det blandt andet bliver nemmere for kunderne at give feedback på løsningen.

Overordnet har Merkur en lav risikoappetit, hvilket betyder, at vi kun tjener

penge på enten renteindtægter eller gebyrer og provisioner, hvorimod vi ikke går efter andre typer rent finansielle indtægter. Fordelingen af Merkurs indtægter ses ovenfor i diagrammet, som viser nettorenteindtægterne med 57% svarende til 82 mio. kr. Heraf er rente-

indtægter fra udlånsaktivitet primær indtjeningskilde idet disse udgør 92 mio. kr. *Se Figur 1 og 2.*

Kursreguleringer

Andelskassen har investeret en mindre del af vores overskudslikviditet i obliga-

Indtjening fra værdipapirer (Figur 3)

BELØB I 1.000 KR.	2019	2019	2018	2018
Gennemsnitlig obligationsbeholdning	228.142		923.554	*
Renter af obligations beholdning	1.253	0,55%	1.178	0,13%
Kursregulering obligationsbeholdning	-1.607	-0,70%	-4.483	-0,49%
Total	-354	-0,16%	-3.305	-0,36%
Gennemsnitlig beholdning af aktier og kapitalandele	36.579		33.326	
Udbytte på aktier og kapitalandele	388	1,06%	53	0,16%
Kursregulering på aktier og kapitalandele	4.062	11,10%	1.675	5,03%
Total	4.450	12,17%	1.728	5,19%

* Vi har i november 2018 solgt 80% af vores obligationsbeholdning for at minimere såvel markedsrisikoen samt kapitalbelastningen

Fordeling af engagementsmassen på risikoklasserne i % (Figur 4)

BONITETSGRUPPE	2019	2018
1 – OIK (objektiv indikation på Kreditforringelse)	8,9	9,6
2 - Svage	0,1	0,0
3 - OBS kunder	10,0	6,8
4 - Gode kunder under middel	17,8	20,6
5 - Gode kunder	33,6	37,8
6 - Gode kunder over middel	26,6	21,4
7 - Solide kunder	2,1	2,4
Ej fordelt*	0,9	1,4
I alt	100,0	100,0

*Kreditbonitetskoder indlægges kun på engagementer, der er større end 10.t.kr.

tioner samt aktier og kapitalandele i forskellige samarbejdspartnere. Den samlede indtjening af værdipapirer i egenbeholdningen, bortset fra valuta-kursregulering og indtjening fra kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder, er vist i *Figur 3*.

Andelskassens obligationsbeholdning gav et negativt afkast på 0,16%, hvilket er en smule bedre end det negative afkast i 2018. Afkastet bør sammenholdes med den risikofrie rente på minus 0,75% for indskudsbeviser i Nationalbanken. Den resterende del af vores overskudslikviditet er fortsat placeret i indskudsbeviser (1,6 mia. kr.) med dertil hørende negativ renteindtægt.

Kursreguleringer af kapitalandele bidrog med 4,5 mio. kr. mod forventet 2,0 mio. kr. Denne merindtjening kan primært henføres til den ekstraordinære kursgevinst fra salg af vores Sparinvest aktier (1,8 mio. kr.) samt udbytte fra Sparinvest på 0,3 mio. kr.

Ud over ovennævnte obligationer og kapitalandele inkluderer regnskabsposten kursreguleringer også et tab på Merkurs sidste pantebrev med i alt 1,4 mio. kr.

Resultat af vores investeringer i associerede og tilknyttede virksomheder endte med et tab på 0,7 mio. kr., primært fra nedskrivning af kapitalandele i en vindmøllepark i Tyskland som følge af en skatteafgørelse vedrørende

dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Tyskland og Danmark.

Klassifikation af kunder

Mercur klassificerer vores kunder i syv såkaldte kreditbonitetsgrupper, som giver et billede af, hvor økonomisk robust en kunde er. Klassifikationen bygger bl.a. på oplysninger om kundens indtægter, udgifter og formue. Denne klassifikation ajourføres løbende med data omkring kunderne, således at vi til enhver tid har et ajourført billede af risici ved vores udlån. Ajourføringen sker bl.a. ved genforhandling af engagement, eller ved at der observeres hændelser. Det kan eksempelvis være overtræk, restancer eller registreringer fra RKL. Langt størstedelen af Merkurs udlånskunders engagement (ca. 80%), kan

klassificeres som gode eller solide. Klassifikationen er kompatibel med Finanstilsynets risikoklassifikation. *Se Figur 4*.

Mercur har strammet kriterierne for risikoklassifikation, således at der anlægges en mere konservativ tilgang i tråd med Finanstilsynets forventninger. Ekstra fokus på dokumentation og datagrundlag har haft den forventede virkning.

Nedskrivninger og tab

De samlede nedskrivninger og tab for året udgør 11,3 mio. kr. mod 17,1 mio. kr. for 2018, hvilket må betragtes som et tilfredsstillende niveau, når det tages i betragtning at 3,7 mio. kr. skyldes modeltilpasninger.

Nedskrivningsprocenten er faldet fra sidste års 0,7% til 0,5% af udlån og garantier, hvilket er bedre end vores forventninger. *Se Figur 5*. De nedskrivninger, vi har haft i 2019 er knyttet til et mindre antal kunder, hvoraf de fleste fortsat er i drift og derfor har mulighed for at forbedre deres økonomiske situation. Det fortsatte fokus på det gode kredithåndværk og det at få indhentet og opdateret data bestyrker vores tro på, at vi i 2020 kan præstere et tilsvarende lavt nedskrivningsniveau såfremt konjunkturerne ikke ændres markant.

Nedskrivninger er ikke det samme som tab. En del af nedskrivningerne er der gode muligheder for at vinde tilbage, hvis den enkelte kunde i samar-

0,5%

Nedskrivningsprocent 0,5% af alle udlån og garantier

bejde med Merkur kan få rettet sin økonomiske situation op.

De konstaterede tab udgjorde 24,4 mio. kr. i 2019 mod 13,4 mio. kr. i 2018. Af disse 24,4 mio. kr. var de 23,8 mio. kr. allerede nedskrevet i tidligere år. Vi har ønsket at rydde op i flest mulige af nedskrivningssagerne og i enkelte tilfælde tage nogle tab for at komme videre og undgå yderligere ressourceforbrug. *Se Figur 6 og 7.*

Målt på balancen 31.12.2019 udgør de samlede akkumulerede nedskrivninger 3,7% af udlån og garantier, mod 4,2% sidste år. Størrelsen af de akkumulerede, men ikke tabte nedskrivninger, kan findes i note 14 til årsregnskabet.

Årets resultat

Merkur har i 2019 både haft med- og modvind. Positivt er de øgede gebyr- og provisionsindtægter, og betydeligt bedre kursreguleringer og færre nedskrivninger. Den anden vej trækker faldende renteindtægter på udlån, negativ

rente i Nationalbanken samt ekstra omkostninger til IT.

Årets resultat efter skat blev et overskud på 9,1 mio. kr., hvilket vi anser som acceptabelt efter omstændighederne. Det er væsentligt, at andelshaverne får et positivt, om end beskedent, afkast for året. *Se Figur 8.*

Årets resultat foreslås overført til næste år. Resultatet vil dermed forøge andelskassens reserver.

For at styrke indtjeningen og begrænse omkostninger er der taget en række initiativer og flere er i støbeskeen. Merkur har et stort potentiale og for at kunne udnytte dette potentiale i fremtiden er ambitionen at styrke andelskassens basale drift med 10-15 mio. kr. årligt. Ledelsen betragter 2020 som et investeringsår, hvilket betyder større omkostninger, men for en stor dels vedkommende engangsomkostninger. Dermed kan ovennævnte ambition først forventes at blive realiseret gradvist i løbet af 2021. De strategiske tiltag er nærmere beskrevet i kapitlet *Forventninger og strategier.*

Andelskapital og ansvarlig lånekapital

I løbet af de 20 år Merkurs andele har givet mulighed for afkast har de givet en samlet værdistigning på 78,9%, hvilket svarer til en gennemsnitlig værdistigning på 3,0% pr. år. *Se Figur 9.* I forhold til mange andre investeringer er det egentlig en ganske pæn forrentning, navnlig når man ser andelen som det, de er tænkt som: en langsigtet investering. Afkastet for 2019 endte med et plus på 1,0%, hvilket er noget under forventningen. Det er dog værd at bemærke, at ændret regnskabspraksis vedrørende amortisering af dokumentgebyrer isoleret set fjerner 3,4 mio. kr. af de akkumulerede overskud eller 1% af afkastet på andelsbeviserne. Indtægten eller afkastet vil dog blot blive fordelt over de kommende år i takt med amortiseringen, da de 3,4 mio. kr. endeligt tilhører andelskassen. Det ændrer den nye regnskabspraksis ikke på.

Nedskrivningsprocent (Figur 5)

(1.000 KR)	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Tab og nedskrivninger	11.325	17.132	36.558	17.007	14.033	22.258
I procent af lån og garantier	0,5%	0,7%	1,5%	0,7%	0,7%	1,3%

Afskrevne fordringer (Figur 6)

(1.000 KR)	2019	2018
Afskrevne fordringer, tidligere nedskrevet	23.829	12.414

Nedskrivninger og tab (Figur 7)

(1.000 KR)	2019	2018
Nedskrivninger i årets løb, netto	11.803	17.764
Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	799	971
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	(435)	(352)
Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	74	15
Rentekorrektion vedr. kunder i stadie 3	(916)	(1.266)
Samlet driftspåvirkning	11.325	17.132

Årets resultat (Figur 8)

(1.000 KR)	2019	2018
Årets resultat efter skat (1.000 kr.)	9.060	3.064
Pris per andel ved årets udgang (kr.)	1.788,70	1.771,00
Forrentning af andele	1,00%	0,89%

Gennem 2019 er andelskapitalen vokset med 44,5 mio. kr., eller 16%. Andelstegningen i 2019 var dermed tæt på at tangere vores rekordår fra 2016. Vi har fra årets begyndelse set en fortsat god tilgang af andelskapital. I de to første måneder af 2020 er der netto tegnet andele for over 5 mio. kr. Vi er meget glade for den tillid og opbakning, vi har fået fra alle nye og eksisterende andelshavere.

I alt har udenlandske samarbejdspartnere ved årsskiftet investeret ca. 77 mio.

kr. i Merkur i form af andelskapital og ansvarlig lånekapital, hvilket svarer til en stigning på ca. 37% ift. 2018. Vi vil i denne forbindelse takke Alternative Bank Schweiz (ABS) og Helenos Fund for godt samarbejde og udvist tillid om andelskassens kapital i 2019. Vi er naturligvis meget stolte over at kunne tiltrække kapital også fra udlandet. Vi er løbende i dialog med interesserede parter om yderligere tegning af kapital, men kan på tidspunktet for årsrapportens aflæggelse ikke anslå størrelsen af disse investeringer.

**Årets afkast
på andele 1,0%**

Årligt afkast Merkur andele (Figur 9)

Andele, efterstillede kapitalindskud samt indeværende og tidligere års opsparede overskud, er den hæftende kapital Merkur har som grundlag for hele vores virke. På næste side ses hvorledes

kapitalgrundlag fremkommer samt udviklingen i året. *Se Figur 10.*

En kapitalprocent på 20% for 2019 er udtryk for kapitalgrundlaget i forhold til vores vægtede aktiver. 20% er i det

øverste af intervallet for vores forventninger inden regnskabsårets start (forventning 19%-20%) og dermed meget tilfredsstillende. Årets flotte andelstegning er primært årsag til målopfyldelsen.

Samlet kapitalgrundlag (Figur 10)

(1.000 KR)	2019	2018	Udvikling i %
Andelskapital inkl. overkurs ved emission	315.203	270.739	16,4%
Reserver og opskrivningshenlæggelser	49.848	40.789	22,2%
Efterstillede kapitalindskud	40.596	40.782	-0,5%
Samlet kapital før fradrag og overgangsordning	405.647	352.310	15,1%
Diverse fradrag (udskudt skat mfl.)	-8.160	-10.140	19,5%
Tillæg pga. IFRS9 overgangsordning	18.850	21.068	-10,5%
Kapitalgrundlag	416.337	363.238	14,6%
Vægtede aktiver og øvrige risici	2.084.296	2.039.893	2,2%
Kapitalprocent	20,0%	17,8%	12,4%

Nuværende og kommende kapitalkrav

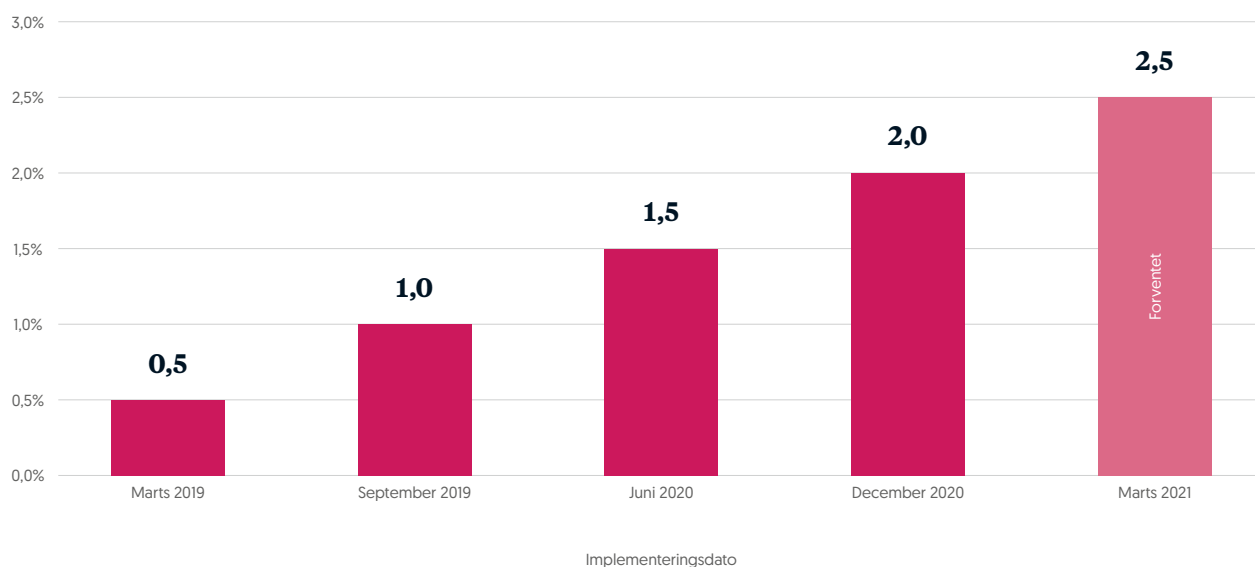
Vi har siden 2015 været i gang med indfasningen af det europæiske regelsæt, som er et af EU's svar på den finansielle krise. Regelsættet, der er på flere tusinde sider, kaldes populært for Basel III eller CRD IV/CRR. Indfasning af den sidste del af den såkaldte kapitalbevarende buffer med 0,625% kom i 2019 og udgør nu i alt 2,5%.

Den såkaldte konjunkturbuffer eller kontracykliske buffer er allerede på 1%

og hertil kommer 0,5% fra 30. juni 2020 og yderligere 0,5% fra 30. december 2020 i alt 2%. Det Systemiske Risikoråd forventes i 1. kvartal 2020 at henstille til en yderligere forhøjelse af den kontracykliske kapitalbuffer med 0,5 % point til 2,5 %, hvorefter denne ikke kan stige yderligere. Den kontracykliske buffer er høj under højkonjunktur og lav i perioder med lavkonjunktur. *Se Figur 11.*

I 2019 har et tredje kapitalkrav nu materialiseret sig, nemlig det såkaldte NEP-tillæg, som er en del af EU's så-

kaldte restrukturings- og afviklingsdirektiv for kreditinstitutter. NEP står for "nedskrivningsegne passiver" og bag denne kryptiske betegnelse ligger et krav om, at pengeinstitutterne skal opbygge en kapitalbuffer, der kan bruges i en situation, hvor pengeinstituttet skal afvikles eller fusioneres med et andet pengeinstitut. Hensigten med kravet er at undgå, at såvel staten som almindelige kreditorer (dvs. først og fremmest indskydere) lider tab i en sådan situation.

Kontracyklisk buffer (Figur 11)

Indfasning af NEP-tillæg (Figur 12)

Indfasning	NEP-tillæg i % risikovægtede eksponeringer	NEP-tillæg i mio. kr.
01.01.2019	0,6%	13
01.01.2020	1,3%	27
01.01.2021	1,2%	25
01.01.2022	1,3%	27
01.01.2023	1,4%	29
I alt	5,8%	122

Merkurs NEP-tillæg er af Finanstilsynet fastsat til 5,8% af de risikovægtede eksponeringer, hvilket betyder et samlet NEP-tillæg på 122 mio. kr. Dette krav indføres over fem år fra 2019-2023. Se *Figur 12*.

Tabellen viser NEP-tillæggets indfasning på basis af risikovægtede eksponeringer pr. 31.12.2018. Vokser Merkur – og det forventer vi at gøre fra 2020 og frem - vil NEP-tillægget målt i kroner også vokse. Der er således tale om et dynamisk krav, da der beregnes et nyt NEP-tillæg hvert år.

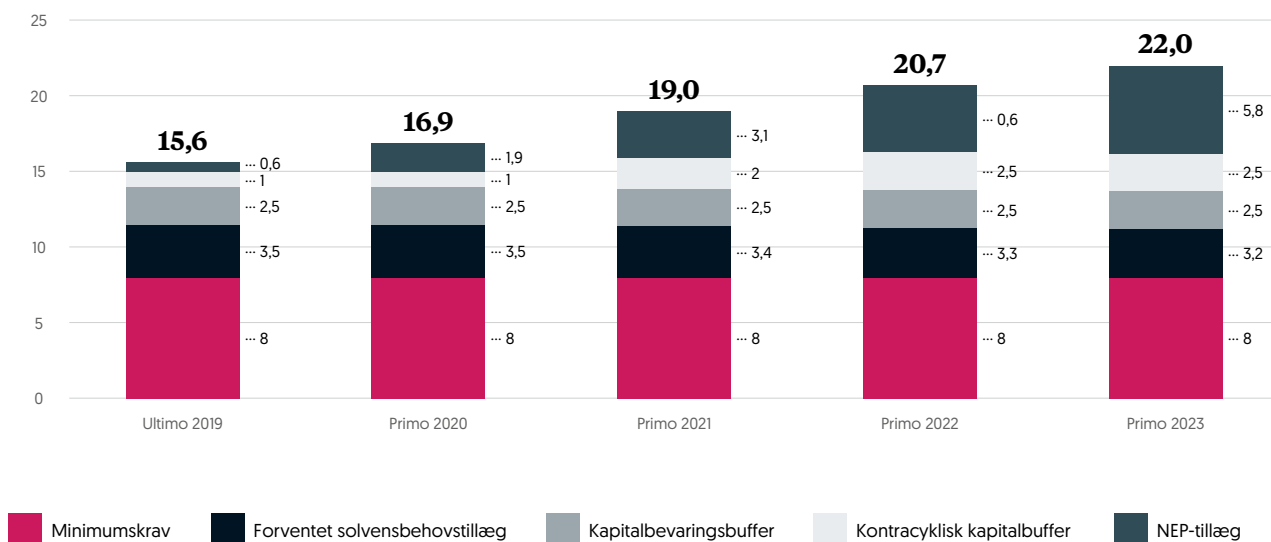
NEP-tillægget kan dog ikke blive højere end 6% af de risikovægtede eksponeringer og ikke mindre end 3,5%,

lige som gennemsnittet for pengeinstitutter med en balance under 3 mia. EUR skal ligge fast på 4,7%.

NEP-tillægget kan dækkes med almindelig egenkapital, herunder andelskapital, samt andre kendte kapitalformer såsom ansvarlig lånekapital. Der er dog også mulighed for at dække NEP-tillægget med en ny, særlig type lånekapital til netop dette formål, kaldet Tier 3 kapital, eller ”ikke-foranstillet seniorgæld”. Tier 3 er som udgangspunkt en billigere kapitalform, men kan til gengæld ikke anvendes til at dække andre typer af kapitalkrav, f.eks.

de ovenfor nævnte kapitalbevaringsbuffer og konjunkturbuffer. Benytter man Tier 3 lånekapital til at dække NEP-tillægget, skal der tilrettelægges en hensigtsmæssig forfaldsstruktur, så ikke alle lån skal fornyes samtidigt, ligesom man kan arbejde på gradvist at få så meget egenkapital, at Tier 3 lånekapitalen kan nedbringes.

Merkur har lagt en kapitalplan frem til 2025, som muliggør, at vi opfylder de nye kapitalkrav og samtidig kan have en moderat vækst i perioden. Vi forventer, at vi de kommende år kan forbedre Merkurs basisindtjening betydeligt. Sammenholdt med at nedskrivnin-

Kapitalkrav i pct. af risikovægtede eksponeringer (Figur 13)

gerne forventes fastholdt i et leje på 0,5-0,7%, vil vi på den baggrund kunne generere årlige overskud, som i væsentlig grad kan bidrage til at styrke kapitalgrundlaget. Den årlige nyttegning af andelskapital forventes at fortsætte på et højt niveau (20-25 mio. kr. årligt) grundet den historiske og aktuelle interesse kombineret med vores vækstambitioner. I indfasningsperioden frem mod 2023 har vi uanset andelstegning og overskud en forventning om, at en del af vores NEP-krav skal dækkes ved at optage Tier 3 lånekapital (op mod 100 mio. kr.).

Når alle kapitalkrav, inklusiv NEP, er fuldt indfaset i 2023, forventes Merkurs kapitalkrav at udgøre 22%, mod en aktuel kapitalprocent på 20,0%. Dette er under forudsætning af at vores søjle II tillæg gradvis kan reduceres til vores gennemsnitlige niveau for 2019 på 3,2%, se Figur 13. Kapitalplanen har udover opfyldelse af lovens krav også til hensigt at sikre en rimelig overdækning på ca. 5% eller en kapitalmålsætning på 27%.

Solvensbehov

Solvensbehovet er pengeinstituttets egen vurdering af, hvor meget kapital man skal have.

Merkur følger på alle punkter Finanstilsynets vejledning til opgørelse af solvensbehovet. En udførlig beskrivelse af solvensbehovet og dets komponenter indgår i risikorapporten ("Søjle III rapporteringen"), som kan findes på Merkurs hjemmeside www.merkur.dk/årsrapporter.

Ved udgangen af 2019 har andelskassen et solidt kapitalgrundlag, med en kapitalmæssig overdækning på 4,4 procentpoint ud over kapitalbevaringsbufferen på 2,5 procentpoint, konjunkturbufferen på 1 procentpoint og NEP-kravet på 0,6 procentpoint.

Overdækningen falder 1. januar 2020 til 3,1 procentpoint som følge af indfasning af yderligere NEP-krav, jf. tabellen nedenfor. Se Figur 14.

4,4%

procentpoint i solvens- overdækning

Tilsynsdiamant

Finanstilsynet har i lyset af finanskrisen indført en række pejlemærker, som kan give en indikation af, om et pengeinstitut er på vej ud i for store risici.

De 5 pejlemærker stilles op i en 5-kant, deraf betegnelsen "diamant", og er følgende:

1. Store eksponeringer: Summen af de 20 største kundeengagementer bør ikke overstige 175% af pengeinstituttets egentlige kernekapital.

2. Funding ratio: Udlån målt i forhold til arbejdende kapital (indlån + egenkapital + efterstillede kapitalindskud) bør være højst 1:1.

3. Likviditetsrisici: Angiver pengeinstituttets evne til at klare tre måneders likviditetsstress. Det vil sige, at man stiller pengeinstituttets likvide aktiver af høj kvalitet i forhold til forventede udgående pengestrømme fratrukket forventede indgående pengestrømme. Lovten foreskriver, at pejlemærket skal være højere end 100%.

4. Ejendomseksponering: Pengeinstituttet bør højst have en eksponering mod ejendomssektoren på 25% af udlåns- og garantimassen. Det understreges, at ejendomssektoren naturligvis består af meget andet end de spekulanter, der fik megen opmærksomhed under finanskrisen.

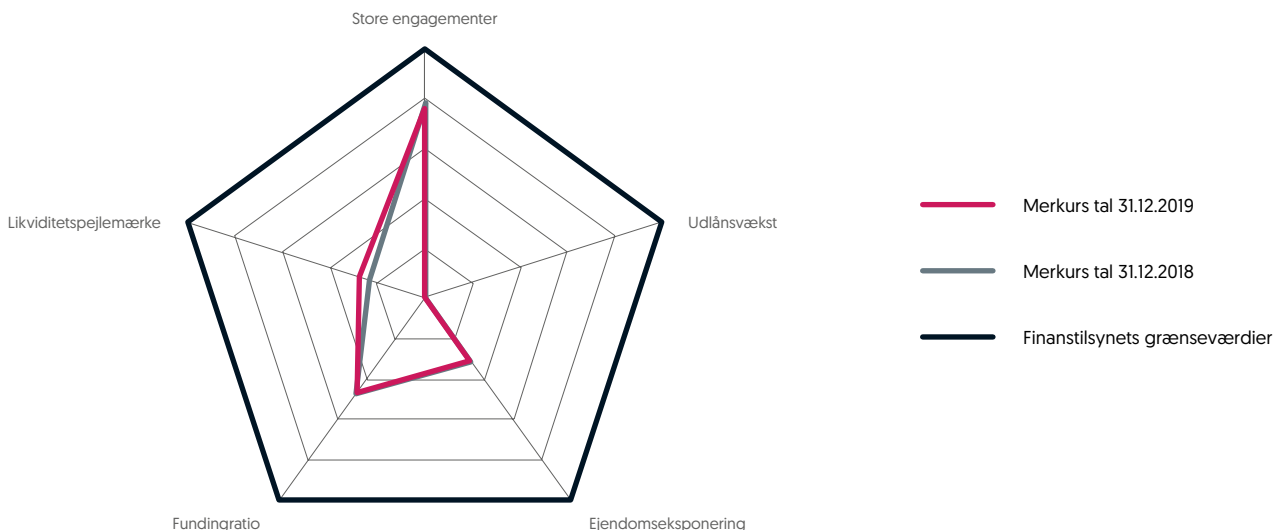
5. Udlånsvækst: Den årlige udlånsvækst bør ikke overstige 20% efter nedskrivninger.

Det skal understreges, at overskridelse af målepunkterne ikke i sig selv indebærer en overtrædelse af lovgivningen (med undtagelse af pejlemærket om likviditetsrisici) – en overskridelse vil blot føre til forskellige grader af øget

Udvikling i solvensbehov og kapitaldækning (Figur 14)

[%]	2019	30.06.19	2018
Solvensbehov	11,5	11,1	11,1
Samlet kapitalbehov inkl. buffere og NEP	15,6	14,7	13,0
Kapitalprocent (faktisk solvens)	20,0	18,7	18,0
Samlet kapitalmæssig overdækning	4,4	4,0	5,0
Minimumskrav til solvens*	11,5	11,0	9,9

* Inkl. kapitalbevaringsbuffer 2,5%, kontracyklisk buffer 1%

Tilsynsdiamanten (Figur 15)**Tilsynsdiamanten i tal** (Figur 16)

[%]	2019	2018	Grænseværdi
Sum af store engagementer	133,5	137,5	Max. 175%
Udlånsvækst	-0,4	-4,1	Max 20%
Ejendomseksponering	7,9	7,9	Max. 25%
Funding ratio (udlån i forhold til arbejdende kapital)	47,0	48,2	Max. 100
Likviditetsdækning	460,6	527,8	Min. 100%

opmærksomhed og reaktioner fra Finanstilsynets side. Merkurs ledelse har som del af den generelle risikostyring tillagt buffer for de enkelte pejlemærkers grænser, således at opmærksomheden kan rettes på området internt, længe inden grænseværdierne nås.

Merkur opfylder ved udgangen af 2019 alle fem målepunkter. Se Figur 15 og 16.

Selskabsledelse og bestyrelses-evaluering

Finans Danmark har udarbejdet en række anbefalinger omkring selskabsledelse, som organisationens medlemmer er forpligtede til at forholde sig til, enten i deres årsrapport eller ved of-

fentliggørelse på anden måde. Finans Danmarks anbefalinger er tydeligvis opbygget med et aktiebaseret pengeinstitut i tankerne og ud fra en shareholder value tilgang til problemstillingerne. Merkur har valgt at udarbejde sit eget materiale om selskabsledelse, der er opbygget således, at det er muligt at foretage en sammenligning med de elementer, som også indgår i Finans Danmarks anbefalinger. Samtidig tager Merkurs materiale hensyn til, at vi er et andelsselskab og ikke ledes efter en shareholder value tankegang, men derimod tager højde for, at Merkur har en opgave i samfundet, og at alle involverede interessenter bør have gavn af Merkurs virksomhed. Merkurs rapport

findes på www.merkur.dk/årsrapporter sammen med årsrapporten.

Alle pengeinstitutters bestyrelser foretog i 2012 en selvevaluering af deres sammensætning og kompetencer og indsendte resultatet heraf til Finanstilsynet. Herefter skal pengeinstitutterne årligt foretage en selvevaluering, der dog ikke skal indsendes til tilsynet, men være et værktøj for bestyrelsen til løbende at vurdere, om den har de rette kompetencer. Vi har således i perioden 2013-2019 hvert år fulgt op med nye evalueringer.

Finanstilsynet har ikke haft anmærkninger til Merkurs bestyrelse, hverken dens sammensætning eller medlemmernes kompetencer. ■

Strategier og forventninger

En solid og sund forretning er sammen med vores unikke værdier grundlaget for, at Merkur fortsat kan være den særlige og skarpe profil blandt danske pengeinstitutter. Merkur skal være bæredygtig – også økonomisk. Vi skal stå på et stabilt grundlag for at sikre, at vi også i fremtiden kan bidrage til at påvirke samfundet i en bæredygtig og ansvarlig retning.

I løbet af 2019 stod det klart, at situationen omkring negativ rente var blevet uholdbar. Den normale forretningsmodel for en bank med indlån og udlån hang ikke længere sammen. Derfor introducerede vi negativ indlånsrente for privatkunder med virkning fra 1. januar 2020. Kundernes penge får først mening på overordnet plan, når de er ude at arbejde for et bedre samfund enten gennem udlån eller investeringer. Derfor skal Merkurs tilbud til indlånskunderne være to-strengt: Indlån, der kan danne basis for meningsfulde udlån, kombineret med muligheden for at foretage direkte investeringer af den del af midlerne, der ikke skal bruges på kort sigt.

Et solidt økonomisk fundament gør det også muligt for Merkur at være med til at finansiere løsninger, der passer til fremtidens behov. Vi vil fortsat være blandt dem, der kan give lån til nye teknologier og nye ideer, så længe de er i overensstemmelse med vores værdier og udlånet kan ske på forsvarligt grundlag.

Merkurs bestyrelse har udarbejdet en strategi for de kommende fire år. Strategien frem mod 2023 har et øget fokus på den kundeorienterede tilgang. Målet er at styrke forretningen gennem styrket rådgivning og betjening af vores kunder, herunder ved øget brug af digitalisering. For at nå dertil skal vi videreudvikle en lang række af vores arbejdsprocesser og kundetilbud.

Derfor bliver 2020 et investeringsår, som vi skal bruge til at fremtidssikre forretningen. Frugterne af investeringerne skal vi høste i 2021 og de følgende år.

Vi oplever, at de danske bankkunder i stigende grad efterspørger en værdibaseret tilgang til bankdrift. Det viser sig, ikke blot når vi spørger nye kunder om deres bankvalg, men også i tilstrømningen af nye og gode kunder. Aldrig tidli-

gere har der i befolkningen og politisk været så massiv opmærksomhed på kloden og bæredygtighed. Det taler direkte ind i de holdninger og den forretningsmodel, Merkur har stået for i næsten 40 år. Vi oplever ikke mindst den stigende interesse gennem en kraftig vækst i andelskassens pensions- og investeringsforretning. Flere banker tilbyder nu grønne produkter, men Merkur har stadig det mest komplette udbud af impact investeringer og etisk screenede aktier til private investorer i Danmark. Disse tendenser viser et stort potentiale for Merkur de kommende år, og dem skal vi bygge videre på.

Hvert år spørger vi vores privatkunder, om vi matcher deres forventninger, og om der er noget, vi kan forbedre. I 2019 fortæller kundernes os igen klart og tydeligt, at de vælger os aktivt til på grund af vores værdisæt, og at de ser os som et pengeinstitut, der adskiller sig positivt i forhold til mere konventionelle banker. Vi værdsætter feedbacken og vil fortsat arbejde med at matche kundernes forventninger gennem digitalisering og helhedsrådgivning.

Forventet kapitalprocent 2020: 21-22%

Forventet resultat 2020: 6-12 mio. kr.

“

**Ambition:
35% af Merkurs
kunder er andels-
havere i 2023**

Som et led i Merkurs strategi har bestyrelsen opdateret andelskassens kapitalplan, således at vi løbende kan leve op til indfasningen af nye kapitalkrav frem mod 2023. Den gradvise styrkelse af vores kapitalgrundlag vil ske både med andelskapital, indtjening og brug af forskellige typer ansvarlig lånekapital.

Fokus i 2020

2020 bliver som nævnt et investeringsår i Merkur. Det bliver her, vi lægger skinnerne til fremtidens styrkede forretning. Strategisk kommer vi til at arbejde med at forbedre fem fokusområder:

Styrket indtjening og kapitalgrundlag, stigende kundetilfredshed og medarbejdertrivsel, kvalitet i vores kredit, data og bekæmpelse af hvidvask. Vi skal for at opnå dette opbygge en stærk kundefokuseret kultur, hvor kunderne hører mere fra os, kombineret med effektive digitale løsninger.

Vi har defineret 10 strategiske projekter, som i løbet af 2020 skal gennemføres for at bringe os de første vigtige skridt i den beskrevne retning.

Forøget udlån er afgørende for en forbedret basisindtjening på længere sigt. Udlånsvæksten skal imidlertid realiseres i et marked, hvor efterspørgslen efter lån er lav, og hvor konkurrencen er høj. Derfor er det afgørende, at vi tilføjer ekstra værdi gennem vores rådgivning og kan identificere nye områder, hvor vi kan finansiere f.eks. dele af den grønne omstilling. Ét af de strategiske projekter går netop ud på at identificere nye, potentielle udlånsområder.

Efter nøje afvejning af mulighederne og potentialet i de planlagte indsatser forventer vi i første omgang en moderat udlånsvækst i intervallet 4-6%.

Herudover vil vi have fokus på rådgivning om andre produkter, bl.a. formidling af realkreditlån, samt investerings- og pensionsmuligheder med bæredygtigheden i centrum.

Vi har et fællesskab med vores kunder omkring værdier, men også omkring Merkur i sig selv. Det er primært andelskassens kunder, der ejer Merkur. Vi har en god tilgang af andelshavere, og vi har en ambition om at understøtte værdifællesskabet ved at øge antallet af andelshavere endnu mere fra det nuværende niveau på 22% af kunderne. Det er vores hjerteblod og hele forudsætningen for andelskassens virke.

En høj kundetilfredshed er afgørende for en sund forretning. Selvom tilfredsheden er stigende, er det et område, vi fremadrettet kommer til at arbejde systematisk med, så vi sikrer, at kunderne får en helhedsorienteret rådgivning. Vi vil knytte kunderne endnu tættere til Merkur, så flere kunder har alle deres bankforretninger hos os og vores samarbejdspartnere. Samtidig ønsker vi at tydeliggøre sammenhængen mellem kundernes engagement i Merkur og de muligheder, kunderne har for at påvirke samfundet i deres egenskab af bankkunder og gennem de valg, de træffer.

Det er Merkurs medarbejdere, der møder kunderne og træffer beslutninger i hverdagen. Derfor er dygtige og engagerede medarbejdere afgørende. Merkurs kunder ønsker i langt de fleste situationer at kunne klare sig selv med selvbetjeningssystemer, og deres rådgivningsbehov er – ud over regelmæssige ”økonomi-tjek” – knyttet til situationer, hvor der sker større ændringer i deres liv. Vi skal udnytte nye teknologiske muligheder optimalt til at levere velfungerende selvbetjeningssystemer, og sikre at kunderådgiverne har tid til den egentlige rådgivning på de rigtige tidspunkter, mens supportfunktioner og teknologi skal tage sig af produk-

tion af dokumenter, registrering af data osv.

Vi lever i en mere og mere datadrevet verden. Forudsætningen for en god kundeservice, herunder kreditbehandlingen, er at vi har en lang række grundlæggende data om vores kunder og deres økonomi, og at den er registreret på en systematisk og ensartet måde. Det handler ikke kun om persondatalovgivning og bekæmpelse af hvidvask, men betyder f.eks. også muligheder for en langt hurtigere kreditbehandling og dermed en bedre kundeservice.

Forventet udvikling 2020

Der forventes et resultat for 2020 på 6-12 mio. kr. efter skat.

Resultatet afspejler, at 2020 er et investeringsår, hvor der er afsat en ramme på 6 mio. kr. til at fremtidssikre forretningen. Disse investeringer vil forbedre vores indtjening fra 2021, og vi forventer i de følgende år at kunne realisere et årsresultat på 20-30 mio. kr.

Resultatforventningen er forbundet med en vis usikkerhed relateret til en række forhold, hvoraf de vigtigste er:

- Den generelle renteutvikling
- Udlånsudviklingen
- Tab og nedskrivninger, som er vanskelige at estimere. I 2020 forventer vi nedskrivninger i samme niveau som i 2019 på 0,5% af udlån og garantier.

Andelskassens kapitalgrundlag forventes yderligere styrket i 2020, således at kapitalprocenten og den solvensmæssige overdækning kan stige som forudsat i kapitalplanen, jf. *Økonomi og organisation*.

Vi forventer en kapitalprocent ved udgangen af 2020 inden for intervallet 21-22%, en stigning på ca. 2 procentpoint fra årets begyndelse, og i overensstemmelse med vores intention om gradvist at opnå en kapitaloverdækning på 5 procentpoint. Den nye kapital udover indtjeningen forventes hovedsageligt at komme fra andelskassens kunder i form af andelskapital. Derudover forventer vi en tilgang af ansvarlig lånekapital fra samarbejdspartnere og investorer. ■

Fokusområder 2020

- Styrket indtjening
- Styrket kapitalgrundlag
- Kundetilfredshed
- Medarbejdertrivsel
- Kvalitet på alle områder – kredit, data, interne processer og bekæmpelse af hvidvask

Merkur og vores kunder

Udlån

Merkurs vigtigste aktivitet er udlånsvirksomheden; på basis af kundernes indlån yder vi lån til realøkonomiske aktiviteter, som har behov for lånefinansiering. Størsteparten af vores udlån ydes til aktiviteter, som stemmer overens med Merkurs samfundsideal. Vi ønsker, at vores kunder samler deres bankforretninger hos Merkur, hvilket betyder, at vi også yder lån som udspringer af vores private kunders almindelige behov, eksempelvis bolig- eller

elbillån. Den private låntagning har stor betydning for vores forretning. Den bidrager til indtjening og risikospredning, hvilket giver os mulighed for at yde flere lån baseret på vores samfundsideal. Det samme gælder vores formidling af realkreditlån.

I tabellerne (Figur 17 og 18) viser vi Merkurs samlede finansiering af kundernes aktiviteter og virksomheder. Vi opgør summen af aktuelt udbetalte lån og kreditter, uudnyttede kreditter og garantier. Alle tre elementer vises i ta-

bellerne samlet i kolonnerne "Tilsagt", mens "Beløb" er de faktisk udbetalte lån og stillede garantier. I balancen i regnskabet fremgår den uudnyttede del ikke.

I 2019 lander vi på en mindre stigning i de samlede tilsagte udlån og garantier på 0,9%. I afsnittet om *Strategi og forventninger* dykker vi nærmere ned i, hvordan vi styrker udlånsvæksten de kommende år.

I figuren nedenfor (Figur 17) viser vi fordelingen af vores udlån og garantier

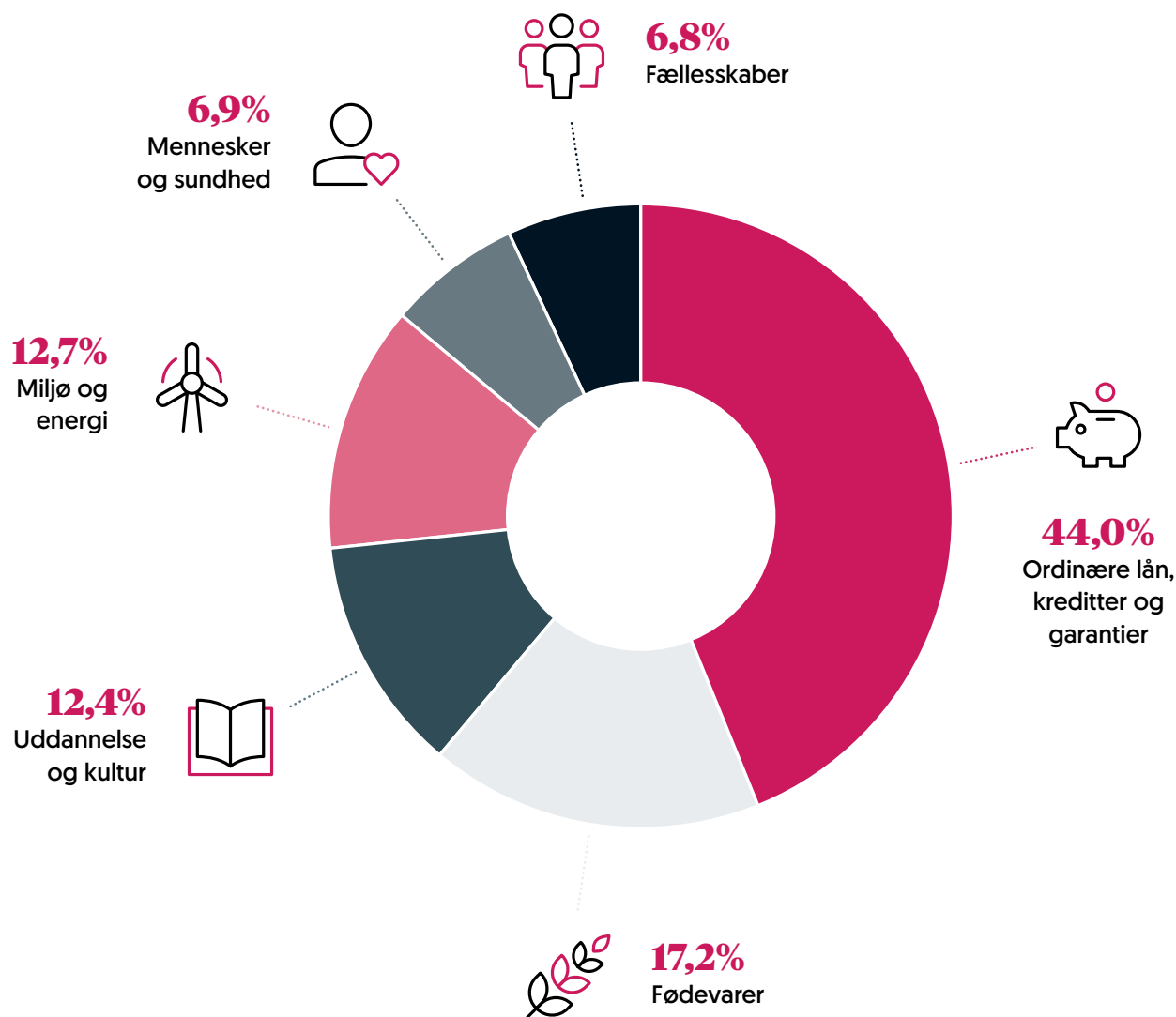
Udlån og garantier (Figur 17)

	Antal	%	Beløb 2019 [KR. 1.000]	%	Tilsagt 2019 [KR. 1.000]	%	Tilsagt 2018 [KR. 1.000]	Udvikling ifht. 2018
Uddannelse og Kultur	482	4,1%	303.530	12,7%	352.026	12,4%	384.127	-8,4%
Mennesker og Sundhed	331	2,8%	158.520	6,7%	192.631	6,9%	208.340	-7,5%
Fødevarer	442	3,7%	390.745	16,4%	488.064	17,2%	481.480	1,4%
Miljø og Energi	2.800	23,6%	294.259	12,3%	359.080	12,7%	378.687	-5,2%
Fællesskaber	187	1,6%	141.777	5,9%	192.211	6,8%	158.148	21,5%
Ordinære lån, kreditter og garantier	7.599	64,2%	1.099.988	46,0%	1.240.111	44,0%	1.188.396	4,4%
i alt	11.841	100,0%	2.388.819	100,0%	2.824.123	100,0%	2.799.178	0,9%

Fordelingen af udlån og garantier efter formål pr. 31.12.2019. Tilsagt indeholder bevilgede, men ikke udnyttede trækningsrettigheder på kassekreditter.

Tilsagte udlån og garantier (Figur 18)

Lån og garantier, der er screenede iht. Merkurs samfundsidealer, udgør i alt 56,0%

i seks temaer, som synliggør vores samfundsmæssige prioriteringer og indsats. Fem af de seks overordnede kategorier er direkte knyttet til andelskassens samfundsidealer, som er beskrevet på side 2. Den sjette kategori rummer de ordinære lån, kreditter og

garantier, først og fremmest boligfinansiering.

Merkurs udlånsområder harmonerer naturligt med mange af FN's 17 verdensmål. Du kan læse hvordan Merkurs udlånsområder bidrager til Verdensmålene i kapitlet *Merkur og samfundet*.

Vi har i 2019 set en ændring i sammensætningen af kundeporteføljen med et løft indenfor området Fællesskaber. Samtidig har udviklingen i vores ordinære lån stabiliseret sig.

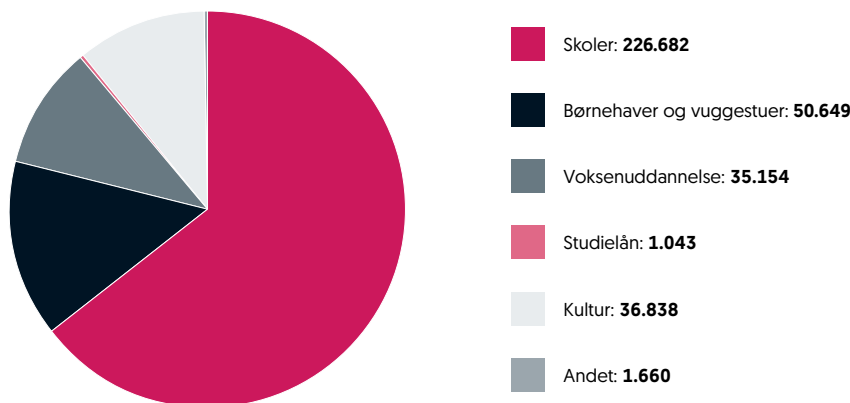
Uddannelse og Kultur

Uddannelse og kultur er begge brede udlånsområder. Uddannelse definerer vi i bred forstand med vægt på dannelse. Derfor inkluderer vi eksempelvis lån til børnehaver, vuggestuer og folkehøjskoler. Kultur definerer vi ud fra en tro på, at mennesker udvikler sig gennem fri udfoldelse og kreativ stimulation. Derfor ser vi en forbindelse mellem uddannelse og kultur.

Uddannelse finansierer udlån til uddannelsesinstitutioner for børn og voksne samt private studielån til finansiering af individuelle uddannelsesforløb. Finansiering af kultur vægter projekter og aktiviteter, der giver mennesker mulighed for at udfolde deres kreative evner, eller stimuleres af andre menneskers kreativitet.

I 2019 er der generelt sket et fald i udlån og garantier til dette område på 8,4% svarende til knap 32 mio. kr. Dette skyldes en blanding af tilbagebetaling af lån som følge af god likviditet hos mange af kunderne, men også blot en reduktion af udnyttelsen af kundernes kreditter.

UDDANNELSE OG KULTUR · TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Uddannelse og Kultur

	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Skoler	167	226.682	233.214	-2,8%
Børnehaver og vuggestuer	108	50.649	60.649	-16,5%
Voksenuddannelse	34	35.154	38.308	-8,2%
Studielån	17	1.043	1.602	-34,9%
Kultur	154	36.838	49.893	-26,2%
Andet	2	1.660	461	260,1%

Efterskolen Epos

På Efterskolen Epos foregår undervisningen gennem leg og spil. Epos åbnede i august 2015, og skolen ligger i Augustenborg på Als i Sønderjylland i et grønt område tæt på strand og skov. På Efterskolen Epos er rollespil, simulationer og fortællinger en central del af undervisningen. Læringsfilosofien bygger på, at det er i orden at lave fejl, og at man lærer ved at prøve sig frem. På skolen studerer eleverne fokuseret om formiddagen og laver spilbaserede temaforløb om eftermiddagen, hvor deres viden kommer i spil i praksis. Skolen har fokus på rollespil, cosplay, skuespil, taktiske spil, litteratur, og muligheden for at prøve sig selv af i nye roller. Epos har dertil som den tredje efterskole i Danmark opnået sølvmærket i økologi hvilket betyder, at mindst 60% af elevernes kost er økologisk.

♥ Efterskolen Epos er kunde hos Merkur Andelskasse

Mennesker og Sundhed

Mennesker og Sundhed spænder bredt fra udlån til socioøkonomiske virksomheder, bosteder, alternative behandlere til Fair Trade. Vi definerer området som udlån, der særligt understøtter demokratiske rettigheder, ligestilling blandt borgere og den enkeltes ret til at kunne vælge.

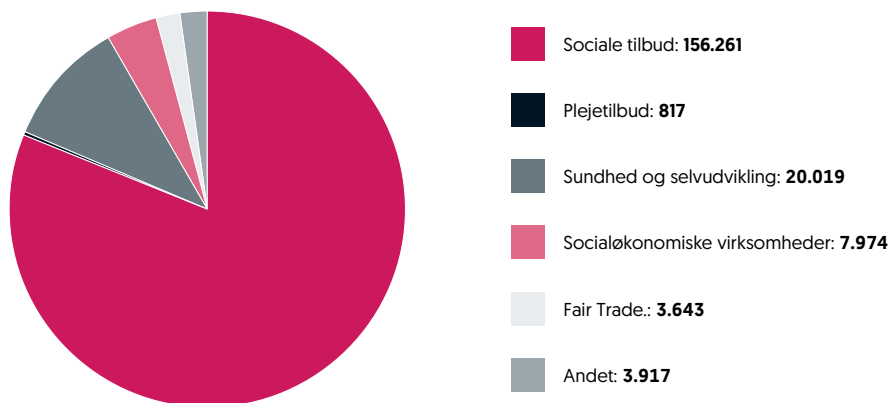
Indenfor Mennesker og Sundhed finansieres udlån til sociale tilbud til bor-

gere med særlige behov, eksempelvis opholdssteder og væresteder, udlån til socialøkonomiske virksomheder, der arbejder ud fra en almennyttig mission, udlån til Fair Trade-initiativer, der søger at sikre de svage parter i handlen, særligt producenter i udviklingslande. Udlån til sundhed og selvudvikling som omfatter alternative behandlere og rådgivning omkring sundhed, ernæring,

psykologi m.m. Udlån til plejetilbud som omfatter private plejehjem, ældreboliger og hospices.

Samlet set falder området med 7,5% eller 16 mio. kr. i forhold til året før. Stigningen i området plejetilbud som omfatter private plejehjem, ældreboliger og hospices udtrykker, at det er et udlånsområde under udvikling, hvor vi ser et fremtidigt potentiale.

MENNESKER OG SUNDHED · TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Mennesker og Sundhed

	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Sociale tilbud	232	156.261	175.321	-10,9%
Plejetilbud	5	817	501	63,1%
Sundhed og selvudvikling	67	20.019	18.121	10,5%
Socialøkonomiske virksomheder	17	7.974	7.842	1,7%
Fair Trade	5	3.643	3.319	9,8%
Andet	5	3.917	3.236	21,0%

Gotvedinstituttet

Gotvedinstituttets gymnastikhold har mere end 1.000 deltagere hver uge, som oplever bevægelsesglæden, styrken og fællesskabet ved gotvedgymnastik. Udgangspunktet er Helle Gotveds principper for træning gennem kroppens naturlige bevægelser og grundtræning til rytmisk musik. Gotvedinstituttet har fortsat arbejdet med at udvikle, styrke og forbedre studiet i bevægelse, og uddannelsen til bevægelsepædagog er grundstenen i alle de aktiviteter huset udbyder. Der er sket en stor udvikling i gymnastikken fra Helle Gotveds enkle form til at rumme bevægelse inspireret af andre gymnastik- og danseformer.

♥ Gotvedinstituttet er kunde hos Merkur Andelskasse

Fødevarer

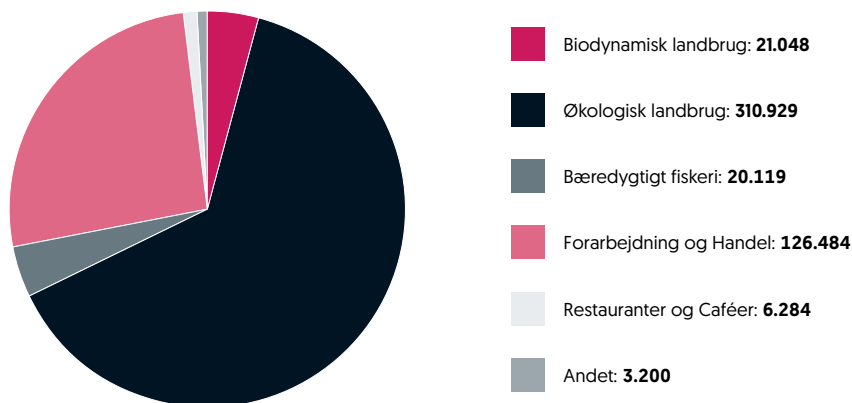
Produktion af fødevarer skal både afspejle samfundets og forbrugernes reelle behov, og samtidig respektere mennesker og miljø. Indenfor fødevarer finansieres økologisk og biodynamisk landbrug og bæredygtigt fiskeri. Forar-

bejdning og handel med bæredygtige fødevarer, samt økologiske restauranter og caféer.

Det samlede billedet indenfor dette udlånsområde er stort set uændret i forhold til sidste år. Området stiger

med 1,4% svarende til 7 mio. kr. Indenfor landbrug falder kvægbrug, mens grise, får, gartneri og planteavl går frem. Der er en del interne forskydninger, særligt indenfor forarbejdningsskategorien.

FØDEVARER · TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Fødevarer

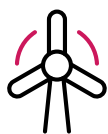
	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Biodynamisk landbrug	27	21.048	22.839	-2,8%
Økologisk landbrug	293	310.929	290.053	-16,5%
Bæredygtigt fiskeri	5	20.119	21.832	-8,2%
Forarbejdning og Handel	96	126.484	139.143	-34,9%
Restauranter og Caféer	17	6.284	3.203	-26,2%
Andet	4	3.200	4.410	260,1%

Seerupgaard i Dragør

Seerupgaard er et økologisk bynært oplevelseslandbrug i Dragør på Amager, der er drevet af Neel og Marc Seerup Hansen. På Seerupgaard er der fokus på biodiversitet. Eksempelvis producerer de grøntsager, krydderurter og honning til private, fødevarefællesskaber og restauranter i lokalområdet. I løbet af året inviterer Seerupgaard til arrangementer med mulighed for at smage råvarerne, der blomstrer gennem hele sæsonen. Det er naturen, som er i fokus hele vejen rundt, så da gården blev opført i 2018 var hensyn til bæredygtighed og miljø essentielle.

♥ Seerupgaard i Dragør er kunde hos Merkur Andelskasse

Miljø og Energi

Kategorien Miljø og Energi indeholder udlån til produkter og ydelser, der både afspejler samfundets og forbrugernes reelle behov, og som samtidig respekterer mennesker og miljø.

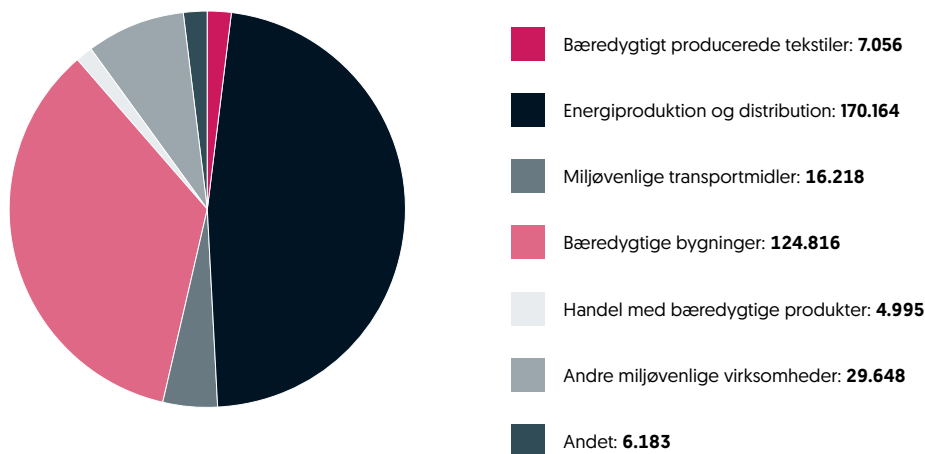
Her finansieres indenfor kategorierne bæredygtige bygninger, miljøvenlig transport, vedvarende energiproduk-

tion, bæredygtige tekstiler, andre miljøvenlige produktionsvirksomheder, samt handel med bæredygtige produkter.

Udlånsområdet er generelt faldet i 2019, hvilket primært skyldes tilbagebetaling af lån. Største ændring er indenfor energiproduktion og distribution, hvor solenergi og biogas falder

primært på grund af tilbagebetalinger. Samtidigt stiger finansiering af vindmøller markant. Da der til dels er tale om finansiering af større projekter i en kortere periode, kan sammensætningen svinge fra år til år. Med det øgede fokus på den grønne omstilling anser vi området for at have et stort potentiale.

MILJØ OG ENERGI - TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Miljø og Energi

	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Bæredygtigt producerede tekstiler	21	7.056	6.941	1,7%
Energiproduktion og distribution	2.437	170.164	184.887	-8,0%
Miljøvenlige transportmidler	95	16.218	16.717	-3,0%
Bæredygtige bygninger	167	124.816	133.014	-6,2%
Handel med bæredygtige produkter	20	4.995	5.081	-1,7%
Andre miljøvenlige virksomheder	53	29.648	31.047	-4,5%
Andet	7	6.183	1.000	518,3%

Grøn Industri A/S

Grøn Industri tilbyder klimavenlige energiløsninger inden for solceller, varmepumper, ventilation og belysning til offentlige og private virksomheder. Målsætningen for Grøn Industri er at hjælpe deres kunder til at blive bæredygtige og mere klimavenlige i deres forbrug af energi. Grøn Industri blev stiftet i 2012 og vægter fælles værdier som ærlighed og transparens højt. Ved brug af omkostningsneutrale løsninger fra Grøn Industri, baseret på f.eks. solceller eller varmepumper, kan både offentlige og private virksomheder blive ressourcebesparende og medvirke til mere bæredygtighed i det danske samfund.

♥ Grøn Industri A/S er kunde hos Merkur Andelskasse

Fællesskaber

Fællesskaber defineres bredt og rummer både initiativer med almennyttigt og kollektivt sigte, boligfællesskaber og brede fællesskaber omkring en sag eller et formål.

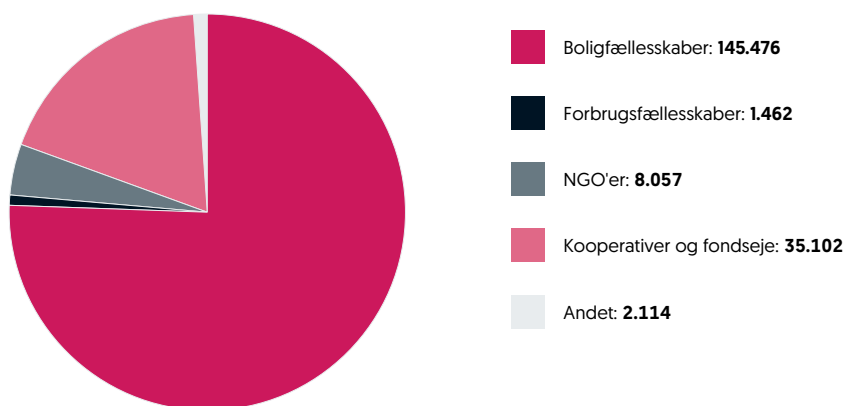
Her finansieres indenfor områderne kooperativer og fondsejede virksomheder,

der, NGO'er, forbrugsfællesskaber og boligfællesskaber som eksempelvis økologiske bosætninger, landsbyfællesskaber og andelsboligforeninger.

Vi ser en stigende interesse for at bo i og etablere forskellige boligfællesskaber. Den største ændring i kategorien

ser vi på boligfællesskaber, hvor finansieringen af et kommende boligfællesskab bidrager betydeligt. Samtidig stiger fondsejet ejendomsudlejning med ca. 4 mio. kr.

FÆLLESSKABER · TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Fællesskaber

	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Boligfællesskaber	104	145.476	106.758	36,3%
Forbrugsfællesskaber	3	1.462	1.653	-11,6%
NGO'er	32	8.057	17.062	-52,8%
Kooperativer og fondseje	31	35.102	31.004	13,2%
Andet	17	2.114	1.671	26,5%

Dansk Ornitologisk Forening (DOF)/ BirdLife Danmark

Dansk Ornitologisk Forening er en naturorganisation med fokus på beskyttelse af vilde fugle og deres levesteder i Danmark og internationalt. Organisationen tæller i dag godt 16.500 medlemmer og 35 ansatte. Arbejdet er centreret om naturovervågning og indsamling af fugledata som grundlag for organisationens naturpolitiske arbejde for mere og bedre natur, primært i Danmark og resten af EU. I Afrika og Asien arbejder DOF BirdLife med bæredygtig forvaltning af skovområder, som er særlig vigtige i forhold til beskyttelse af biodiversitet. Skovforvaltningsarbejdet har desuden et klimasigte, som suppleres af skovopkøb via organisationens Klimafond. DOF BirdLife er den danske partner i BirdLife International - verdens største partnerskab for naturbevarelse og fuglebeskyttelse.

♥ Dansk Ornitologisk Forening (DOF)/ BirdLife Danmark er kunde hos Merkur Andelskasse

Ordinære lån, kreditter og garantier

Ordinære lån, kreditter og garantier rummer den mere klassiske bankdrift. Fra udlån til private og små selvstændige erhvervsdrivende til garantier som stilles for samarbejdspartnere.

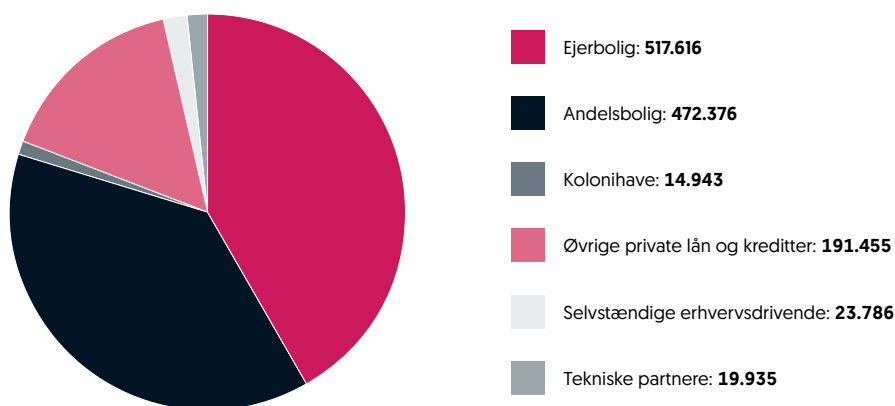
Her finansieres udlån til private, særligt boligfinansiering i form af andels- og ejerboliglån, men også i form af garantier ved ejerskifte og hjemtagelse af

realkreditlån, og driftsfinansiering til små selvstændige erhvervsdrivende, der også er helkunder i Merkur. Kategorien tekniske partnere er udelukkende garantier mv., som vi stiller for vores samarbejdspartnere.

Udlån i forbindelse med bolig er stigende. Der er fortsat aktivitet på boligmarkedet omend mindre end tidligere.

For ejerboliger er der tale om en vækst på 3,3% og andelsboliger hele 11%. Samlet set er det fortsat sådan, at de private kunder leverer et stort indlånsoverskud. Som det fremgår senere i kapitlet, står de private kunder for 61% af det samlede indlån, mens de aftager en lavere del af det samlede udlån.

ORDINÆRE LÅN, KREDITTER OG GARANTIER · TILSAGT 2019 (KR. 1.000)

Ordinære lån, kreditter og garantier

	Antal	Tilsagt 2019 (kr. 1.000)	Tilsagt 2018 (kr. 1.000)	Udvikling i %
Ejerbolig	1.828	517.616	500.913	3,3%
Andelsbolig	882	472.376	425.747	11,0%
Kolonihave	31	14.943	13.555	10,2%
Øvrige private lån og kreditter	4.735	191.455	203.283	-5,8%
Selvstændige erhvervsdrivende	115	23.786	20.656	15,2%
Tekniske partnere	8	19.935	24.242	-17,8%

Merkurs realkreditportfølje (Figur 19)

(MIO. KR.)	2019	2018	Udvikling i %
Totalkredit A/S	2.618	2.231	17%
DLR kredit A/S	823	808	2%
LR kredit A/S	299	303	-1%
I alt	3.740	3.342	12%

Formidling af realkreditlån**TOTALKREDIT A/S**

Merkur samarbejder med Totalkredit om realkreditlån til private. Totalkredits koncept er meget decentralt og al sagsbehandling, udskrivning af dokumenter osv. sker i Merkur. Merkur har opbygget en låneportefølje i Totalkredit på 2.618 mio. kr. fordelt på 2.130 lån (2018: 2.231 mio. kr. fordelt på 1.950 lån). Det er en flot vækst, som udspringer af det lave renteniveau. Mange kunder har i forbindelse med låneomlægninger eller boligkøb valgt at skifte til Totalkredit gennem Merkur.

Merkur modtager en portefølje provision, og i denne modregnes eventuelle tab, som Totalkredit A/S måtte få på den del af ejendommenes belåning,

der ligger ud over 60% af ejendommenes værdi på belåningstidspunktet.

DLR KREDIT A/S OG LR REALKREDIT A/S

Merkur har et godt samarbejde med DLR Kredit, der ejes af lokale og regionale pengeinstitutter herunder Merkur. Merkur samarbejder med DLR Kredit om udlån til økologiske og biodynamiske jordbrug, men også om udlån til udlejningsejendomme, private andelsboliger, blandede kontor- og forretnings-ejendomme, samt industri- og håndværksejendomme. Merkurs portefølje af lån fra DLR Kredit udgjorde ved udgangen af 2019 823 mio. kr., mod 808 mio. kr. året før. DLR Kredit bidrager til Merkurs indtægter med såvel formidlingsprovision, portefølje provision og andel i DLR Kredits overskud.

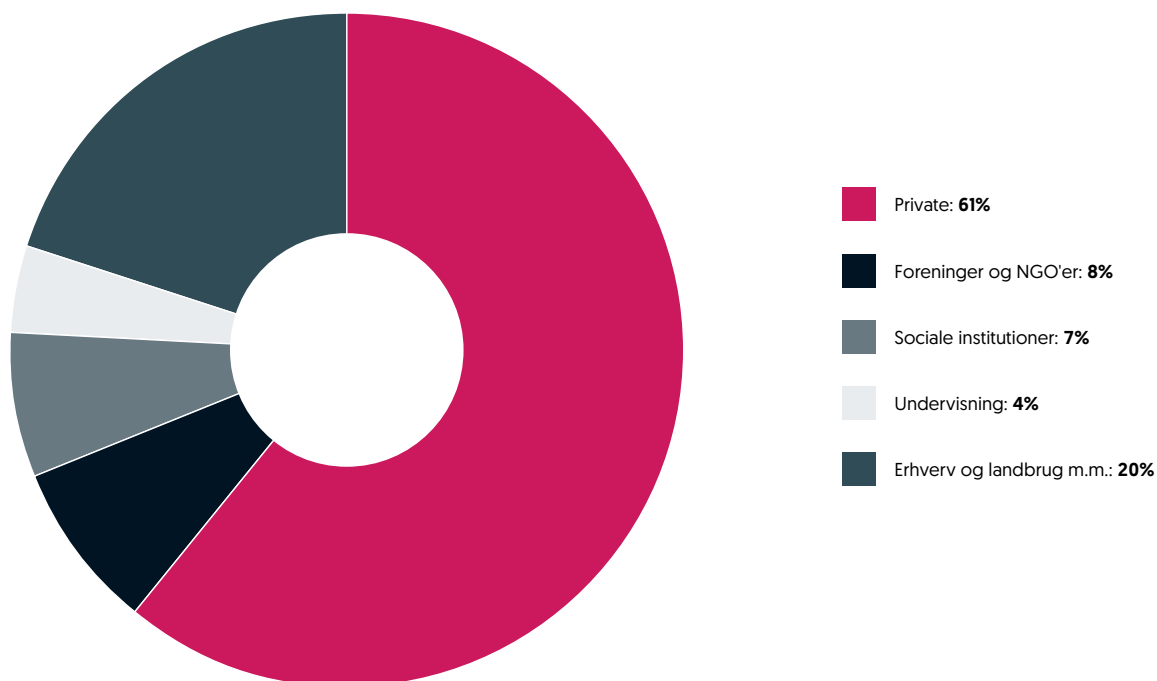
Merkur samarbejder med LR Realkredit om udlån til blandt andet skoler og institutioner, et andet af Merkurs kerneområder. Ved udgangen af 2019 var porteføljen af lån til institutioner gennem LR Realkredit A/S på 299 mio. kr. mod 330 mio. kr. i 2018. *Se Figur 19.*

2.130

**Antallet af
Totalkreditlån er
steget til 2.130**

Indlån i 2019 (Figur 20)

Indlån

Merkurs mulighed for at låne ud afhænger blandt andet af, at vores kunder stiller indlånsmidler til rådighed. Indlånet er spredt på mange hænder, ikke mindst blandt de private kunder.

**3.160 mio. kr.
i samlet indlån**

De private kunder står for 61% af indlånet, hvilket er en lille stigning i forhold til 2018, hvor andelen var 59%. De resterende 39% er fordelt blandt skoler, institutioner, NGO'er og virksomheder.

Merkur har altid ønsket at basere vores udlånsvirksomhed på egne kunders indlån. Vi ønsker ikke at finansiere os på kapitalmarkederne.

Denne strategi har givet likviditetsmæssig stabilitet, ikke mindst i de urolige tider under finanskrisen. Af Merkurs samlede indlån på 3.160 mio. kr. er de 79% dækket af Garantiformuen. De resterende 21%, svarende til 655 mio. kr. overstiger dækningsgrænsen på ca. 750.000 kr. pr. kunde. Merkurs indlånsoverskud er tilstrækkeligt stort til, at vi uden videre kan udbetale denne del. ■

Som kunde i Merkur kan du være sikker på, at dine penge fremmer en bæredygtig udvikling. Vi er fuldt transparente og derfor kan du på vores hjemmeside finde en liste over alle virksomheder, institutioner og projekter, som vi låner penge ud til. Det er Merkur det eneste danske pengeinstitut, der gør.

Pension og investering

Pensions- og investeringsområdet har i 2019 været præget af travlhed på grund af stigende interesse for bæredygtig investering af pensionsmidler og anden opsparing. Ikke mindst i 4. kvartal, hvor varslingen om negativ indlånsrente for private skubbede yderligere til motivationen om at gøre en forskel gennem investering. Merkur har trods stigende konkurrence, stadig det mest komplette udbud af impact investeringer og etisk screenede aktier og obligationer til private investorer i Danmark.

Ansvarlig pension er en god forretning

I samarbejde med det kundejede pensionselskab AP Pension, har Merkur i nu seks år kunnet tilbyde vores kunder et livrenteprodukt, hvor man kan investere pensionsmidler efter etiske retningslinjer på samme måde som kunderne længe har kunnet med deres pensionsopsparing i andelskassen. Merkurs og AP Pensions fælles produkt er enestående på det danske marked, når det kommer til gennemsigtighed og mulighed for at investere ansvarligt.

Konceptet omfatter såvel individuelle ordninger som firmapensionsordninger. Ud over muligheden for at investere opsparingen på etisk vis, leverer AP Pension gennem selskabet Nærpension forsikringer til Merkurs kunder, f.eks. dækning mod tab af ehvervsevne.

Vi oplever fortsat en flot vækst og en stor efterspørgsel på firmapensionsordninger. Stadig flere organisationer og

“

Merkur er det eneste pengeinstitut i Danmark, som tilbyder Impact First investeringer til alle typer investorer, så du selv med et mindre beløb kan gøre en stor forskel i samfundet og samtidig sikre dig et fornuftigt afkast.

virksomheder ønsker sammen med deres medarbejdere at forholde sig til, hvor deres pensionsopsparing er placeret. På baggrund af igangværende kundedialoger forventer vi også en vækst på området i 2020.

Merkur modtager provision fra AP Pension og Nærpension. Men det er ikke kun for Merkur, at pensionsordningen er en god forretning. Det er den også for kunderne, som har oplevet en god forrentning, hvilket bl.a. skyldes, at de svanemærkede aktiefonde har givet særdeles gode afkast i 2019.

Fornuftigt afkast på impact investeringer

Merkur tilbyder Impact First investeringer gennem Triodos Renewables Europe Fund og Triodos Microfinance Fund, og disse fonde leverede i 2019 afkast inden for de forventede 3-5%. Dermed blev det igen dokumenteret, at økonomisk afkast og investeringer i en bedre verden sagtens kan gå hånd i hånd.

Vi oplever en stor og stigende interesse for denne type investeringer.

Impact First investering

Impact First investering betyder, at den positive påvirkning kommer først. Derfor er der ikke bare tale om aktier eller obligationer i virksomheder og lande, der gør det godt målt på bæredygtighed. Ved Impact First investering investerer du direkte i projekter eller virksomheder, hvor du tilfører ”nye” penge, som kan gøre en reel forskel. Det kan være i form af, at flere borgere i udviklings- og mellemindkomstlande får adgang til finansielle tjenester, eller i form af at produktionen af vedvarende energi øges og CO2 reduceres tilsvarende.

Triodos Banks nye hovedkontor er bygget ud fra cirkulære principper og med naturen som inspiration. Bygningen kan skilles ad og genbruges i nye sammenhænge, og det bæredygtige byggeri afspejler Triodos' holistiske måde at drive bank på.

Kundernes beholdning af Triodos impactinvesteringer beløb sig ved udgangen af 2019 til 426 mio. kr.¹, hvilket er en stigning på 41,5% i forhold til 2018.

Udover de ovennævnte Triodos fonde er Merkur Andele også en impact investering, hvor Merkurs kunder får mulighed for at gøre en stor forskel. For hver krone, der investeres i andele, kan Merkur udlåne ca. seks kroner til bæredygtige virksomheder, institutioner og projekter. Dermed er andele en

af de mest effektive måder at sætte gang i en bæredygtig udvikling på. Merkur nåede i 2019 op over 7.600 andelshavere, svarende til mere end hver femte kunde, og andelskapitalen voksede med 16% eller 44,5 mio. kr. i forhold til 2018. Andelene genererede et afkast på 1% i 2019.

¹ I dette tal indgår kundernes beholdning af Triodos Organic Growth Fund, som dog ikke udbydes til detailkunder.

Stor interesse for svanemærkede fonde og verdensmål

I takt med at interessen for bæredygtig investering vokser, kommer der heldigvis også nye investeringsmuligheder til. I 2018 kunne Merkur i samarbejde med vores partner Triodos Investment Management som det første pengeinstitut her i Danmark tilbyde fire Svanemærkede investeringsfonde. Svanemærket sætter en vis minimumstandard, og kan derfor hjælpe især private investo-

795

medarbejdere er omfattet af en firmapensionsordning i Merkur

426 mio.

investeret i Triodos impact investeringer

718 mio.

investeret i Svanemærkede fonde

Merkurs investeringsunivers og Verdensmålene

Merkurs investeringsunivers understøtter alle FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling. Se kapitlet *Merkur og samfundet* for flere informationer om Merkurs tilgang til Verdensmålene.

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

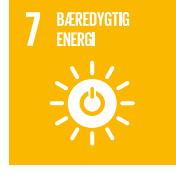
- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Renewables
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Renewables
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Renewables
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Renewables
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ Triodos Pioneer & Equity
- ✓ Triodos Microfinance
- ✓ SDG Invest

- ✓ Merkur Andele
- ✓ SDG Invest

→ Merkurs svanemærkede produkter

- Triodos Pioneer Impact Fund
- Triodos Global Equities Impact Fund
- Triodos Euro Bond Impact Fund
- Triodos Impact Mixed Fund

→ SDG - Investering i verdensmål

SDG står for Sustainable Development Goals, som er den engelske betegnelse for FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Når SDG Invest udvælger virksomheder til deres portefølje, sker det ud fra en omfattende screening, der er baseret på netop FN's verdensmål

rer med at træffe bæredygtige valg. Man skal nemlig være opmærksom på, at der ikke i lovgivningen eller på anden vis findes en regulering af, hvilke fonde, der må betegnes som "etiske", "bæredygtige" eller lignende.

I 2018 indgik vi også et nyt samarbejde med den danske kapitalforening SDG Invest om investering i virksomheder, der arbejder på at opfylde FN's verdensmål.

Kundernes interesse for både verdensmålsinvesteringer og de svane-

mærkede produkter var fra begyndelsen stor, men fra 2019 har vi set et endnu stærkere ønske om at bidrage til FN's 17 verdensmål og gøre en forskel gennem det certificerede svanemærke.

Kundernes beholdning af de Svane-mærkede produkter er steget markant med 55,8% i forhold til 2018, og det samme gælder for SDG værdipapirer, hvor kunderne ved udgangen af 2019 har investeret 30 mio. kr.

Vi er fortsat glade for samarbejdet med både Sparinvest og Maj Invest.

I samarbejde med Sparinvest tilbyder Merkur vores kunder investeringer i obligationer og etisk screenede aktier. Merkurs kunder har placeret godt 200 mio. kr. i Sparinvest ved udgangen af 2019. Det er 50 mio. kr. mindre end året før, hvilket primært skyldes negative renter på en stor del af obligationsmarkedet. Hos Maj Invest kan Merkurs kunder investere i den etiske aktiefond Global Sundhed, og ved udgangen af 2019 er porteføljen på 10 mio. kr. ■

Firmapension (Figur 21)

	2019	2018	Udvikling i %
Firmapensioner, antal ordninger	72	64	12,5%
Firmapensioner, antal omfattede medarbejdere	795	752	5,7%
Firmapensioner, indestående (mio. kr.)	215,6	176,5	22,1%
Individuelle livrenter, antal	178	149	19,4%
Individuelle livrenter, indestående (mio. kr.)	34,2	25,9	32,0%

Kundernes beholdning af Triodos-investeringsbeviser (Figur 22)

1.000 KR	2019	2018	Udvikling i %
Triodos Global Equities Impact Fund	174.843	113.481	54,1%
Triodos Euro Bond Impact Fund	118.356	121.784	-2,8%
Triodos Pioneer Impact Fund	217.290	129.759	67,5%
Triodos Impact Mixed Fund	207.518	96.140	115,8%
Triodos Renewables Europe Fund	163.528	93.791	74,4%
Triodos Microfinance Fund	251.791	195.804	28,6%
I alt	1.133.326	750.759	50,1%

Internationalt samarbejde

GABV – en fælles stemme for værdibaserede banker

I 2009 var Merkur medstifter af Global Alliance for Banking on Values (GABV). Dengang var vi 10 værdibaserede banker i netværket, nu er vi 55 pengeinstitutter og 12 partnerorganisationer på alle kontinenter. Medlemsbankernes fokus spænder vidt: Fra mikrofinansbanker i Asien, Afrika og Latinamerika over miljøteknologi i Californien og regionale community banks og credit unions i Nordamerika til socialt- og miljøorienterede banker i Europa. Fælles for alle er dog ønsket om at påvirke det samfund, vi er en del af, i en mere bæredygtig og retfærdig retning.

GABV repræsenterer i alt 50 mio. kunder med en samlet balance på næsten 200 mia. US dollars.

GABV har i de forløbne ti år udviklet sig til at være en stærk og efterspurgt stemme i den internationale debat om, hvilket bankvæsen vi ønsker i samfundet og om den finansielle sektors bidrag til at løse de store globale udfordringer. Et helt afgørende arbejde, i forhold til denne dagsorden, er Europa-kommissionens initiativ til en såkaldt taksonomi (dvs. et sæt af definitioner) for bæredygtighed. GABV er involveret i drøftelserne og har en hovedrolle i en arbejds-

gruppe, der søger indflydelse på Europa-kommissionens arbejde. Arbejdsgruppen mødes to gange årligt, og Merkur har i år deltaget i ét af disse.

Taksonomi og klimarelateret rapportering

Europa-kommissionen nedsatte i 2018 en teknisk ekspertgruppe for bæredygtig finansiering. Ekspertgruppen har blandt andet til formål at fremkomme med forslag til en taksonomi for miljø-mæssigt bæredygtige aktiviteter og komme med retningslinjer for finansielle virksomheders klimarelaterede aktiviteter. Taksonomien omfatter bl.a. retningslinjer for, hvornår et udlån til en aktivitet kan anses for bæredygtigt, og for virksomhedernes klimarelaterede rapporteringer. Samlet set giver det på sigt den finansielle sektor de informationer, der skal til for at kunne afgøre bæredygtigheden af institutternes udlån og investeringer.

Ekspertgruppens rapporter omkring taksonomien og retningslinjerne for virksomhedernes klimarelaterede rapporteringer blev offentliggjort i juni 2019.

Med afsæt i dette arbejde skal Europa-kommissionen nu udarbejde regler for, hvad bæredygtig finansiering skal betyde for bankerne, f.eks. i forhold til kapitalkrav. Bag hele dette arbejde ligger en antagelse om, at bæredygtig finansiering på lang sigt har et lavere risikoniveau på en række områder, sammenlignet med de risici, der vil være ved at investere i f.eks. fossil energi eller andre teknologier, som må forudses i høj grad at skulle afvikles i fremtiden.

Yderligere er formålet at tilskynde den finansielle sektor til at spille en afgørende rolle i forbindelse med overgangen til en klimaneutral økonomi og finansiering af investeringer i den størrelsesorden, der kræves. GABV vil fortsat arbejde for at påvirke denne proces, så den giver størst muligt realøkonomisk og bæredygtigt aftryk.

GABV har udviklet et standardiseret scorecard – et måleinstrument – der bl.a. giver et billede af en banks forbindelse til realøkonomien og bankens långivning set fra den tredobbelte bundlinjes perspektiv, og dermed påvirkningen af det omgivende samfund. Scorecards offentliggøres forventeligt fra ultimo 2020 på GABV's hjemmeside.

Endelig har GABV arbejdet for at udvide en metode til måling af klimabelastningen fra bankers udlåns- og investeringsvirksomhed. Merkur har tilsluttet sig projektet, som er beskrevet nærmere i kapitlet *Merkur og samfundet*, afsnittet *Merkurs aftryk*.

Udover at være en fælles stemme, fungerer GABV også som inspirationsnetværk. Medlemsbankerne mødes én gang årligt på globalt plan, i 2019 i Vancouver, Canada. Derudover arrangerer GABV også regionale møder. I 2019 blev det europæiske møde afholdt i Stockholm med Ekobanken som vært.

GABV har i samarbejde med det amerikanske universitet Massachusetts Institute of Technology (MIT) udviklet en uddannelse for ledere i værdibaserede banker, kaldet Leadership Academy. Gennem årene har tre medarbejdere fra Merkur gennemført uddannelsesforløbet. Medarbejdere fra Merkur deltager

Merkur er medstifter af Global Alliance for Banking on Values

også i særlige faglige netværk inden for eksempelvis HR og Kommunikation. Det har stor betydning for os, at vores medarbejdere har adgang til den unikke inspiration, der ligger i at kunne møde og sparre med kolleger fra hele verden.

Nordisk samarbejde

Med vore skandinaviske kolleger Cultura Sparebank (Norge) og Ekobanken (Sverige) har vi et særlig tæt samarbejde, hvor vi lærer af og inspirerer hinanden. Hvert år afholder de tre banker et fælles seminar for medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer.

I 2019 var Merkur vært for de i alt ca. 20 deltagere, hvor vi bl.a. udvekslede erfaringer omkring bæredygtige investeringsprodukter. Gennem årene har vi også samarbejdet om at finansiere større projekter, men denne del af samarbejdet er reduceret væsentligt de senere år. Merkur bidrager pt. med i alt 16 mio. kr. til finansiering af i alt tre institutioner og organisationer i hhv. Norge og Sverige.

Europæisk samarbejde

Merkur er medlem af FEBEA – et europæisk netværk for alternative banker og finansieringsinstitutioner. FEBEA er et praktisk orienteret netværk med vægt på konkret dialog med EU-kommissionen og EU-Parlamentet om bl.a. lovgivning og udvikling af garanti- og låneordninger.

Som et eksempel på en sådan garantiordning kan nævnes EaSI, som er et garantiprogram til sociale virksomheder og institutioner, der som bekendt er en vigtig kundegruppe for Merkur. Merkur fik i 2017 bevilget en garan-

tiramme på 200 mio. kr. fra EaSI programmet, som har gjort det lettere for sociale virksomheder og institutioner at opnå finansiering i Merkur. Ved udgangen af 2019 har vi bevilget lån for i 56 mio. kr. under denne ordning, bl.a. en række energirenoveringstiltag hos sociale institutioner, skoler, boligforeninger m.v.

Samarbejdet i FEBEA har også ført til, at Merkur har fået tilført andelskapital og ansvarlig kapital fra nogle af de andre banker i netværket.

Institute for Social Banking (ISB) er en uddannelsesorganisation stiftet af en række værdibaserede banker herunder Merkur. ISB tilrettelægger på europæisk plan inspirationskurser og erfaringsudveksling, såkaldte expert labs. Desuden afholdes hvert år en uges sommerskole, der samler 50-100 deltagere til workshops og foredrag med udgangspunkt i værdibaseret bankdrift. I 2019 blev sommerskolen afholdt i Basel i Schweiz, hvor Merkur deltog med en enkelt medarbejder. ■

“

Merkurs administrerende direktør Lars Pehrson er bestyrelsesmedlem i FEBEA

Merkur og vores medarbejdere

Merkurs medarbejdere er en afgørende ressource. Derfor lægger vi vægt på åbenhed omkring, hvordan de menneskelige ressourcer forvaltes i Merkur. Merkur har medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer, valgt første gang i 2007. Det er et væsentligt tilskud til bestyrelsesarbejdet. Den nuværende valgperiode udløber i 2023.

I 2017 gennemførte Merkur en større organisationsændring som startskuddet på en gennemgribende forandringsproces mod en mere kundeorienteret, effektiv og digitaliseret forretning. Denne transition er ikke slut. Vi arbejder hver dag med at leve op til kundernes forventninger, blandt andet ved at investere i digitale løsninger. I november 2019 bød vi velkommen til Charlotte Skovgaard, som medlem af direktionen med ansvar for alle de forretningsvendte aktiviteter, samt HR og IT.

Medarbejdernes trivsel

Banksektoren er i disse år under forandring. I Merkur har vi valgt aktivt at

imødekomme forandringerne, hvilket blandt andet betyder, at vores organisation løbende er og fortsat bliver evalueret og tilpasset. Det er naturligvis noget, der har stor betydning for alle medarbejdere i organisationen. Nogle hilser forandringerne velkommen og motiveres af muligheden for at sætte sig selv og eget arbejde i nyt lys, mens det for andre er utrygt og vækker modvilje. Det er naturligt og ikke uventet. Generelt tilstræber vi åbenhed og dialog med medarbejderne. Samtidig erkender vi at det er en vanskelig opgave, som kræver betydelig ledelsesmæssigt fokus, så de gode intentioner bliver oplevet af medarbejderne. Vi er nået et stykke vej i 2019 og har en klar ambition om at nå endnu længere i 2020.

I 2018 gennemførte vi en omfattende arbejdsmiljøvurdering blandt alle medarbejdere, som kortlagde arbejdsmiljøet i Merkur. Denne kortlægning har i 2019 været brugt som grundlag for udvælgelsen af arbejdsmiljømæs-

sige indsatsområder både i de lokale afdelinger og for organisationen som helhed. Fokus har været det psykiske arbejdsmiljø herunder bl.a. at nedbringe medarbejdernes sygefravær. I efteråret 2019 gentog vi samme arbejdsmiljøvurdering.

Sygefravær

Nedbringelse af medarbejdernes sygefravær har som nævnt været et væsentligt indsatsområde i 2019. Vi har revideret vores sygefraværspolitik, således at vores ledere foretager en tættere og tidligere opfølgning i forbindelse med sygefravær. Desuden er lederne blevet efteruddannet i håndtering af længerevarende sygeforløb.

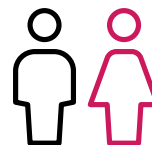
Indsatsen har båret frugt og sygefraværet er faldet fra 10,81 sygedage pr. år i gennemsnit pr. medarbejder i 2018 til 8,94 sygedage i gennemsnit pr. medarbejder i 2019. Det er en lovende udvikling, og vi har en klar ambition om at bringe sygefraværet ned til 6-7 dage over en kort årrække.

8,94 sygedage pr. medarbejder årligt

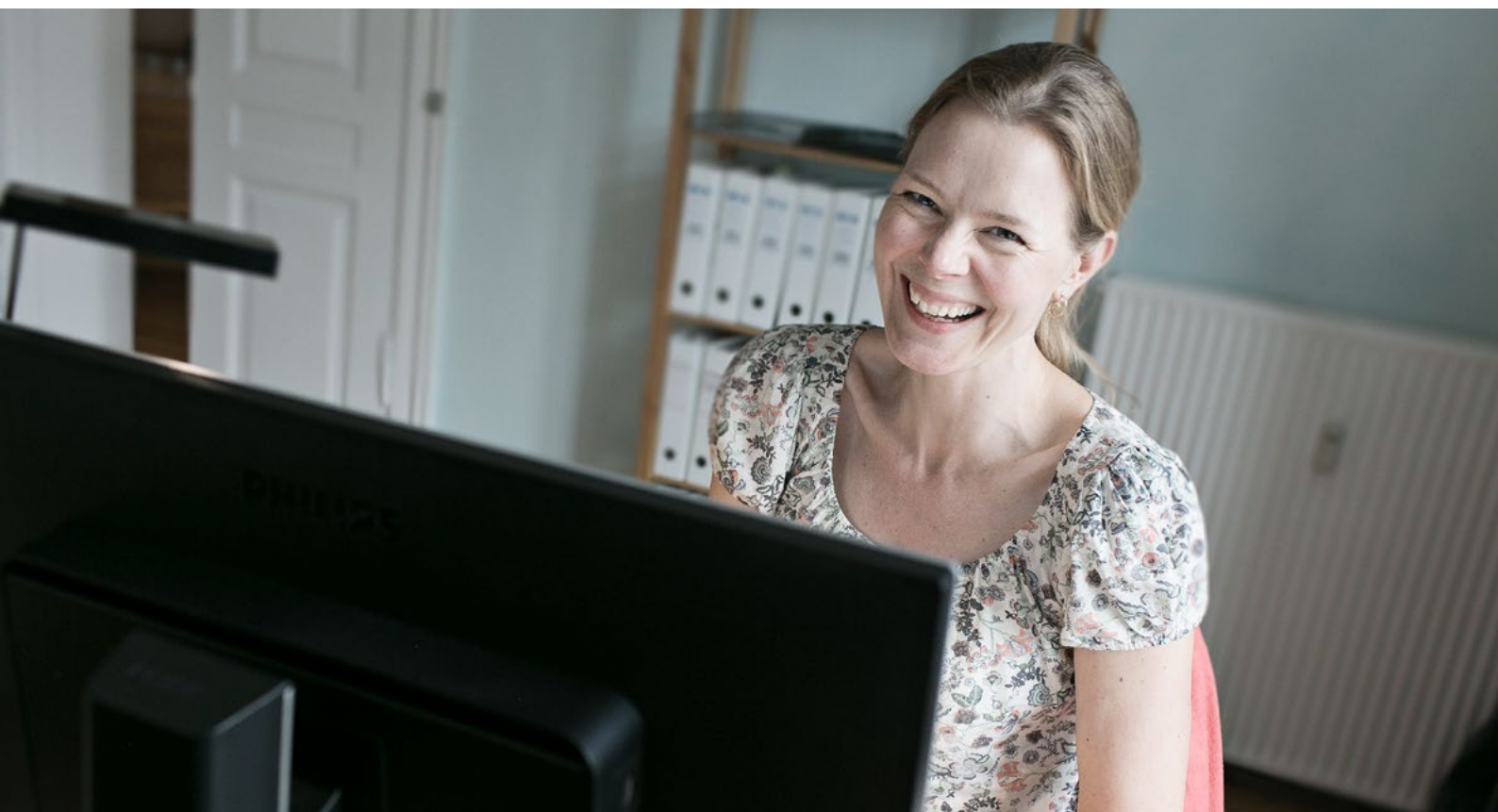
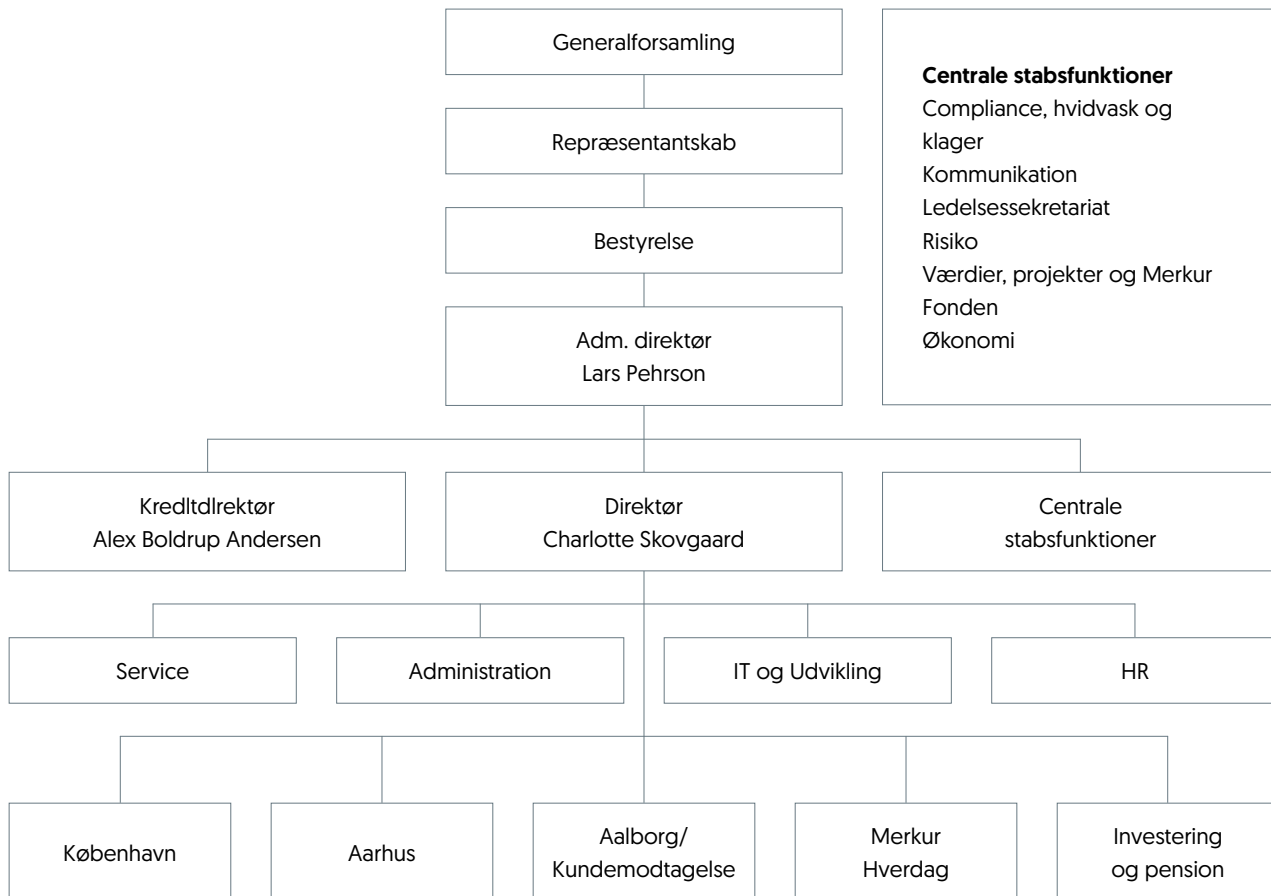

Lønspændet i Merkur er 5,83

50/50 fordeling mellem mænd og kvinder

Merkurs organisation (Figur 23)

Medarbejdersammensætning

Ved udgangen af 2019 var der 97 medarbejdere i Merkur mod 100 ved årets begyndelse. Vi har fokus på at klæde medarbejderne på til de nødvendige forandringer i takt med at kvalifikationskravene ændrer sig. Det er som tidligere nævnt en udfordrende forandringsproces, og er en medvirkende årsag til, at medarbejderomsætningen i 2019 har været væsentligt højere end tidligere år.

Den kønsmæssige sammensætning af medarbejderstaben er generelt godt balanceret. Der er 50,5% kvinder og 49,5% mænd i organisationen som helhed. Det er glædeligt, at det i 2019 er lykkedes at få en bedre kønsmæssig balance i direktionen, hvor vi nu opfylder vores egen målsætning om minimum 33% kvinder. Også bestyrelsens kønsbalance bevæger sig i den rigtige retning med yderligere en kvinde i bestyrelsen fra januar 2019. Vi ser dog fortsat en vis kønsmæssig skævhed i forhold til stillinger med ledelsesmæssigt ansvar under direktionens niveau. Vi er opmærksomme på, at det er uhensigtsmæssigt, hvorfor der er ud-

arbejdet måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Merkurs ledelse til minimum 33%. Strategien tager forbehold for, at implementering vil ske gradvist og det er fortsat vores holdning, at ledige stillinger og bestyrelsesposter skal besættes ud fra kvalifikationer. Vi arbejder således ikke med positiv særbehandling i forhold til at sikre diversitet.

Gennemsnitsalderen i Merkur er relativt høj. De modne medarbejdere vur-

deres som en væsentlig ressource, da de bidrager med solid faglig erfaring, som alle øvrige ansatte drager nytte af. Af hensyn til fremtidssikringen af Merkur, tilstræber vi dog også en aldersmæssig spredning, og for at tiltrække flere yngre medarbejdere har vi i 2019 oprettet én uddannelsesstilling, hvilket vi forventer at udvide løbende. Yderligere arbejder vi med i højere grad at benytte studentermedhjælpere, for at lette de øvrige medarbejdere for rutineopgaver og tilføre organisationen ny viden.

Lønforhold

Lønspredningen i Merkur er fortsat begrænset, selvom spændet er blevet større de senere år. Der udbetales ikke resultatafhængige tillæg og bonuser, men udelukkende tillæg med baggrund i medarbejderens særlige kvalifikationer eller funktion. De fastansatte medarbejders lønninger spænder fra 24.885 kr. til en traineeansat, til den højeste direktionssløn på 145.000 kr. Dermed er spændet mellem bund og top faktor 5,83. ■

48 år

er gennemsnitsalderen for medarbejdere

Sygefravær (Figur 24)

ANTAL DAGE	2019	2018*
Egen sygdom	881	1.072
- heraf langtidssygdom	387	408
- heraf langtidssygdom på deltid	112	198
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder	8,94	10,81
Gennemsnitligt sygefravær pr. medarbejder eks. langtidssygdom	3,88	4,70
<i>Andet fravær</i>		
Omsorgsfravær (herunder barn syg)	53	77
Barselsorlov (herunder forældreorlov)	177	171
Anden orlov	66	9

* Det bemærkes at tallene for 2018 er korrigeret i forhold til årsregnskabet for 2018 som følge af, at der er ændret opgørelsesmetode for beregning af antal medarbejdere. I denne opgørelse er antallet af medarbejdere baseret på gennemsnittallet for året frem for antallet pr. 31.12. Desuden er der ændret opgørelse i forhold til beregning af arbejdsdag. Tidligere år har en arbejdsdag været sat til 7,5 timer. I denne opgørelse er en arbejdsdag sat til 7,4 timer, hvilket svarer til 37 timer pr uge.

Personaleomsætning (Figur 25)

ANTAL DAGE	2019	2018
Antal fastansatte primo året	100	102
Tilgang, nyansættelser	22	14
Fratrædt, pensionering	1	4
Fratrædt, andre årsager	24	12
Antal fastansatte ultimo året	97	100
Antal medarbejdere på deltid	23	24
<i>Omregnet til heltidsstillinger (FTE)</i>	92	95
Antal medarbejdere i gennemsnit for året	98,5	99,2
Personaleomsætning eks. pensionering	24,4%	11,9%
Personaleomsætning inkl. pensionering	25,4%	15,8%

Kønsfordeling på stillingstyper (Figur 26)

	2019		2018	
	MÆND	KVINDER	MÆND	KVINDER
Direktion	2	1	3	0
Afdelingsdirektører	3	0	3	0
Mellemledere	4	3	4	4
Bestyrelse	7	2	8	1

Aldersfordeling (Figur 27)

	2019		2018	
	ANTAL	%	ANTAL	%
Under 30 år	5	5,2	5	5,0
30-39 år	20	20,6	23	23,0
40-49 år	22	22,7	18	18,0
50-59 år	36	37,1	42	42,0
60 år -	14	14,4	12	12,0
Gennemsnitsalder	48 år		48 år	

Merkur og samfundet

Verden omkring os

Med 2019 tager vi afsked med et årti. 2010'erne blev en periode med store omvæltninger, som på mange måder efterlader verden i en uafklaret tilstand. I mange lande, hvor demokratiet endnu ikke er grundfæstet, er idealer om retssikkerhed, magtens tredeling, pressefrihed, og statens upartiskhed i forhold til religiøse og etniske skillelinjer under pres. En demokratisk kerneværdi er beskyttelse af mindretal. I dag føler flertallet mange steder sig i sin gode ret til at indrette samfundet uden hensyn til mindretallene, uanset at disse kan udgøre meget store andele af befolkningerne. Det skaber uro og splid.

Mange steder i verden har 2019 været præget af folkelige oprør. Frankrig, Chile, Bolivia, Irak, Spanien (Catalonien), Hong Kong, Sudan osv. Baggrundene er forskellige og ikke altid let gennemskuelige. Men fælles er en grundlæggende mistillid til de regerende eliter eller klasser. Det er svært at vide, hvordan vi skal bedømme oprørerne og deres chancer for at skabe forandring.

Som så ofte før er situationen, at oprørerne mangler noget, som økonomiske og politiske magthavere til gengæld har masser af: Tålmodighed og tid. Vi så det f.eks. med Occupy Wall Street-bevægelsen under finanskrisen. Dette folkelige oprør under slagordet ”vi er de 99%” blev af mange set som begyndel-

sen på en ny og mere samfundstjenende rolle til finanssektoren. Men Wall Street dukkede nakken, holdt lav profil – og ventede. På et tidspunkt blev de protesterende trætte, og i dag er Wall Street som før.

Også naturen har på sin vis gjort oprør i 2019. Året igennem har voldsomme naturbrande hærget de fleste kontinenter og nået en ekstrem intensitet især i et af de lande, hvor klimaforandringerne mærkes aller mest, nemlig Australien.

Splittelse i befolkningerne

I flere vestlige lande er vi fortsat vidne til, hvordan splittelse mellem forskellige befolkningsgrupper øges. Brexit har skabt en ekstrem polarisering i Storbritannien, og i USA lakker Trumps første valgperiode mod enden. USA står nu foran et præsidentvalg, der må forudses at blive det mest polariserede og polariserende i nyere tid. Splittelsen er ikke blevet mindre efter rigsretssagen mod Trump udspillede sig i senatet. Som ventet var flertallet af senatorerne ikke i stand til at påtage sig rollen som jurymedlemmer, men lod deres personlige og partipolitiske interesser være afgørende. Valget i november vil, som så ofte før, blive afgjort af valgdeltagelsen. Hvor mange møder frem og stemmer, og hvilke grupper bliver hjemme?

Medierne, ikke mindst de sociale medier, spiller en vigtig rolle i den polarisering, vi er vidne til. De sociale medier har masser af fordele, men de bidrager også til, at vi i stigende grad lever i hver vores boble med forskellige virkeligheder. Det giver en ringere forståelse for andres synspunkter og i sidste ende kan det øge splittelsen, svække den fælles offentlighed og gøre det sværere at enes om præmisserne for debatten.

Desværre ser vi nok ind i et årti med permanent strid internt i mange lande, hvor splittelsen pustes op af demagoger og populistere. Samtidig stiger uligheden mange steder i verden, hvilket ikke gavner det fællesskab, der er så hårdt brug for, hvis vi skal kunne løse store, fælles problemer såsom den aktuelle klimakrise.

En ny bevidsthed om klimaet

På klimafonten har 2019 været et år, der på en gang var præget af afmagt, vrede og håb. Afmagt over den omfattende klimakrise, som verden befinder sig i. Vrede over verdensledernes manglende evne til at finde fælles løsninger og leve op til deres ansvar, herunder til at forholde sig konkret til videnskabens advarsler. Og samtidig håb fordi der trods alt mange steder er sket et kæmpe skred i den kollektive bevidsthed omkring klimakrisen.

“

Mange steder i verden har 2019 været præget af folkelige oprør. Frankrig, Chile, Bolivia, Irak, Spanien (Catalonien), Hong Kong, Sudan osv. Baggrundene er forskellige og ikke altid let gennemskuelige. Men fælles er en grundlæggende mistillid til de regerende eliter eller klasser.

“

Man skulle tro, at den nyfundne klimabevidsthed også ville føre til reelle resultater, da verdens lande skulle mødes til COP 25 i december, men desværre kom de nationale og økonomiske særinteresser endnu engang til at stå i vejen.

Den svenske klimaaktivist Greta Thunbergs protester har givet genlyd verden over, og millioner af børn og unge har strejket for klimaet. De unge frygter for deres fremtid i en verden, hvor temperaturerne stiger, mens der stadig bliver udledt store mængder drivhusgasser. De har mobiliseret et stærkt fællesskab på tværs af landegrænser, hvor de har formået at vende afmagt til handlekraft ved at stå sammen, og det mest bemærkelsesværdige er, at det ser ud til at virke.

De unge holder taler ved de store klimatopmøder, og i det daglige påvirker de deres egne forældre. Der bliver lyttet. Og selvom skolestrejkerne også er blevet mødt med kritik, kan man ikke komme udenom, at bevægelsen har været med til at løfte klimadagsordenen og presse politikerne, også i Danmark, til at levere en mere ambitiøs klimapolitik.

Nye takter i dansk klimapolitik

For første gang nogensinde blev klimaet det største emne i en dansk valgkamp, og den nye regering satte et historisk højt ambitionsniveau med målet om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 procent i 2030.

En målsætning som i slutningen af året blev til en aftale om Danmarks nye klimalov. At klimaloven fik bred opbakning fra næsten alle folketingets partier havde de færreste nok set komme, da borgerforslaget blev fremsat i starten af året. Det siger noget om, hvor meget konsensus har flyttet sig. Det er ganske enkelt uholdbart for politikere ikke at tage klimaforandringerne og den grønne omstilling seriøst, og derfor kunne begge fløje endelig samles om fælles klimamål.

Derfor er det også helt afgørende, at både borgere, erhvervsliv og grønne organisationer fortsætter med at presse på og vise opbakning til klimalovens mål, også når de skal føres ud i praksis. For nu følger et stort og vigtigt arbejde, hvor de fine målsætninger skal konkretiseres i klimahandlingsplaner. Og dermed vil vi også se en interessekamp, hvor mange forskellige parter vil

kæmpe for ikke at blive ”for hårdt ramt” i det store klimaregnskab. Men det er naivt, hvis man tror, at nogen kan gå fri, for omstillingen skal fremskyndes på alle niveauer af samfundet, og vi er nødt til at indse, at det kommer til at påvirke os alle på alle mulige måder.

Den store interessekamp om klimaet

Man skulle tro, at den nyfundne klimatebevidsthed også ville føre til reelle resultater, da verdens lande skulle mødes til COP 25 i december, men desværre kom de nationale og økonomiske særinteresser endnu engang til at stå i vejen.

Det kan undre, at selv lande, der rammes hårdt af klimaforandringerne, som f.eks. Australien, stædigt kæmper imod den nødvendige omstilling. Og det måske endda med en grad af folkelig opbakning: Så sent som i maj 2019 genvalgte australierne deres klimafodslæbende regering. Løfterne om flere jobs i kulminerne var tilsyneladende tillokende i en grad, der overskyggede frygten for endnu højere temperaturer og endnu flere ødelæggende brande.

De politikere, der skal løfte ansvaret og gennemføre den store omstilling, er oppe imod to stærke kræfter. For det første de økonomiske særinteresser, der kæmper imod med alle deres umådelige ressourcer og en ikke ubetydelig kynisme. For det andet en folkelig utryghed ved, hvordan fremtiden vil forme sig. Hvilke job vil bestå og hvilke gå tabt? Hvordan bliver dagligdagen – hvor meget skal vi ændre vores vaner?

Det er derfor fristende for politikere at love, at hele omstillingen kan gennemføres, uden at vi rigtigt mærker det. Teknologien vil løse problemerne, og vi skal blot leve videre som før.

I Danmark så vi en miniatureudgave af den globale interessekamp fra COP 25 udspille sig under finanslovsforhandlingerne. De mindre partier ville se klimahandling allerede i finansloven, men den udeblev stort set – ingen flyafgifter, ingen afgiftsstigninger på fossil energi, ingen prisnedsættelser på offentlig transport eller andre oplagte

tiltag, som blot venter på at blive gennemført. Da debatten på et tidspunkt svingede ind omkring nogle ufinansierede afgiftslettelser på biler, som den forrige regering havde efterladt, ville det oplagte jo være at rulle disse tilbage. Men nej – regeringen ønskede ikke at ”gøre almindelige menneskers biler dyrere”. Man kan med god ret spørge, hvad man så forestiller sig, der skal ske. Det forekommer uomgængeligt, at det, der skal være mindre af, må blive dyrere, og det der skal være mere af, må blive billigere eller mere attraktivt. Prisincitament er nu engang effektive – det viser al erfaring.

Og sandt er det, at afgifter ”vender den tunge ende nedad” – sådan har det været med de fleste afgifter til alle tider, uden at man af den grund har undladt at indføre dem. Men det er ikke umuligt at kompensere de lavere indkomstgrupper – det har man gjort før, og det kan man gøre igen, for selvfølgelig skal den grønne omstilling være socialt retfærdig.

Regeringen er endnu ny, og meget kan ske de kommende år. Der er ingen tvivl om, at intentionerne er gode, og at der er sat ambitiøse mål. Det er vigtigt, at politikerne kan mærke, at der i befolkningen og i erhvervslivet er opbakning til de nødvendige handlinger.

Vores økonomiforståelse står i vejen

De nye ambitiøse klimamål kalder også på en ny opfattelse af økonomien. Økonomi på samfundsniveau handler ikke om penge, og det er ikke pengene, som er udgangspunktet for økonomien. Det er derimod vores ressourcer: jordens fysiske ressourcer såvel som menneskers arbejdskraft, idéer og viden. Økonomien er tæt forbundet med den fysiske verden, vi lever i, og vi er nødt til at begynde at tage udgangspunkt i de reelle ressourcer, som er til rådighed og indrette os derefter, frem for som det første at tænke i penge.

Omstilling handler om at forvalte ressourcerne på en anden måde end før – at sende investeringerne i en anden retning. Højhastighedstog i stedet for mo-

torveje. Det er populært, men misvisende, at gøre de nødvendige investeringer i energianlæg, kollektiv trafik osv. op som ”omkostninger”. For disse investeringer repræsenterer i lige så høj grad indtægter for de virksomheder og deres medarbejdere, som skal levere vindmøllerne og de andre ting. Og fordi det offentlige spiller så stor en rolle i økonomien, vil mange af ”omkostningerne” vende tilbage til de offentlige kasser som skatteindtægter.

Vi har bundet os til en abstrakt regnearkslogik, som er svær at forene med grøn omstilling og de store investeringer, der her kræves. Et godt eksempel er budgetloven, som bestemmer, at de offentlige udgifter ikke må overstige indtægterne med mere end 0,5 procent af BNP. En lov der blev vedtaget efter finanskrisen for at sikre balance i de offentlige regnskaber, men som samtidig reelt begrænser, hvor meget der kan investeres i grøn omstilling. Investerer man 20 mia. kr. i grøn omstilling, skal de penge findes et andet sted på budgettet, f.eks. ved at skære i velfærd eller hæve skatter og afgifter. Det giver incitament til en kortsigtet tankegang.

Budgetloven og klimaloven - som på en måde også er en slags budgetlov - kommer i konflikt med hinanden. Vi kommer til at vælge, om det er den fysiske verdens budget eller regnearkets budget, vi vil følge. Danmark har heldigvis de bedste forudsætninger med en meget stærk økonomi som udgangspunkt, så det vil først og fremmest være visionært politisk mod, der skal til.

Hvordan Danmark løser denne opgave kan være afgørende i et globalt perspektiv, for hvis vi evner at finde en god og holdbar model, kan vi presse på for at få andre til at følge samme vej.

Natur og biodiversitet

Ikke nok med at vi befinder os i en klimakrise - også verdens mangfoldige dyre- og plantearter er alvorligt truede. Op mod en million arter er truet af udryddelse, og mange af dem vil risikere at være forsvundet inden for få årtier, lød det i en FN-rapport i maj måned.

De internationale mål om at stoppe nedgangen i biodiversitet, som skulle være nået i 2020, er langt fra blevet indfriet, så der er akut behov for handling. Naturen har brug for mere plads, og vi må derfor ændre den måde, vi udnytter klodens arealer på. Det gælder eksempelvis skovbrug, landbrug og fiskeri.

I Danmark har regeringen foreløbig afsat penge til mere urørt skov og til at udtage landbrugsjord, og det er en god begyndelse, men der skal mere til. Skov og træer har der i det hele taget været meget tale om i årets løb som en vigtig klimaløsning, og det er et godt og nødvendigt fokus. Her må vi ikke glemme at tænke biodiversiteten ind, for det kan have stor betydning for dyre- og plantelivet, hvad der plantes, og hvordan det bliver gjort.

Et nødvendigt opgør med uholdbare produktionsmetoder og miljøgifte venter forude. Her kommer vi atter op imod stærke økonomiske særinteresser. Som mennesker er vi i høj grad afhængige af naturens ressourcer, og når arter uddør, ødelægger det økosystemerne og bliver i sidste ende en eksistentiel trussel, også for os. Derudover har naturen sin egen værdi, som ikke kan gøres op i kroner og øre. Der er mange gode grunde til at passe godt på den.

Negativ rente – ny normal?

Hvis vi vender os mod vores egen finansverden, har en tydelig tendens i 2019 været de negative renters indtog for private bankkunder. Flere pengeinstitutter har i årets løb indført minusrenter for indestående over et vist beløb, og det gælder også Merkur.

Det kan virke bagvendt, at man som kunde skal betale for at have penge stående i banken, men den negative rente, som længe har eksisteret i Nationalbanken, kombineret med større opsparing generelt i samfundet gør, at bankernes traditionelle forretningsmodel ikke længere hænger sammen. De negative renter er altså ikke som sådan et nyt fænomen, men det nye er at også private kunder skal begynde at betale for det.

Centralbankernes formål med at nedsætte renten helt ned i negativt territorium har været at stimulere økonomien: At opfordre til låntagning og investering. Dette er ikke lykkedes i tilstrækkelig grad, og det stiller centralbankerne i et alvorligt dilemma: Hvordan kommer vi væk fra de negative renter, så vi igen får et råderum, hvis en ny lavkonjunktur rammer? De negative renter har desuden haft alvorlige bivirkninger i form af stigende priser på fast ejendom, aktier og andre aktiver – en udvikling der har øget uligheden og samtidig gjort det endnu sværere for unge mennesker at komme ind på ejendomsmarkedet. I stedet tvinges de til at leje dyrt hos udlejere, der netop profiterer af de lave renter. Store kapitalfondes indtog på ejendomsmarkedet i de store byer af netop den årsag har skabt debat mange steder i Europa, også i Danmark.

Alt dette ændrer ikke på, at bankerne nødvendigvis må finde en holdbar måde at omgå de negative renter på, så længe dette er situationen.

En grønnere finanssektor

I vores egen sektor er der også lige nu en helt anden og langt mere spændende udvikling i gang. Der er nemlig sket flere ting i årets løb, som peger i retning mod en grønnere finanssektor. Pensionsbranchen vil investere 350 mia. kr. i den grønne omstilling. Flere og flere banker har fået grønne produkter på hylderne. FN er kommet med nye guidelines for en bæredygtig finanssektor. Og herhjemme barslede Finans Danmarks Forum for Bæredygtig Finans med 20 anbefalinger til, hvordan den finansielle sektor kan bidrage til den bæredygtige omstilling.

Anbefalingerne indeholder meget af det, som vi i Merkur arbejder for: bæredygtighed integreret i forretningsmodellen, bæredygtige produkter, gennemsigtighed og opgørelse af det samlede CO₂-aftryk for at nævne et par eksempler. Derudover er der gode forslag for sektoren såsom at sikre kompetenceudvikling og lave en fælles guide for, hvad der kan betegnes som bæredygtigt.

Det sidste hænger sammen med et EU-initiativ om at skabe definitioner, en såkaldt taksonomi, således at det bliver entydigt, hvilke finansielle instrumenter og lån, der kan betegnes som bæredygtige. Dette kan så igen føre til, at man gør det mere attraktivt at finansiere bæredygtigt og mindre attraktivt at sætte pengene i fortidens ”brune” industrier.

Hvis det lykkes at implementere anbefalingerne, vil det være et rigtig godt fundament for at skabe en grønnere og

mere ansvarlig sektor. Som i alle andre brancher er det samtidig vigtigt, at de nye tiltag bliver solidt forankret, så man undgår at ende i greenwashing. Her er det positivt, at både Finanstilsynet og Nationalbanken har meldt sig på banen med intentioner om at sikre en seriøs tilgang til den grønne finansielle omstilling, ligesom begge institutioner anerkender, at der kan være en betydelig finansiell risiko forbundet med at handle uden hensyn til f.eks. Parisaftalens intentioner.

Det er opløftende, at det, Merkur og vores kolleger i Global Alliance for Banking on Values har arbejdet med og for i årtier, nu er på vej til at blive en anerkendt og integreret del af tankesættet i finansiell mainstream. Det sker ikke kun i Danmark – tilsvarende udvikling ser vi i mange andre lande. Derfor er der mere end nogensinde brug for os og vores kolleger i GABV, som gennem mange år har haft god erfaring med at forene bankdrift med både social og miljømæssig bæredygtighed.

“

Ikke nok med at vi befinder os i en klimakrise - også verdens mangfoldige dyre- og plantearter er alvorligt truede. Op mod en million arter er truet af udryddelse, og mange af dem vil risikere at være forsvundet inden for få årtier, lød det i en FN-rapport i maj måned.

Merkur og Verdensmålene

Hvis man læser FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling og dernæst læser, hvordan Merkur definerer sin hovedopgave, er der indlysende fælles træk mellem den opgave, FN har stillet ikke blot verdens regeringer, men alle verdens borgere, og den opgave, Merkur har stillet sig selv siden grundlæggelsen i 1982.

De 17 Verdensmål er ikke perfekte, men de er et udtryk for, hvad alle verdens lande på et givent tidspunkt er nået til enighed om, eller i det mindste ikke direkte vil modsætte sig. Sådant be-
tragtet er de dybt imponerende, og Merkur ønsker at støtte op omkring målene. Verdensmålene har alene ved deres udbredelse givet os alle et nyt kraftfuldt sprog for de globale og lokale udfordringer og de fælles mål, vi skal arbejde hen imod for at skabe den nødvendige omstilling.

Kulturen er i det store hele fraværende i de 17 mål, hvilket vi finder ærgerligt. Merkur har altid lagt stor vægt på kulturens rolle for udviklingen i samfundet og vigtigheden af den frie, personlige udvikling og almene dannelse. Efter vores opfattelse er det kulturelle område centralt for netop at udvikle et mere bæredygtigt samfund.

Denne opfattelse holder vi fast i, og det vil fortsat være et kerneområde for Merkur at finansiere kultur og uddannelse.

Ved at bruge Verdensmålene som en del af vores rapportering, ændrer Merkur ikke på vores egne overordnede mål. Men vi kommer til at stille skarpt på nogle særlige områder, hvor der er plads til forbedring, og vi synliggør vores hidtidige arbejde i dette nye, internationale sprog og fletter dermed vores fortælling sammen med de mange tusinde aktører, der ligesom Merkur arbejder mod en mere bæredygtig verden.

Når Merkur selv arbejder på at forbedre vores præstation på bestemte områder, angiver vi de specifikke ikoner. I forbindelse med partnerskaber med andre, anvender vi primært partnerskabsikonet (nr. 17). På investeringsområdet har vi valgt at anvende de ikoner, vores partnere selv bruger i forbindelse med de enkelte investeringsfonde.

Merkurs udlån og Verdensmålene

Merkur er et pengeinstitut, og som sådan er den væsentligste del af vores påvirkning indirekte. I og med at Merkur

har taget stilling til, hvilke virksomheder og projekter, vi ønsker at finansiere samt hvilke produkter, vi ønsker at formidle til kunderne, målretter vi den påvirkning – indirekte eller ej – Merkur har på samfundet.

Når Merkur låner penge ud, kategoriserer vi udlånene efter kerneaktivitet eller formål – skole, landbrug, bolig osv. Kategoriseringen er nødvendig, og kerneaktiviteten kan for erhvervslånernes vedkommende ofte knyttes til et eller flere Verdensmål, men den giver et ufuldstændigt billede af, hvordan vores kunder typisk tænker og arbejder. Vores kunder tænker nemlig – ligesom Verdensmålene – i helheder. Derfor har mange kunder aktiviteter, som rækker udover kerneaktiviteten: Skoler bygger bæredygtigt, har et sponsorbarn i Afrika, styrker aktivt det lokale fællesskab. Landbrug har elever med særlige behov, inviterer skoler ind, arbejder på klimaneutralitet og naturpleje, cafeer drives med socialøkonomiske formål osv. Vores kunder lader sig ikke lige indfange af ét ikon.

Derfor har Merkur valgt ikke at sætte Verdensmålsikoner i det kapitel, som omtaler vores udlån.

Verdensmålene kort fortalt

- FN's 17 Verdensmål for bæredygtig udvikling afløste FN's 2015-mål
- Målene er globale og omfatter alle lande og alle mennesker – og dermed også alle virksomheder og organisationer.
- Målene bygger på en helhedstænkning og er opdelt i 17 mål, som kan læses hver for sig, og man kan lægge sine kræfter ind på bestemte mål, men målene har en større indre sammenhæng.
- Målene er dynamiske. De skal forstås som en bevægelse. En ny måde at tænke på, som vi skal opfinde, mens vi går.
- Målene bygger endelig på en grundlæggende solidaritet og et radikalt fælles ansvar: Ingen er i mål, før alle er i mål – også globalt. Merkur kan altså bidrage, men aldrig bryste sig af at "komme i mål".

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Merkurs aftryk

Merkur sætter et aftryk – en impact – på samfundet gennem vores bankforretning. Men Merkur er også en virksomhed i sig selv, som sætter et aftryk i form af et ressourceforbrug, en klimapåvirkning og en affaldsproduktion. Vi ansætter mennesker og har partnerskaber med andre virksomheder og organisationer, og betaler som dansk virksomhed skat m.m. Alt dette gør vi under hensyntagen til det samfund, vi er en del af.

Det er en hjørnesteen for Merkur, at vores omtanke for miljøet i den udadvendte forretning afspejles i en tilsvarende ambitiøs politik og handlemåde internt. Vi forbruger med omtanke, således at vi sparer på energi- og naturressourcerne i det omfang, det ikke går ud over vores medarbejderes arbejdsmiljø eller de ydelser, vi tilbyder vores kunder.

Merkurs indkøbspolitik foreskriver, at der altid tages hensyn til miljøet, når

vi indkøber varer til andelskassens daglige drift. Økologi, lavenergi og miljøcertificerede varer prioriteres. Vi foretrækker leverandører med en klar bæredygtighedsprofil, og vi vælger i første omgang at lægge ansvaret for vores leverandørers CO₂-udslip og øvrigt aftryk hos dem, dvs. vi medregner ikke den forholdsmæssige andel af vores leverandørers klimabelastning i vores egen opgørelse. Men det er ikke altid

Fredag d. 27. september 2019 holdt Merkur Andelskasse lukket hele dagen. I stedet brugte vi dagen på at støtte op om den klimahandling de unge efterspørger.

muligt at vælge leverandør alene ud fra bæredygtighedskriterier.

Et pengeinstitut skaber et meget stort energiforbrug hos vores leverandør af dataydelser – altså serverkapacitet til lagring og bearbejdning af elektroniske data. Vi betaler for denne ydelse indirekte gennem vores medlemskab af BEC og ansvaret ligger hos BECs leverandør af serverkapacitet, som vi ikke kan stille krav til. Alligevel har vi i 2019 forsøgt at få oplyst vores indirekte energiforbrug her. Det lod sig ikke gøre i praksis, men vi fik en oplysning: Trods virksomhedens egne energibesparende foranstaltninger produceres meget overskudsvarme fra nedkølingen af servere, men 34% af disse kWh blev i 2018 genanvendt af Silke-

borg Varmeværk, som aftager varmen til byens boliger.

En af de varer Merkur gør brug af i vores daglige drift er papir. Her har vi

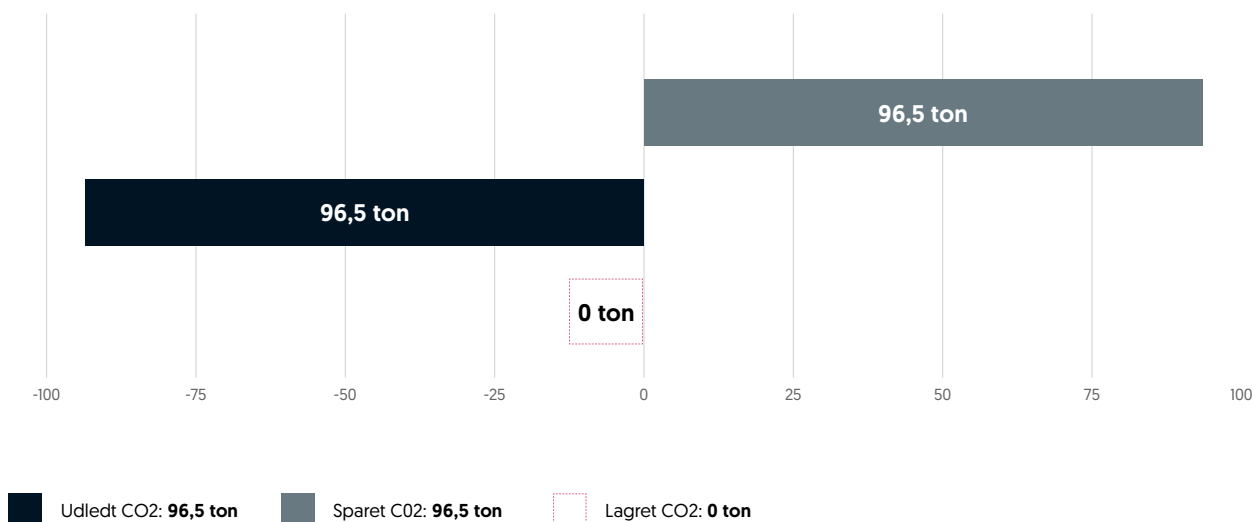
valgt KLS Pureprint som primær leverandør. KLS Pureprint er Cradle-to-cradle certificeret¹, får strøm fra vindmøller og leverer så vidt muligt papir og tryksager i el-lastvogne.

I 2019 er vores indkøb af papir atter faldet – med yderligere 12,5%. Det afspejler, at der bruges flere elektroniske dokumenter og mindre trykt markedsføringsmateriale. Samtidig har vi fortsat med at overføre data fra fysiske arkiver til elektronisk lagring. I denne proces bliver de fysiske papirer efterfølgende makuleret og sendt til genbrug. I 2019 havde Merkur et nettoforbrug på bare 86 kg papir mod 1.317 kg året før. Der indgår heri en engangseffekt i form af digitalisering af ældre papirbaserede arkiver.

Merkurs publikationer er Cradle-to-Cradle-certificerede

CO2 regnskab(Figur 28)

CO2 bruges her som samlebegreb for alle klimaskadelige gasser omregnet til CO2-ækvivalenter.

Sparet udledning: Fortrængning af brug af fossilt brændsel ved produktion af vedvarende energi. Dette er meget vigtigt, men sparet udledning fjerner ikke allerede udledt CO2 fra atmosfæren.

Optag/Lagring af CO2: Mens planter, tang og skove vokser, lagrer de CO2 både over og under jorden. Dette fjerner CO2 fra atmosfæren. Fælder man træer for at bygge huse af træ, er CO2 stadig lagret i tømmeret, mens afbrænding af træ udleder det igen.

Merkur og klimaet

Et af Merkurs vigtige partnerskaber er Global Alliance for Banking on Values, GABV, jf. kapitlet *Internationalt samarbejde*. GABVs medlemmer har i februar 2019 truffet beslutning om at yde vores bidrag til, at vi når Parisaftalens klimamål. Hele den finansielle branche spiller en ganske særlig rolle, da den jo er med til at stille penge til rådighed for investeringer i den reale økonomi. Ved at finansiere de bæredygtige virksomheder og energier fremfor de fossile kan bankerne yde et afgørende vigtigt bidrag. En række GABV-banker – herunder Merkur - har derfor forpligtet sig til at måle på og rapportere om CO₂-påvirkningen af vores finansielle aktiviteter, og dermed at gøre vores til at sikre, at den globale temperatur ikke stiger med mere end 1,5 grad.

I løbet af 2019 har opmærksomheden på dette felt spredt sig til store dele af den finansielle verden. Det er i den forbindelse glædeligt at notere, at mange mainstream finansielle institutter har besluttet at anvende den samme metode for CO₂-rapportering, som GABV-bankerne benytter, som kaldes PCAF – se www.carbon-accountingfinancials.org.

Merkur har i 2019 påbegyndt dette arbejde med CO₂-rapportering, men det har vist sig vanskeligt, da det både kræver et teknisk og tidsmæssigt krævende udtræk af data fra egne systemer og brugbare offentlige databaser om udledningstal for forskellige typer virksomheder og aktiviteter. Disse databaser skal gerne kunne passe sammen med de data, vi har om kunderne.

En rapportering forudsætter ikke, at der foreligger et perfekt datagrundlag – tværtimod fastlægger metoden måder, hvorpå man kan etablere den første rapportering på et svagere datagrundlag og siden forbedre det. Der skal blot hele tiden være gennemsigtighed om datagrundlaget. Virkeligheden er nem-

lig ofte, at det er vanskeligt at finde brugbare og tilstrækkeligt valide data om f.eks. bestemte branchers CO₂-udledninger, som samtidig kan kobles sammen med Merkurs kundedata.

I 2020 forventer Merkur at lave den første egentlige rapportering med tal for dele af vores udlån.

Merkurs eget klimaaftryk

For 2019 rapporterer Merkur om vores eget klimaaftryk efter metoder, der minder om dem, vi senere kommer til at bruge for vores udlån. Det betyder, at vi opgør CO₂-udledning, sparet CO₂-udledning og CO₂-lagring hver for sig. Tidligere år har vi trukket udledning og sparet CO₂-udledning fra hinanden. Den nye metode er mere retvisende og fastholder opmærksomheden på den udledning, som skal nedbringes.

Merkurs aktiviteter i 2019 svarer til udledning af 96,5 ton CO₂. Vi har fortrængt fossil energi gennem to vindmølleparker og en solcellepark (31 ton CO₂), samt via bidrag til Climate Neutral Group, som etablerer vedvarende energianlæg i udviklingslande. *Se Figur 28.*

CO₂-udledning

Merkur foranlediger direkte CO₂-udslip ved vores forbrug af strøm, varme og tjenesterejser².

Forbruget af varme steg 9% i 2019; el-forbruget forblev næsten det samme. Omregnet til CO₂ steg det samlede udslip fra vores energiforbrug med 1%, hvilket ligger lidt under stigningen i antallet af medarbejdere.

Vi får vores strøm fra el-handelselskabet Natur-Energi, som udelukkende leverer strøm fra vedvarende energikilder.

Merkurs medarbejdere transporterer sig i arbejdstiden, når de skal på kundebesøg, til møder, på kursus og lignende. Merkurs rejsepolitik foreskriver, at den enkelte medarbejder i sit transportvalg skal udvise miljøhensyn. Vi søger at be-

grænse fysiske møder mellem afdelinger og i stedet anvende videokonferencer mv. Derudover har vi rejseaktivitet i forbindelse med vores internationale arbejde med at fremme bæredygtig bankdrift globalt, ligesom vi har internationale partnere på investeringsområdet.

Den samlede rejseaktivitet faldt forrige år med ca. 23% og er i 2019 stort set uændret. Der er i 2019 sket et markant ryk fra bil til tog. Vi bestræber os fortsat på at reducere rejsebehovet, når det kan ske uden at give køb på kundekontakt, uddannelse og samhørigheden internt.

I 2019 var den samlede udledning fra el, varme og tjenesterejser 995 kg CO₂ pr. fuldtidsmedarbejder; i alt 96 tons CO₂. I 2018 var udledningen 1.000 kg CO₂ pr. fuldtidsmedarbejder.

Sparet CO₂-udledning

Merkur har investeret i to vindmølleparker i Danmark og en solcellepark i Spanien for at bidrage til at fortrænge fossil energi. Vores andele af disse tre anlæg har genereret i alt 199.000 kWh el, hvilket er knap 5% mere end i 2018. Produktionen i 2019 svarer til en CO₂-besparelse på 31 tons CO₂.

¹ Cradle-to-cradle certificeringen en helhedsorienteret miljøcertificering, som sikrer, at et produkt ikke forurener, ikke tærer på jordens ressourcer og indgår i naturens eget kredsløb. Tanken er, at produkterne cirkulerer i kredsløbet og genanvendes igen og igen. Det vil sige, at produkterne ikke resulterer i noget affald, og at de ikke er giftige for mennesker eller miljø. Det er også det, man kalder for cirkulær økonomi.

² Til og med 2017 opgjorde Merkur også medarbejdernes samlede CO₂-forbrug på transport til og fra arbejde. Det indgår ikke længere, da medarbejdernes valg af transportform og bopæl bestemmes af faktorer, som i det store hele ligger udenfor Merkurs indflydelse. Dog har vi aktivt valgt at placere vores kontorer sådan, at de let kan nås med offentlig transport, til fods og på cykel.

Merkur engagerer sig i samfundet

2019 var et år, hvor klimaet rykkede helt i front. Merkur engagerer sig på mange måder i denne sag, og den 27. september bakkede vi op om de unges aktioner. De havde bedt ”de voksne” om at vise deres støtte og holde ”Break for Climate”. Der var forskellige aktiviteter i Merkurs tre afdelinger, og i alle byer havde vi kun et nødberedskab; vi tog ikke nye kunder og forretninger ind og hjemmesiden ”gik i sort”. Kl. 12 gik vi i klimamarch med bannere og genbrugst-shirts med slogans til lejligheden.

Udover den daglige bankvirksomhed – og klimastrejken - engagerer Merkur sig i udbredelsen af viden om bl.a. økologisk økonomi og bæredygtig bankdrift. Vi søger løbende dialog med beslutningstagere og meningsdannere og prioriterer at bruge ressourcer på aktiviteter, der skaber samfundsmæssig værdi i et bredere perspektiv.

Som eksempler på, hvor Merkur har engageret sig i 2019 kan nævnes:

- Merkur var igen aktiv ved Folkemødet på Bornholm.
- Aalborg Afdeling deltog i Bæredygtighedsfestivalens ”Løvens Grønne Hule”; et koncept, hvor bæredygtige

startups præsenterer deres ide og får feedback – bl.a. fra Merkur, der jo har stor erfaring med den type virksomheder.

- I Aarhus har den lokale afdeling igen sponsoreret Spireprisen, som uddeles af Klimasekretariatet i Aarhus Kommune til et klima- eller bæredygtighedsprojekt, der fortjener et skulderklap. Spireprisen gik til start-up virksomheden Cellugy, der arbejder med alternativer til plastik, for eksempel på basis af planteaffald.
- I København har Merkur for niende år i træk sponsoreret Nørrebroløbet. Bag Nørrebroløbet står 9 drenge i alderen 10-13 år, der til daglig holder til på værestedet Gadepulsen på Nørrebro. Drengene har med hjælp fra foreningen Mind Your Own Business, fået mulighed for at starte egen mikrovirksomhed i form af Nørrebroløbet.

Endelig bidrager Merkur naturligvis direkte til samfundet via vores betaling af skatter og afgifter. I 2019 betalte Merkur 17,3 mio. kr. i direkte skatter og afgifter knyttet til Merkurs finansielle virksomhed.

Den reelle økonomi

Den *reelle* økonomi eller realøkonomien er den del af økonomien, der be-

skæftiger sig med faktisk produktion af varer og tjenesteydelser, i modsætning til den del af økonomien, der vedrører køb og salg på de finansielle markeder. I realøkonomien skabes værdi for samfundet. Der udvindes, produceres, forarbejdes og handles varer, eller der udføres konkrete tjenesteydelser – en klipning, en ambulancekørsel, en koncert. Finansielle aktiviteter, som bevæger sig flere trin væk fra realøkonomien siges at tilhøre den *finansielle* økonomi – her skabes der intet nyt. Allerede udstedte aktier, der blot handles mellem forskellige markedsdeltagere, ligger for eksempel i den finansielle økonomi. Jo flere trin væk en aktivitet bevæger sig fra realøkonomien, jo mere spekulativ er aktiviteten. Derfor måler de værdibaserede banker i netværket GABV deres involvering i realøkonomien.

Merkurs udlån og garantier befinder sig med helt ubetydelige undtagelser i realøkonomien. De ”overskydende” indlån i Merkur, som ikke danner basis for udlån, og den likviditet, Merkur skal ligge inde med fra dag til dag, placeres for tiden hovedsageligt i Nationalbanken, og flytter dermed mindst et trin længere væk fra realøkonomien. Derfor er det samlede tal for Merkurs aktiviteter i realøkonomien 55,7%.

55,7%

af Merkurs samlede balance inklusiv garantier befinder sig i realøkonomien

Betalte skatter og afgifter 17,3 mio. kr.

100%

af Merkurs udlån og garantier ydes i realøkonomien

Donationer

Merkur arbejder også med donationer, fordi gaver kan skabe et stort og positivt aftryk på samfundet. Merkur har derfor skabt en række kontoformer med et indbygget donationselement.

Støttekonti

Som kunde i Merkur kan man placere sin opsparing på en støttekonto og dermed spare op samtidig med, at man støtter en organisation, fordi Merkur hvert år donerer et støttebidrag til den respektive organisation, som er relativ til det samlede gennemsnitlige indlån. Vi havde i 2019 støttekonti knyttet til seks organisationer:

WWF Verdensnaturfonden, Red Barnet, Vedvarende Energi, Mellemløst Samvirke, Verdens Skove, Amnesty International.

Fra 2018 til 2019 er det samlede bidrag faldet. Det skyldes, at det i lyset af de generelle renteforhold har været nødvendigt at tilpasse bidragene til organisationerne, som dog stadig får en værdifuld støtte. Vi kunne ved årets udgang sende i alt 440.000 kr. til organisationerne. Siden vi oprettede den første støttekonto for 24 år siden, er der i alt udbetalt 10,2 mio. kr. til partnerorganisationerne.

Operation Dagsværk

Merkur tilbyder unge op til 29 år en særlig Dagsværkskonto. I modsætning til de andre støttekonti er Dagsværkskontoen en løbende konto, som man kan have kort m.m. til – og som altså kan bruges som lønkonto. Merkur støtter Operation Dagsværk med 100 kr./år pr. aktiv konto. Det gav i 2019 et samlet bidrag på 85.100 kr.

CO2-Sparekonto

Merkurs CO2-sparekonto gør gavn på flere måder: I Danmark gavner det via Merkurs udlån til formål, der i en lang række tilfælde gavner klimaet og miljøet. Derudover betaler Merkur 15.000 kr. pr. påbegyndt 25 mio. kr. indestående til en særlig pulje. Puljens midler doneres til vedvarende energianlæg eller andre klimaforbedrende aktiviteter i udviklingslande.

I 2019 udgør støttebidraget 165.000 kr. Siden 2008, hvor kontoformen blev oprettet, er der i alt støttet med 6,4 mio. kr.

Pengene er uddelt til forskelligartede projekter, som bidrager til væsentlige

forbedringer af levevilkår for mennesker i udviklingslande. Projekterne har typisk flere forskellige virkninger på én gang, og har på den måde et meget stort samfundsmæssigt afkast. De mange solceller, vi har finansieret på skoler, resulterer for eksempel ikke bare i mere og bedre skolegang for børn, idet skolerne ofte benyttes til undervisning af voksne om aftenen. Her kan de både lære at læse og skrive, men undervises også på andre områder, som er vigtige i det lokale samfund.

I 2019 har vi fortsat støtten til to projekter, som vi allerede var involveret i:

et skovrejsningsprojekt i Uganda og et komfurprojekt, ligeledes i Uganda. Begge projekter gennemføres i samarbejde med vores mangeårige partner, Joint Energy and Environment Project (JEEP Folkecenter). Skovprojektet fortalte vi om i årsrapporten for 2018. Støtten til skolekomfurprojektet er sket på en måde, som sikrer, at der kommer mest muligt ud af pengene: I de projekter, som medfører konkrete besparelser for modtagerne, beder vi nu om delvis egenfinansiering. Årets hjælp gik til tre skoler, der havde brug for yderligere komfurkapacitet, men var i stand til at spare 20% egenfinansiering op. ■

Indkøbt papir (Figur 29)

(KG)	2019	2018
Papir fra BEC	345	751
Markedsføringsmateriale, inkl. Pengevirke	3.936	4.514
Andet papir, brev-og kopipapir samt kuverter	2.194	2.133
I alt	6.475	7.398
Returneret papir	-6.389	-6.080
Netto papirforbrug	86	1.318

Energiforbrug (Figur 30)

	2019		2018	
	KWH	Omregnet til KG CO2	KWH	Omregnet til KG CO2
Fjernvarmeforbrug	258.122	20.650	235.954	18.404
El	63.393	9.984	62.524	11.942
I alt	321.514	30.634	298.477	30.346
Andel af elproduktion fra:				
Middelgrunden Vindmøllelaug	- 15.986	-2.518	- 12.459	-2.380
Hvidovre Vindmøllelaug	- 82.046	-12.922	- 80.594	-15.393
Plasticueros. Solcelleanlæg i Spanien	- 101.260	-15.948	- 97.092	-18.545
Indirekte egenproduktion i alt	-199.292	-31.388	-190.145	-36.318
Energiforbrug netto, i alt	122.222	-754	108.333	-5.972
Forbrug pr. medarbejder*	1.283	-8	1.137	-63

Tjenesterejser (Figur 31)

	2019		2018	
	KM	Omregnet til KG CO2	KM	Omregnet til KG CO2
Bil, delebil, taxa	125.952	19.213	142.010	19.213
Bus	3.583	256	2.461	256
Tog	82.098	858	61.308	858
Færge	1.807	336	2.922	336
Fly	118.012	44.327	119.684	44.327
I alt tjenesterejser	331.452	64.990	328.385	64.990

Total CO2-udledning (Figur 32)

(KG CO2)	2019	2018
Energiforbrug	-754	-5.972
Tjenesterejser	65.855	64.990
I alt	65.101	59.018
Indkøbte Climate Clearing-enheder	-65.101	-59.018
Netto CO2-udledning	0	0

Realøkonomien (Figur 33)

(MIO. KR.)	2019	2018
Samlede udlån og garantier før nedskrivninger	2.389	2.400
Heraf realøkonomien	100%	100%
Aktiver og garantier	4.340	4.234
Heraf realøkonomien	56%	57%

Støttekonti (Figur 34)

	Støtte 2019 1.000 kr.	Støtte 2018 1.000 kr.	Udvikling %	Samlet støtte 1996-2019 1.000 kr.
WWF Verdensnaturfonden	82	153	-46,4%	3.226
Red Barnet	70	135	-48,1%	2.271
VedvarendeEnergi	148	225	-34,2%	1.841
Mellemfolkeligt Samvirke	27	68	-60,3%	711
Verdens Skove	69	110	-37,3%	1.047
Amnesty International	44	92	-52,2%	470
Udgåede konti		21		659
I alt	440	804	-43,8%	10.225

Effekt af konti med donationer (Figur 35)

1.000 KR.	2019	2018	Udvikling i %
Støttekonti	440	804	-45%
Operation Dagsværk	85	108	-21%
CO2-spærekonti	165	308	-46%
I alt	690	1.220	-43%

Skatter og afgifter (Figur 36)

1.000 KR.	2019	2018
Beregnet selskabsskat af Merkurs overskud m.v.	2.365	821
Lønsumsafgift	8.720	8.144
Moms	6.110	5.549
Energiafgifter, ca.	60	60
I alt	17.255	14.574

Merkur Fonden

Merkur Fonden har gennem sine nu 22 driftsår uddelt i alt 9,6 mio. kr. til 182 forskellige projekter.

Merkur Fonden er en selvstændig juridisk enhed, også i forhold til andelskassen, og har sin egen bestyrelse. Merkur Fonden har til hensigt at arbejde med gaver og donationer ud fra de samme grundlæggende værdier som Merkur Andelskasses arbejde med ind- og udlån. Fondens formål er bredt defineret, således at såvel sociale, kulturelle, forsknings- som miljømæssige formål kan støttes.

Merkur Fonden er godkendt til at modtage fradragsberettigede gaver.

Gavepenge giver mulighed for at arbejde med nogle helt andre områder og med andre tidsperspektiver end lån. En meget lang række af værdifulde opgaver i samfundet er afhængige af penge, der ikke skal tilbagebetales. I Danmark betales mange af disse over skatten – men ikke alle. I andre lande er den offentlige sektor så lille og fattig, at det ikke lader sig gøre.

673.000

uddelte
Merkur Fonden
i 2019

Det er en af grundene til at hele 21 ud af årets 31 donationer gik til aktiviteter i udviklingslande. Det skyldes også, at der er en stærk og voksende bevidsthed om vores globale forbundethed. En af vores mangeårige samarbejdspartnere, Sanduko (se mere om Sanduko længere nede) skriver fint om dette i deres nyhedsbrev:

”Vi vil være med til at skabe menneskelige fællesskaber, hvor det bedste fra én del af verden mødes med det bedste fra en anden del af verden og skaber noget i fællesskab – noget, der skaber værdi for alle (...) Vi arbejder ikke ud fra en sentimental tanke om at det afrikanske fattige barn er et offer, der må hjælpes. Tanken er mere, at verdens nød er og må være en fælles sag i fremtiden, hvis den skal afhjælpes.”

De gode gaver har ofte mange virkninger på en gang, uanset hvor de udføres. Kerneaktiviteten kan f.eks. være at lave musikskole, men det at lære at mestre et instrument giver mulighed for at spille med og for andre, det udvikler evnen til at lytte og samarbejde, det udvikler selvtillid, motorik, kunstnerisk forståelse, intellekt osv. – evner, som gaver i alle andre sammenhænge også.

Fokusprojekter

Fonden har igennem mange år arbejdet med fokusprojekter inden for fri forskning og en håndfuld udviklingsprojekter i Afrika og Latinamerika. Disse har typisk en dansk base i form af et netværk, der kan samle penge ind. Fokusprojekterne har vi et længereva-

rende samarbejde med, og en stor del af fondens donationer går til fokusprojekterne.

Merkur Fondens aktiviteter og de støttede projekter beskrives på fondens hjemmeside www.merkurfonden.dk. Her findes bl.a. en oversigt over støttede projekter, beskrivelser af en stor del af dem og links til projekternes egne hjemmesider.

Donationer i 2019

Merkur Fonden modtog i 2019 gaver fra personer, foreninger, mv. for i alt 765.263 kr., mod 738.358 kr. i 2018. Der er således tale om en lille stigning i de modtagne gaver i forhold til året før. Det er netværkene rundt om de enkelte fokusprojekter, der sørger for indsamlingen til disse formål. Se Figur 37.

Fonden får langt flere ansøgninger, end vi kan honorere med de ret begrænsede midler, vi har til rådighed. Det har betydet, at vi har sorteret ansøgninger fra, der absolut var støtteværdige og lå inden for vores formål.

Merkur Fonden støttede
31 projekter i 2019

Dans, teater og kunst med flygtningebørn, Hjemrejsecenter Avnstrup

Pieceof arbejder professionelt med dans, teater og kunst for at give udsatte børn og voksne et frirum og en mulighed for at bearbejde traumer. Merkur Fonden støttede i 2019 deres frivillige arbejde blandt børn og unge på Hjemrejsecenter Avnstrup. Børnene er særligt udsatte og ofte traumatiserede og har stor gavn og glæde af at få et frirum og en mulighed for at udtrykke noget gennem dans, som måske slet ikke kan udtrykkes med ord.

Læs mere: www.pieceof.dk

♥ Merkur Fonden donerede 10.000 kr. til Pieceof.dk til materialer og kørsel mv.

Sanduko, skolegang til udsatte børn i Kenya

Sanduko har i mange år støttet socialt baserede initiativer inden for undervisning; særligt driften af Mbagathi-skolen, Rudolf Steiner skolen i Nairobi. Skolen har som målsætning at være skole for de mest udsatte, fattige børn, og har omkring 350 elever. Klimaforandringerne resulterer i stadig større social nød og sult, så børnene kommer ofte fysisk og psykisk svækkede tilbage efter ferieperioder. På skolen får de ikke bare en undervisning, der er bedre end gennemsnittet i Kenya, men også varme, nærende måltider og trygge omgivelser, noget, der tilsammen hjælper dem til langt bedre muligheder.

Læs mere: www.sanduko.dk

♥ Merkur Fonden donerede 291.000 kr. til Sanduko

Men vi skal dog glæde os over, at det i de sidste par år har været muligt at støtte betydeligt flere små projekter end tidligere. Der skal dog stadig gøres en indsats for at finde donorer til fonden, hvis vi skal imødekomme flere af de støtteværdige ansøgninger.

Ønsker som giverne har fremsat om donationernes anvendelse, er der blevet taget hensyn til i 2019.

Merkur Fonden har i løbet af året bevil-

get i alt 673.000 kr. i uddelinger til 31 projekter, mod 827.000 kr. til 26 projekter sidste år.

Nye muligheder i 2020

Merkur Fonden fik i 2018 meddelelse om, at fonden stod til at arve et beløb, som nu er opgjort til ca. 470.000 kr. Beløbet bliver udbetalt først i 2020, og det imponerende beløb har gjort det muligt for Merkur Fonden at investere ca.

170.000 kr. i en ny, tidssvarende hjemmeside og andre tiltag, som skal øge kendskabet til fonden. Dette arbejde er iværksat, og målsætningen er at øge donationerne til og fra Fonden betydeligt. ■

Du kan se årsrapporten for Merkur Fonden og læse mere på: www.merkurfonden.dk

Merkur Fondens midler (Figur 37)

1.000 KR.	2019	2018	2017	2016	2015
Modtaget	765	738	803	731	654
Uddelt	652	827	816	630	517

Støtte til musikundervisning og integration af fysisk handicappede, Gaza

Projektet var et 3-måneders pilotprojekt med integration af fysisk handicappede 7-12-årige børn med deres ikke-handicappede jævnaldrende. Gennem musikundervisning skal de handicappede få mulighed for succesoplevelser på linje med deres jævnaldrende, og de ikke-handicappede skal have lov at opleve, at børn med handicap er almindelige børn. Målet er at opføre en musikskole for børn af alle slags i Gaza.

Læs mere: www.helpinghand.mono.net

♥ Merkur Fonden donerede 5.000 kr. til HelpingHand Gaza.

Lovpligtige oplysninger

LEDELSEN

Bestyrelse

BESTYRELSESFORMAND

Henrik Tølløse, Økonomichef (f. 1958)
Indvalgt i bestyrelsen i 2001 og aktuel valgperiode udløber i 2020.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Henrik Tølløse har sidet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Henrik Tølløses uafhængighed.

Andelsbeholdning:

177 stk.

Bestyrelsesformand i:

- VinoVenue ApS
- SI Hørhaven og Fond

Bestyrelsesmedlem i:

- Ejendomsfonden Virkefelt

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet med speciale i værdipapirer og investering. Indgående kendskab til alle relevante forhold indenfor bankdrift, herunder strategiske forhold, samt ejendomme bl.a. via uddannelse som ejendomsmægler. Godt kendskab til Merkurs værdigrundlag og historie.

NÆSTFORMAND

Jakob Brochmann Laursen, Prissætningsdirektør i Topdanmark (f. 1963)
Indvalgt i bestyrelsen i 2011, og aktuel valgperiode udløber i 2024. Bestyrelsens uafhængige og særligt sagkyndige medlem af revisionsudvalget.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning:

162 stk.

Ejer af:

- Sandaasen ejendomme v/ Jakob Laursen
- Sandaasen Økologiske gård v/ Jakob Laursen

Bestyrelsesformand i:

- Ejerforeningen Værkstedvej 4-6, Valby

Forudsætninger og kompetencer:

Cand.polit., med lederuddannelser fra bl.a. IMD og INSEAD. 30 års erfaring fra den finansielle sektor. Indgående kendskab til drift af bank, forsikring og real-kredit, herunder strategiske forhold. Har stor indsigt i friskoledrift fra bestyrelsesarbejde, samt lobbyarbejde for Steinerskolerne.

MEDLEM

Anneke E. Stubsgaard, konsulent (f. 1965)

Indvalgt i bestyrelsen i 2018, og aktuel valgperiode udløber i 2021.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning:

15 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Aurion A/S
- Aurionfonden

Bestyrelsesformand i:

- Merkur Fonden

Forudsætninger og kompetencer:

Cand. scient. biolog. Erfaring og efteruddannelse indenfor virksomhedsledelse og professionelle bestyrelser. Ekspertise indenfor bæredygtig landbrugsdrift og fødevareproduktion, herunder strategiudvikling og risikovurderinger.

MEDLEM**Bernhard Franz Schmitz,**

Leder (CEO) af Marjatta (f. 1964)

Indvalgt i bestyrelsen i 2018, og aktuel valgperiode udløber i 2021.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning:

20 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Uddannet specialpædagog og Master of Public Governance fra Copenhagen Business School. Indgående kendskab til socialpædagogiske og offentlige virksomheder, drift og ledelsesstrategi. Mere end 30 års ledelseserfaring i det offentlige. CEO af en stor specialpædagogisk virksomhed med 500 medarbejdere.

MEDLEM**Hilde Kjelsberg,** Vice-President i Nordic Investment Bank (f. 1963)

Indvalgt i bestyrelsen i 2019, og aktuel valgperiode udløber i 2022.

Uafhængighed:

Opfylder Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed.

Andelsbeholdning:

10 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Næstformand i Danmarks Grønne Investeringsfond

Forudsætninger og kompetencer:

Civiløkonom med Masterstudier i Finansiering og Strategi/Organisation fra Norges Handelshøjskole. Lederprogram fra blandt andet IMD og Harvard Business School. Mere end 30 års erfaring fra nordisk og international finansiering, både fra forretningssiden og med ledende stillinger indenfor analyse og kredit.

MEDLEM**Klaus Loehr-Petersen,**

Projektleder (f. 1952)

Indvalgt i bestyrelsen i 2006, og aktuel valgperiode udløber i 2021.

Uafhængighed:

Opfylder ikke fuldt ud Komitéen for god selskabsledelses definition af uafhængighed, idet Klaus Loehr-Petersen har siddet mere end 12 år i Merkurs bestyrelse. Bestyrelsen vurderer dog ikke, at dette konkret påvirker Klaus Loehr-Petersens uafhængighed.

Andelsbeholdning:

54 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Fonden Nødværge

Forudsætninger og kompetencer:

Handelsuddannet. Indgående kendskab til biodynamisk og økologisk fødevarerproduktion samt et stort netværk i det biodynamiske og økologiske miljø, mangeårig erfaring med projektledelse.

MEDLEM**Henrik Kronel,**

Kunderådgiver, investering (f. 1966)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2007, og aktuel valgperiode udløber i 2023.

Andelsbeholdning:

27 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på investering og værdipapirer.

MEDLEM**Søren Sivesgaard,**

Kunderådgiver, privat (f. 1960)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2015, og aktuel valgperiode udløber i 2023.

Andelsbeholdning:

24 stk.

Bestyrelsesformand i:

- Økologisk Markedsevent Aalborg

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet, herunder især boligfinansiering og investering.

MEDLEM**Jesper Kjærhus Kromann,**

Projektleder (f. 1966)

Medarbejdervalgt til bestyrelsen i 2019, og aktuel valgperiode udløber i 2023.

Andelsbeholdning:

29 stk.

Bestyrelsesmedlem i:

- Ingen

Forudsætninger og kompetencer:

Bankuddannet. Godt kendskab til bankdrift generelt med særlig fokus på privatområdet og investering.

Måltal for det underrepræsenterede køn i bestyrelsen

For tiden er kvinder underrepræsenteret i bestyrelsen. Det er bestyrelsens mål, at mindst 1/3 af bestyrelsens repræsentantskabsvalgte og medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer skal være kvinder. Dette er aktuelt ikke opfyldt.

Direktion

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Lars Pehrson (f. 1958)

Administrerende direktør i Merkur siden etableringen i 1982.

Andelsbeholdning:
261 stk.

Direktør i:

- Merkur Udviklingslån A/S
- Merkur Fonden

Bestyrelsesmedlem i:

- FEBEA (Fédération Européenne des Banques Ethiques et Alternatives)
- Kooperationen

DIREKTØR

Charlotte Skovgaard (f. 1972)

Direktør siden 2019, ansat i Merkur i 2019.

Andelsbeholdning:
0 stk.

Bestyrelsesmedlem i:
Ingen

KREDITDIREKTØR

Alex Boldrup Andersen (f. 1972)

Direktør siden 2018, ansat i Merkur i 2018.

Andelsbeholdning:
10 stk.

Bestyrelsesmedlem i:
Ingen

Revisionsudvalg

Merkur har nedsat et separat revisionsudvalg. Udvalgets opgaver omfatter:

- overvågning af regnskabsaflæggelsesprocessen,
- overvågning af, om Merkurs interne kontrol- og risikostyringssystemer fungerer effektivt,

- overvågning af den lovpligtige revision af årsregnskabet mv. og
- overvågning af og kontrol med revisors uafhængighed.

Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalget, hvor rammerne for udvalgets arbejde beskrives.

Ud over de løbende vurderinger af risikoforhold og interne kontroller, har revisionsudvalget i 2019 haft fokus på samarbejdet med risikofunktionen, forbedrede processer for opfølgning på kreditområdet samt udvikling af en ny og forbedret økonomirapportering til bestyrelsen, som blev anvendt første gang ved rapportering for 3. kvartal 2019.

Udvalget har ligeledes haft fokus på arbejdet med compliance- og hvidvaskovervågningen i Merkur.

Revisionsudvalget består af:

- Jakob Brochmann Laursen, formand og særligt sagkyndigt medlem
- Henrik Tølløse
- Søren Sivesgaard

Bestyrelsen har udpeget Jakob Brochmann Laursen som særligt sagkyndigt medlem af revisionsudvalget på baggrund af hans kompetencer omkring risikostyring fra bl.a. stillinger som underdirektør og prissætningsdirektør i større forsikringselskaber og hans virke i andelskassens bestyrelse. Det er bestyrelsens opfattelse, at Jakob Brochmann Laursen besidder de efter bekendtgørelsen om revisionsudvalg fornødne kvalifikationer.

Usædvanlige forhold

Merkur har i 2019 været påvirket af følgende usædvanlige forhold:

- Større datagrundlag og metodekendskab til vores beregningsmodel for nedskrivninger har medført modeltilpasninger, der resulterer i ekstra nedskrivninger for ca. 2,8 mio. kr. Vores modregningsret i kunders andele kan herudover ikke længere anvendes i modellen, hvilket øger nedskrivningerne med ca. 1,4 mio. kr. i forhold til

2018. Modeltilpasningerne løfter det generelle nedskrivningsniveau og har derfor engangskaraktter.

- Ekstraordinær engangsindtægt ved salg af aktier i Sparinvest på 2,1 mio. kr. inklusive udbytte.
- Ekstraordinært store investeringer i IT-udvikling på 3 mio. kr. primært på compliance og hvidvaskområdet.

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved opgørelsen af de regnskabsmæssige værdier er der udøvet skøn. De udøvede skøn er baseret på forudsætninger, som ledelsen finder forsvarlige. Det vigtigste regnskabsmæssige skøn vedrører nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor kvantificering af risikoen for manglende fremtidige betalinger er forbundet med et væsentligt skøn.

Nedskrivninger beror på mange datapunkter om kundernes adfærd og formuesammensætning mv. Da metoden stadig er relativt ny og forudsætter en kompliceret beregningsmodel, som hvert år rekalibreres, har vi lagt et til-læg ind på nedskrivninger som kompensation for denne modelusikkerhed. Hertil kommer, at der som komponent i nedskrivningsmodellen indgår en række makroøkonomiske forudsætninger, som udarbejdes af Lokale Pengeinstitutter. Sådanne forudsætninger er i sagens natur forbundet med en vis usikkerhed.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Fra balancedagen og frem til godkendelsen af årsrapporten er der ikke indtrådt forhold, der forrykker vurderingen af årsrapportens indhold.

Forretningsmæssige risici

Andelskassens væsentligste forretningsmæssige risiko er udlån og garantistillelse. Merkur tilstræber en spredning af udlånet på forskellige brancher. Om forholdene i de enkelte brancher, som Merkur særligt låner penge ud til, henvises til årsrapportens afsnit om udlånsvirksomheden.

En stor del af sikkerheden for andelskassens udlån består i fast ejendom. Dette indebærer en risiko for forringet sikkerhedsværdi i en lavkonjunktursituation, hvor huspriserne vil falde. Andelskassen opdaterer løbende ejendomsværdierne, men pludselige fald på ejendomsmarkedet vil øge risikoen i ejendomsporteføljen. Merkur har konstant fokus på at sikre, at kundernes økonomi er holdbar, og at der sættes ind i tide overfor kunden, hvis der viser sig økonomiske svaghedstegn.

Nogle af de kundesegmenter, Merkur arbejder med, kan blive udsat for ændrede markedsvilkår eller rammevilkår på en måde, som vil udgøre en forretningsmæssig risiko for Merkur.

De vigtigste af disse forretningsmæssige risici er:

- Økologiske landbrug kan udvikle sig negativt med hensyn til afsætning eller afregningspriser, ligesom landbrugsstøttevilkårene kan ændres til ugunst for økologisk landbrug. Merkurs landbrugskunder er ikke eksponeret overfor fjerne eller politisk ustabile eksportmarkeder som f.eks. Rusland. Den indenlandske afsætning har været stærkt stigende de senere år, også i 2019, og de økologiske afregningspriser er væsentligt højere end de konventionelle. Klimakrisen udfordrer landbruget generelt, og vores økologiske landbrug vil også blive ramt, som det skete i forbindelse med tørken i 2018. Vi må i fremtiden forvente flere år med tørke eller høje mængder af nedbør – dette vil kræve store omlægninger i landbruget, og forøger risikoen i andelskassens portefølje af landbrug. Danmark har sat høje mål for reduktionen i udledningen af drivhusgasser, og det vil formentligt føre til afgifter på udledning af drivhusgasser, hvilket vil ramme specielt den animalske produktion, der kan blive presset på deres indtjening. Biodiversitetskrisen vil formentlig føre til afgifter på sprøjtegifte eller andre former for regulering heraf. Merkurs portefølje af landbrug vil ikke blive ramt af sådanne afgifter.

- Vedvarende energi kan få forringede afregnings- eller støttevilkår. Typisk er det ikke juridisk muligt at ændre vilkårene for allerede opførte energianlæg. Der har heller ikke været tegn på forringede vilkår for vedvarende energi i Danmark, bortset fra manglende langsigtede og klare rammevilkår for udbygningen af den vedvarende energi. Denne usikkerhed berører i mindre grad allerede installerede anlæg. Danmarks målsætning om en 70 % reduktion i Co2 udledningen inden 2030 vil understøtte denne sektor, og reducere risiko for ændrede støtteordninger. Generelt er afhængigheden af støtteordninger faldende, navnlig på sol- og vindenergi, hvor anlæg i stigende grad opføres uden eller med meget begrænsede støtteelementer.
- Skoler og institutioner kan få forringede betingelser fra det offentlige side, f.eks. i forbindelse med offentlige besparelser. Vi har historisk set sådanne forringelser bl.a. ved at kommunerne forsøger at begrænse udgifterne til anbringelse af børn og unge på socialpædagogiske opholdssteder og andre institutioner. Vi har derfor fokus på opfølgning i forhold til, at skolerne og institutionerne får tilpasset deres budgetter i tide. Aktuelt er der gode vilkår for skoler og institutioner, ligesom interessen fra forældre side er høj. Der var dog i forbindelse med det seneste folketingsvalg forslag fremme omkring reduktion af støtten til friskoler. Der var aktuelt ikke flertal herfor. Merkur følger lovgivningen tæt, så vi i god tid kan agere i forhold til mulige ændringer i rammevilkårene for vores kunder.

Finansielle risici

Andelskassen har ikke usædvanlige finansielle risici og foretager ikke spekulationsvirksomhed. Der henvises derudover til regnskabets note 34 om risikostyring.

Lønpolitik

Bestyrelsen har den 23.12.2010 vedtaget en løn- og pensionspolitik for bestyrelse, direktion og ansatte, herunder ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), samt ansatte i kontrolfunktioner i Merkur. Lønpolitikken er godkendt af generalforsamlingen den 9. april 2011. Bestyrelsen vurderer lønpolitikken én gang årligt, senest på bestyrelsesmødet den 29. august 2019. Vurderingen førte ikke til ændringer. Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med, og fremmer en sund og effektiv risikostyring i Merkur.

Bestyrelse og direktion

Der udbetales ikke variable løndele ("bonus") til bestyrelse og direktion, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte, herunder væsentlige risikotagere

Der udbetales ikke variable løndele til ansatte generelt, herunder til ansatte hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på andelskassens risikoprofil (væsentlige risikotagere), hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag.

Ansatte i kontrolfunktioner

Der udbetales ikke variable løndele til ansatte i kontrolfunktioner.

Aflønningsudvalg

Merkur har ikke nedsat noget aflønningsudvalg.

Søjle III rapportering, solvensbehov og selskabsledelse

Andelskassens såkaldte "Søjle III Rapport" (risikooplysninger) i.h.t. CRR direktivet kan findes på hjemmesiden www.merkur.dk/aarsrapporter. Heri findes også oplysninger om solvensbehov og selskabsledelse.

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 for Merkur Andelskasse.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse at årsregnskabet giver et retvisende billede af andels-

kassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019.

Ledelsesberetningen indeholder efter vor opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i andelskassens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og andelskassens finansielle stilling samt en beskrivelse af de væsent-

ligste risici og usikkerhedsfaktorer, som andelskassen står over for.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 5. marts 2020

Direktion:

Lars Pehrson

Charlotte Skovgaard

Alex Andersen

Bestyrelse:

Henrik Tølløse (formand)

Jakob Brochmann Laursen (næstformand)

Anneke Stubsgaard

Henrik Kronel

Bernhard Franz Schmitz

Jesper Kromann

Hilde Kjelsberg

Søren Sivesgaard

Klaus Loehr-Petersen

Der afholdes ordinær generalforsamling den 4. april 2020 i Århus.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til andelshaverne i Mercur Andelskasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af andelskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af andelskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Mercur Andelskasses årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit *Revisors ansvar for revisionen af regnskabet*.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af andelskassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Mercur Andelskasse den 1. april 2017 for regnskabsåret 2017. Vi er genvalgt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 3 år frem til og med regnskabsåret 2019.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

CENTRALT FORHOLD VED REVISIONEN

Nedskrivninger på udlån

Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger.

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de forventede tab på udlån pr. balancedagen i overensstemmelse med bestemmelserne i IFRS 9 som indarbejdet i Regnskabsbekendtgørelsen. Der henvises til den detaljerede beskrivelse af anvendt regnskabspraksis i note 1.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:

- Fastlæggelse af kreditklassifikation ved første indregning og efterfølgende.
- De modelbaserede nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder ledelsens fastlæggelse af modelvariable tilpasset Andelskassens udlånsportefølje.
- Andelskassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registrering af udlån, der er kreditforringede (stadie 3) eller med betydelig stigning i kreditrisikoen (stadie 2).
- Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af forskellige udfald af kundens økonomiske situation (scenarier) samt for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsens vurdering af forventede kredittab pr. statusdagen som følge af mulige ændringer af markedsforhold, og som ikke indgår i de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger.

Der henvises til årsregnskabet omtale af "Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed" i note 2, note 34 "Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici" hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån, er beskrevet samt kreditnoterne 14, 17 og 18,

HVORDAN VI HAR BEHANDLET DET CENTRALE FORHOLD VED REVISIONEN

Vi gennemgik og vurderede de nedskrivninger, som er indregnet i resultatopgørelsen i 2019 og i balancen pr. 31. december 2019.

Gennemgangen omfattede en vurdering af den anvendte nedskrivningsmodel udarbejdet af datacentralen BEC, herunder ansvarsfordeling mellem BEC og andelskassen. BEC's uafhængige revisor har forsynet modellen med en erklæring med høj grad af sikkerhed om, hvorvidt beskrivelserne ligger inden for fortolkningsmulighederne af principperne for nedskrivning i henhold til IFRS 9, samt hvorvidt modellen beregner i overensstemmelse med modelbeskrivelserne. Vi vurderede, om erklæringens indhold afdækkede et behov for tilpasninger til andelskassens anvendelse af modellen.

Vi vurderede og testede andelskassens opgørelse af nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder vurderede vi ledelsens fastlæggelse og tilpasning af modelvariable til egne forhold.

Vores gennemgang og vurdering omfattede endvidere andelskassens validering af de metoder, som anvendes for opgørelse af forventede kredittab, samt de tilrettelagte forretningsgange, der er etableret for at sikre, at kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån identificeres og registreres rettidigt.

Vi vurderede og testede de af andelskassens anvendte principper for fastlæggelse af nedskrivningsscenarier samt for måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på kreditforringede udlån og udlån med betydelige svaghestegn.

For en stikprøve af kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån testede vi nedskrivningsberegningerne og anvendte data til underliggende dokumentation.

For en stikprøve af øvrige udlån foretog vi vores egen vurdering af stadie og kreditklassifikation. Dette omfattede en forøget stikprøve af større udlån samt udlån inden for segmenter med generelt forøgede risici.

Vi gennemgik og udfordrede de ledelsesmæssige skøn over forventede kredittab, der ikke er dækket af de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på

anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Andelskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Andelskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Andelskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Andelskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Andelskassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, 5. marts 2020

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 3377 1231

Benny Voss
statsautoriseret revisor
mne15009

Heidi Brander
statsautoriseret revisor
mne33253

Regnskab og noter

Resultat- og totalindkomstopgørelse for 2019

1.000 KR	2019	2018	NOTE
Renteindtægter	92.076	95.028	3
Negative renteindtægter	-10.648	-4.660	4
Renteudgifter	-3.782	-5.317	5
Positive renteudgifter	4.646	1.615	6
Netto renteindtægter	82.292	86.666	
Udbytte af aktier m.v.	388	53	
Gebyrer og provisionsindtægter	67.948	59.642	7
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-8.470	-7.365	8
Netto rente- og gebyrindtægter	142.158	138.996	
Kursreguleringer	991	-3.181	9
Andre driftsindtægter	252	511	
Udgifter til personale og administration	-118.671	-112.692	10
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	-1.781	-2.068	12
Andre driftsudgifter	-52	-752	13
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-11.325	-17.132	14
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	-822	50	
Resultat før skat	10.750	3.732	
Skat	-1.690	-668	15
Årets resultat	9.060	3.064	
Forslag til resultatdisponering			
Overført til næste år	9.060	3.064	
Totalindkomstopgørelse			
Årets resultat	9.060	3.064	
Anden totalindkomst:			
Valutakursregulering andele i EUR	-10	-61	
Anden totalindkomst efter skat	-10	-61	
Årets totalindkomst	9.050	3.003	

Balance pr. 31.12.2019

AKTIVER (1.000 KR.)	2019	2018	NOTE
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	79.688	49.697	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.570.752	1.518.623	16
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	1.667.873	1.676.442	17-18
Obligationer til dagsværdi	227.735	228.141	19
Aktier m.v.	37.259	33.542	20
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.164	2.652	21
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	989	1.094	22
Grunde og bygninger (domicilejendom)	10.879	11.182	23
Øvrige materielle aktiver	2.155	2.836	24
Aktuelle skatteaktiver	422	570	15
Udskudte skatteaktiver	9.910	11.525	15
Aktiver i midlertidig besiddelse	7.575	4.755	25
Andre aktiver	84.002	66.901	26
Periodeafgrænsningsposter	2.662	3.110	
AKTIVER I ALT	3.704.064	3.611.070	

Balance pr. 31.12.2019 – fortsat

PASSIVER (1.000 KR.)	2019	2018	NOTE
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	86.883	85.631	27
Indlån og anden gæld	3.160.409	3.127.252	28
Aktuel skatteforpligtelse	0	0	15
Andre passiver	34.161	33.881	
GÆLD I ALT	3.281.453	3.246.764	
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	303	293	
Hensættelser til tab på garantier	8.785	4.136	
Andre hensatte forpligtelser	0	0	
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT	9.088	4.429	29
Efterstillede kapitalindskud	48.472	48.350	
EFTERSTILLEDE KAPITALINDSKUD	48.472	48.350	30
EGENKAPITAL			
Andelskapital	199.606	174.608	
Overkurs ved emission	115.597	96.131	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	45.140	36.080	
EGENKAPITAL I ALT	365.051	311.527	
PASSIVER I ALT	3.704.064	3.611.070	
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER			
Garantier	637.363	619.493	31
IKKE-BALANCEFØRTE POSTER I ALT	637.363	619.493	

Egenkapitalopgørelse for 2019

1.000 KR.	2019	2018	NOTE
Andelskapital:			
Andelskapital primo	174.608	166.829	
Ny indbetalt andelskapital	24.998	7.779	
I alt	199.606	174.608	
Værdien af en andel ved årets slutning:	1.788,70	1.771,00	
Overkurs ved emission:			
Overkurs ved emission, primo	96.131	90.446	
Overkurs ved nytegning	19.476	5.746	
Anden totalindkomst	-10	-61	
I alt	115.597	96.131	
Andre reserver:			
Andre reserver, primo	4.708	4.708	
I alt	4.708	4.708	
Overført overskud:			
Overført overskud, primo	36.080	53.958	
IFRS9	0	-17.298	
Dokumentgebyr amortisering	0	-3.644	
Årets resultat	9.060	3.064	
I alt	45.140	36.080	
specifikation:			
Overført overskud, primo	36.080	53.958	
Årets resultat	9.060	3.064	
Anden totalindkomst	-10	-61	
Samlet totalindkomst	9.050	3.003	
Anden totalindkomst ovf. til overkurs ved emission	10	61	
Anden totalindkomst, opskrivningshenlæggelse	0	0	
Årets resultat	9.060	3.064	
IFRS9	0	-17.298	
Dokumentgebyr amortisering	0	-3.644	
I alt	45.140	36.080	

Egenkapitalopgørelse for 2019 – fortsat

1.000 KR.	2019	2018	NOTE
Egenkapitalen ved årets slutning sammensætter sig således:			
Andelskapital	199.606	174.608	
Overkurs ved emission	115.597	96.131	
Andre reserver	4.708	4.708	
Overført overskud	45.140	36.080	
I alt	365.051	311.527	
Andre oplysninger om reserverne:			
Frie reserver (tidligere A-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse*	18.714	19.992	
Forholdsmæssig andel af IFRS9 egenkapitalnedskrivning	0	-1.259	
Forholdsmæssig andel af dokumentgebyr amortisering	0	-233	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	589	214	
Frie reserver i alt	19.303	18.714	
Andel af andre reserver	2.353	2.353	
I alt	21.656	21.067	
Kursreguleringsfond (tidligere B-kapital)			
Saldo ved årets begyndelse*	17.366	33.966	
Forholdsmæssig andel af IFRS9 egenkapitalnedskrivning	0	-16.039	
Forholdsmæssig andel af dokumentgebyr amortisering	0	-3.411	
Forholdsmæssig andel af årets resultat	8.471	2.850	
Kursreguleringsfond i alt	25.837	17.366	
Andel af andre reserver	2.355	2.355	
I alt	28.192	19.721	

NOTEOVERSIGT

1. Anvendt regnskabspraksis
2. Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed
3. Renteindtægter
4. Negative renteindtægter
5. Renteudgifter
6. Negative renteudgifter
7. Gebyrer og provisionsindtægter
8. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter
9. Kursreguleringer
10. Udgifter til personale og administration inkl. oplysning om antal ansatte
11. Øvrige administrationsudgifter
12. Afskrivninger på materielle aktiver
13. Andre driftsudgifter
14. Nedskrivninger og hensættelser på udlån og tilgodehavender m.v.
15. Skat
16. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker
17. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris
18. Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher
19. Obligationer til dagsværdi
20. Aktier og andre kapitalandele
21. Kapitalandele i associerede virksomheder
22. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
23. Grunde og bygninger
24. Øvrige materielle aktiver
25. Aktiver i midlertidig besiddelse
26. Andre aktiver
27. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
28. Indlån og anden gæld
29. Hensatte forpligtelser
30. Efterstillede kapitalindskud
31. Eventualforpligtelser
32. Kapitalkrav
33. Kapitalprocent
34. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici
35. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret
36. Hoved- og nøgletal

NOTE 1

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmægler selskaber.

Årsregnskabet præsenteres i danske kroner og afrundes til nærmeste 1.000 kr.

ÆNDRING ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Ændret regnskabsmæssig behandling af modtagne gebyrer

Andelskassen har på baggrund af en generel henstilling fra myndighederne foretaget en nærmere analyse af den regnskabsmæssige behandling af modtagne gebyrer, der er direkte forbundet med etableringen af lån mv., med henblik på vurdering af, om de kan indtægtsføres straks eller om de skal indgå som en integreret del af lånets effektive rente, og dermed amortiseres over lånets løbetid. Analysen viser, at Andelskassen skal amortisere yderligere gebyrer, der tidligere har været indtægtsført straks.

Andelskassen har beregnet, at et beløb på samlet 4,7 mio. kr. (3,6 mio. kr. efter skat), som tidligere har været indtægtsført straks, i stedet bør amortiseres, og dermed indtægtsføres, over de kommende år. Effekten af ændringen er stort set identisk pr. 1. januar 2018, 1. januar 2019 og 31. december 2019. Andelskassen har indregnet effekten 1. januar 2018 og tilsvarende korrigeret sammenligningstallene ultimo 2018.

I tilknytning hertil er der flyttet henholdsvis 1,5 mio. kr. fra gebyrindtægter til renteindtægter i 2019 og 1,4 mio. kr. i 2018, da amortiseringen indgår som en del af udlånets effektive rente.

Der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for hoved- og nøgletal for tidligere perioder, da det ikke har været muligt at beregne effekten for tidligere perioder uden anvendelse af uforholdsmæssigt store resourcer.

Ændret regnskabsmæssig behandling af negative renteindtægter og -udgifter

Den anvendte regnskabspraksis er ændret for den regnskabsmæssige behandling af negative renteindtægter og -udgifter. Negative renteindtægter har tidligere været præsenteret under renteudgifter grundet den uvæsentlige karakter og ligeledes har de negative renteudgifter. Fra 2019 præsenteres negative renteindtægter og -udgifter særskilt. Ændringen i præsentationen af renteindtægter og -udgifter har ikke resultatmæssig effekt. Sammenligningstallene er tilpasset.

Ændret skøn vedrørende nedskrivninger

Andelskassen har modregningsret i kundernes portefølje af Merkurs andelsbeviser i tilfælde af misligholdelse. Frem til 2019 har denne modregningsret i andelene indgået i Andelskassens nedskrivningsberegninger efter IFRS 9. Effekten er opgjort til 1,4 mio. kr. og er udgiftsført under nedskrivninger i 2019.

Øvrige principper for anvendt regnskabspraksis er uændrede i forhold til 2018

Kapitalmæssig indfasning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af de initiale IFRS 9-nedskrivninger pr. 01.01.2018 på kapitalgrundlaget. Indfasningen gælder tilsvarende for pengeinstitutter, der opererer under IFRS-9 forenelige nedskrivningsregler. Mercur har besluttet at benytte overgangsordningen og indregner derfor kun 15% af effekten af de IFRS9-forenelige regnskabsregler ved opgørelsen af kapitalgrundlaget i 2019. Indregningen stiger til 30% i 2020. Den fulde virkning af IFRS 9 på kapitalgrundlaget, såfremt overgangsordning ikke var benyttet, svarer til 17,3 mio. kr., hvilket ville reducere kapitalprocenten med 0,8 procentpoint. Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget er fuldt indfaset ultimo 2022.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde andelskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når andelskassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå andelskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages der hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. På balancedagen anvendes balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

RESULTATOPGØRELSEN

Renter, gebyrer og provisioner m.v.

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører.

Renteindtægter hidrørende fra lån, der er nedskrevet, er efter reglerne flyttet fra renteindtægter til nedskrivninger.

Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente for et udlån, indregnes som en del af den amortiserede kostpris og dermed som en integreret del af udlånet under renteindtægter.

Stiftelsesprovision og dokumentgebyrer er eksempler som periodiseres over løbetiden.

Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Kursreguleringer

Kursreguleringer består af realiserede og urealiserede kursreguleringer på værdipapirer, primært obligationer og aktier. Herudover indeholder kursreguleringer valutakursreguleringer samt eventuelle værdireguleringer på investeringsjendomme.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn samt sociale omkostninger og pensioner. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Der afsættes beløb til dækning af særlige personaleforpligtelser, f.eks. barselsorlov.

Andelskassen har indgået aftale om en pensionsordning med hovedparten af medarbejderne. Der indbetales faste bidrag til pensionskonti i andelskassen eller til en pensionskasse. Andelskassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag, og der består ikke pensionsforpligtelser udover det nævnte.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter omfatter udgifter af sekundær karakter i forhold til andelskassens hovedaktivitet.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v. omfatter tab og forventede nedskrivninger på udlån, tab og hensættelser på garantier samt tab og nedskrivninger vedrørende overtagne aktiver.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser, henholdsvis tilgodehavende aktuel skat, indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalt a conto skat.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

BALANCEN

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker. Første indregning sker til dagsværdi med tillæg af transaktionsomkostninger og fradrag af stiftelsesprovisioner m.v., og efterfølgende måling sker til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesprovision m.v., og nedskrivninger til imødegåelse af forventede, men endnu ikke realiserede tab.

Model for nedskrivning for forventede kredittab

Med IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret

kostpris, og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier. Nedskrivningsreglerne er baseret på en forventningsbaseret model.

For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier indregnes som en forpligtelse.

De forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Det forventede tab er beregnet som en funktion af sandsynligheden for misligholdelse (PD – probability of default), eksponeringsværdi ved misligholdelse (EAD – exposure at default) og forventet tab ved misligholdelse (LGD – loss given default), hvor der er indarbejdet fremadskuende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremtidige udvikling.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på andelskassens ratingmodeller, der er udviklet af andelskassens dataleverandør, BEC, i samarbejde med Lokale Pengeinstitutter (LOPI), og andelskassens interne økonomi- og kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsendregning ved en nedjustering af debitor på 2 ratingklasser (modelberegnet skala fra god til værst 1:1).

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. Merkur betragter kreditrisikoen som lav, når andelskassens interne rating af kunden svarer til 2a efter Finanstilsynets skala eller bedre,

dog vil et overtræk i over 30 dage på en kunde med en intern rating på 2a, medføre en betydelig forøget kreditrisiko. Kategorien af aktiver med lav kreditrisiko omfatter udover udlån og tilgodehavender, der opfylder ratingkriteriet, tillige danske stats- og realkreditobligationer samt tilgodehavender hos danske kreditinstitutter. Nye kunder indplaceres altid i stadiet 1, hvis de ikke er kreditforringede.

En eksponering defineres som værende kreditforringet samt misligholdt, såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Når andelskassen yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder eller
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.

Dog gælder det, at finansielle aktiver, hvor kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder, eller hvor andelskassen har ydet lempeligere vilkår på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, fastholdes i stadiet 2, såfremt der ikke forventes tab i det mest sandsynlige scenarie.

Den definition af kreditforringet, som andelskassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadiet 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål. Dette indebærer, at en eksponering, som anses for at være kreditforringet, altid placeres i stadiet 3.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadiet 1 og 2, bortset fra de svageste eksponeringer i stadiet 2, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel ekspertvurdering i en såkaldt tabsrisikoopgørelse baseret på tre scenarier (basis-scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en model, som tager udgangspunkt i andelskassens inddeling

af kunderne i forskellige ratingklasser og en vurdering af risikoen for de enkelte ratingklasser. Beregningen sker i et setup, som udvikles og vedligeholdes på andelskassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af brancheforeningen LOPI, og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden. Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år 10. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, der multipliceres på datacentralens "rå" estimater, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Modelusikkerhed og ledelsesmæssige skøn

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadiet 1 og 2 ligeledes behæftet med usikkerhed som følge af at modellen ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for modellerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse på kunder og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er ligeledes forbundet med skøn.

Ændringer i nedskrivninger reguleres i resultatopgørelsen under posten "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v."

Praksis for tabsafskrivning af finansielle aktiver i balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret

kostpris, tabsafskrives helt eller delvist fra balancen, hvis andelskassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Indregningen ophører på baggrund af en konkret, individuel vurdering af de enkelte eksponeringer. For privat- og erhvervs kunder vil andelskassen typisk tabsafskrive, når de stillede sikkerheder er realiseret og restfordringen er uerholdelig. Når et finansielt aktiv tabsafskrives helt eller delvist fra balancen, udgår nedskrivningen på det finansielle aktiv samtidig i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger, jf. note 14.

Andelskassen fortsætter inddrivelsesbestræbelserne efter, at aktiverne er tabsafskrevet, hvor tiltagene afhænger af den konkrete situation. Andelskassen søger som udgangspunkt at indgå en frivillig aftale med kunden, herunder genforhandling af vilkår eller rekonstruktion af en virksomhed, således inkasso eller konkursbegæring først bringes i anvendelse, når andre tiltag er afprøvet.

Obligationer

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 1). Unoterede obligationer (herunder værdiansættelseskategori niveau 3) er optaget til dagsværdi opgjort med udgangspunkt i, hvad transaktionsprisen ville være ved handel mellem uafhængige parter.

Aktier m.v.

Aktier måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 1).

Ved noterede aktier i selskaber, som andelskassen ejer i fællesskab med en række andre pengeinstitutter, og hvor der sker løbende omfordeling af aktierne, anses omfordeling for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Dagsværdien for andre noterede eller illikvide aktier tager hvor muligt udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende eller alternativt kapitalberegninger (benævnt værdiansættelseskategori niveau 2).

Unoterede kapitalandele, hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi,

måles til kostpris (benævnt værdiansættelseskategori niveau 3).

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes andelskassens andel af virksomhedernes resultat efter skat.

Merkur har kapitalandele på 25% og derover i to virksomheder. Disse benævnes i regnskabet som associerede virksomheder.

Merkur har kapitalandele i Merkur Udviklingslån svarende til 9,0%. Merkur Udviklingslån A/S har indgået en aftale med Merkur Andelskasse om administration af selskabet. Andelskassens administrerende direktør er tillige direktør for Merkur Udviklingslån A/S.

Kapitalandelene er opført i regnskabet under posten Kapitalandele i tilknyttede virksomheder.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte knyttet til anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Domicilejendomme

Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Eksterne eksperter er involveret i målingen af domicilejendommen. Væsentlige stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Væsentlige fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsel af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Der foretages lineære afskrivnin-

ger baseret på følgende vurdering af de øvrige aktivers forventede brugstider:

IT-udstyr og maskiner	3 år
Inventar	3 år
Indretning af lejede lokaler	5 år
Klimaanlæg	10 år
Vindmøller	10 - 25 år

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende eksponeringer. Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg.

Aktiverne er kun midlertidigt i andelskassens besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører under andre aktiv-poster.

Posten omfatter deposita til lejede lokaler, depositum ved IT-leverandør BEC, samt andre tilgodehavender, der først forfalder efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Gæld til kreditinstitutter og centralbanker måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører hjemme under andre passivposter.

Posten omfatter udgifter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser og garantier, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser,

når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på andelskassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud måles til amortiseret kostpris.

Eventualforpligtelser

Eventualforpligtelser består af andelskassens afgivne garantier. Garantierne bliver løbende gennemgået og vurderet for at afdække, om der er objektiv indikation på, at der er sket kreditforringelse.

Hensættelser på garantier indgår under hensatte forpligtelser i balancen.

Kommende regnskabsregler

Oplysninger om kommende regler, som endnu ikke er trådt i kraft

Regnskabspraksis bliver ændret som følge af implementeringen af IFRS16 gældende pr. 1. januar 2020. IFRS 16 introducerer nye leasingregler. Alle leasingkontrakter skal indregnes hos leasingtager i form af et leasingaktiv, der repræsenterer værdien af brugsretten. Leasingaktiv og leasingforpligtelse indregnes fra det tidspunkt, hvor andelskassen opnår brugsret til aktivet. Ved første indregning måles aktivet fremadrettet til nutidsværdien af leasingforpligtelsen inkl. omkostninger. Samtidig indregnes nutidsværdien (ved anvendelse af den interne rente) af de aftalte leasingbetalinger som en forpligtelse. For lejeaftaler af andelskassens ejendomme i Århus og København har andelskassen vurderet, at den forventede lejeperiode udgør den uopsigelige lejeperiode i henhold til lejeaftalerne samt en forlængelsesoption på de aftaler, der har kort opsigelighed, således at lejeperioden for ikke opsagte lejemaal udgør mindst 4 år. Effekten af den kommende ændring af regnskabspraksis er en forøgelse af værdien af ejendomme med 6,9 mio. kr. Øvrige forpligtelser forøges tilsvarende med 6,9 mio. kr. Ændringen af praksis får ingen effekt på egenkapitalen. I resultatopgørelsen vil posten husleje fremover blive konverteret til afskrivninger og rente.

NOTE 2

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerhed

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurdering eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger, der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af andelskassens aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter princip om fortsat drift ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2019, er:

- Måling af udlån
- Måling af domicilejendomme
- Måling af udskudte skatteaktiver
- Institutspecifikke forhold

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. Ændringer kan forekomme ved en ændring i praksis fra myndighedernes side, modelmæssige fejl fra dataleverandør, såvel som

ændrede principper fra ledelsen – f.eks. hvis tidshorizonten ændres.

Ledelsen har specifikt vurderet, at der er modelmæssige usikkerheder med hensyn til de sandsynligheder de enkelte eksponeringer medregnes til i modellen. Der er som følge heraf samlet nedskrevet yderligere 0,4 mio. kr. end modelberegningens forudsigelser.

Scenarierne, som benyttes i forbindelse med beregningen af sikkerheder og dermed nedskrivninger på finansielle aktiver er underlagt mange forudsætninger fra konjunktur, lovgivning samt naturforhold mv. Andelskassen har foretaget en bevidst skævvridning mod det værre, da det er ledelsens vurdering at sikkerheder nemmere mister værdi end forøger værdi, dog afhængigt af aktiviteten.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Andelskassen har derfor vurderet, om modelestimerne skal tilpasses kreditrisikoen for egen udlånsportefølje. Andelskassen har vurderet, at modellens estimer passer på vores egne forhold.

Modellens estimer danner baggrund for beregningen af de makroøkonomiske påvirkninger af nedskrivninger. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen.

Måling af domicilejendomme

Domicilejendomme, der består af tre ejerlejligheder i Aalborg, som anvendes til bankdrift, måles til ekstern vurderet værdi med fradrag af afskrivninger.

Måling af udskudte skatteaktiver

Udskudte skatteaktiver indregnes for alle uudnyttede skattemæssige underskud, i den

udstrækning det anses for sandsynligt, at der inden for en overskuelig årrække realiseres skattemæssige overskud, hvori underskuddene kan modregnes. Vores fremskrevne budgetter underbygger at vi kan udnytte skatteaktivet indenfor 3-4 år. Vi har pt et udestående med Skattestyrelsen om behandlingen af en mulig skattepligtig gevinst fra 2013 på 3,3 mio. kr. opnået gennem ændrede regnskabsprincipper hos nuværende dataleverandør BEC. Da udfaldet af denne sag er behæftet med stor usikkerhed, har vi valgt ikke at indregne dette.

Institutspecifikke forhold

Målingen af noterede aktier og enkelte obligationer er i høj grad baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række noterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Illikvide noterede aktier og obligationer er opgjort til skønnet markedsværdi og er således behæftet med usikkerhed.

1.000 KR	2019	2018
NOTE 3. Renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	78	53
Udlån og andre tilgodehavender	90.508	93.154
Obligationer	1.489	1.821
Øvrige renteindtægter	1	0
I alt	92.076	95.028
<p><i>Merkur har ikke datterselskaber eller filialer i udlandet. Omsætningen i Danmark kan opgøres til t. dkk 159.872. Merkur har ikke modtaget offentlige tilskud i regnskabsåret. F.s.v. angår renteindtægter fra udlån har andelskassen udover Danmark renteindtægter fra Finland, Tyskland, Sverige og Norge. Indtægterne er ubetydelige i forhold til andelskassens samlede virksomhed.</i></p>		
NOTE 4. Negative renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	10.412	4.017
Obligationer	236	643
I alt	10.648	4.660
NOTE 5. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	31	267
Indlån og anden gæld	1.141	2.303
Efterstillede kapitalindskud	2.608	2.550
Øvrige renteudgifter	2	197
I alt	3.782	5.317
NOTE 6. Negative renteudgifter		
Indlån og anden gæld	4.646	1.615
I alt	4.646	1.615
NOTE 7. Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	9.135	6.839
Betalingsformidling	12.054	11.123
Lånesagsgebyrer	6.065	5.993
Garantiprovision	19.285	18.791
Øvrige gebyrer og provisioner	21.409	16.896
I alt	67.948	59.642

1.000 KR	2019	2018
NOTE 8. Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		
Vurderingshonorarer, eksterne vurderingsmænd	769	371
Interbankgebyrer	297	327
Internationale gebyrer, Visa og Mastercard	1.714	1.468
Diverse gebyrer, pensionssystemer m.v.	2.752	2.296
Dankort- og NETS gebyrer	2.215	2.113
Gebyrer Mobile Pay	674	768
Afgivet garantiprovision	49	22
I alt	8.470	7.365
NOTE 9. Kursreguleringer		
Obligationer	-1.607	-4.483
Aktier og kapitalandele	4.062	1.675
Pantebrev	-1.365	0
Valuta	-99	-373
I alt	991	-3.181
NOTE 10. Udgifter til personale og administration		
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion:		
Lønninger og vederlag til bestyrelse	1.973	1.845
Lønninger og vederlag til direktion incl. pension	3.084	2.649
I alt	5.057	4.494
Personaleudgifter:		
Lønninger	50.587	48.858
Pensioner	5.494	5.347
Udgifter til social sikring (lønsumsafgift m.v.)	9.110	8.495
I alt	65.191	62.700
Øvrige administrationsudgifter (note 11)	48.422	45.498
I alt	118.670	112.692

Andelskassen anvender ikke incitamentsaf lønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere. Andelskassen har ikke påtaget sig pensionsforpligtelser overfor ledelsen udover den pension, der følger de normale ansættelsesvilkår for medarbejderne i Merkur.

1.000 KR	2019	2018
NOTE 10. Udgifter til personale og administration – fortsat		
Specifikation af lønninger og honorarer til bestyrelse og direktion		
Bestyrelsen:		
Henrik Tølløse, bestyrelsesformand*	428	418
Jacob Brochmann Laursen*	364	301
Klaus Loehr-Petersen	158	120
Anneke Stubsgaard	230	120
Bernhard Schmitz	156	94
Hilde Kjelsberg 1/2-31/12 2019	143	0
Fratrådte bestyrelsesmedlemmer	0	429
<i>Medarbejdervalgte:</i>		
Henrik Kronel	154	115
Søren Sivesgaard*	161	130
Jesper Kromann 1/4 - 31/12 2019	142	0
Stig Mårtenson 1/1-31/3 2019	38	76
Carsten Juul 1/1-11/6 2018	0	42
* =udgør bestyrelsens revisionsudvalg	1.974	1.845
<i>Bestyrelsens vederlag indeholder ikke variable dele.</i>		
Direktionen:		
Lars Pehrson, Adm. direktør		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	791	791
Variabel løn	0	0
Pension	86	86
Alex B. Andersen, direktør fra 1/6 2018		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	1.007	568
Variabel løn	0	0
Pension	125	71
Charlotte Skovgaard, direktør fra 1/11 2019		
Fast løn incl. fri telefon og forsikringer	290	0
Variabel løn	0	0
Pension	29	0
Fratrådt direktør (fratrådt 31/8 2019)	756	1.133
Samlet løn, pension, telefon og forsikringer direktion	3.084	2.649
Væsentlige risikotagere:		
Fast løn	4.149	4.156
Variabel løn	0	0
Antal medarbejdere med indflydelse på risikoprofilen:	6	7
Antal medarbejdere, omregnet til heltid	98,5	99,2

1.000 KR	2019	2018
NOTE 11. Øvrige administrationsudgifter		
IT-udgifter, BEC	32.009	27.950
Andre IT-udgifter og telefoni	1.591	1.531
Kontorartikler m.v.	809	1.161
Porto	74	65
Rejser m.v.	593	614
Kurser, uddannelse og andre personaleudgifter	2.948	2.997
Husleje m.v.	3.066	3.160
Vedligeholdelse af lokaler og inventar	290	758
Forsikringer	460	301
Faglige kontingenter m.v.	996	1.001
Bladet Pengevirke	526	521
Markedsføring	3.604	3.287
Revision*, advokat- og konsulentomkostninger	1.448	2.167
Andet inkl. momsregulering	8	-15
I alt	48.422	45.498
* Honorar til den generalforsamlingsvalgte revision		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	803	489
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	106	38
Skatterådgivning	18	1
Andre ydelser vedr. 2018	0	94
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	927	622
<i>Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PwC består af lovpligtige erklæringer overfor forskellige offentlige myndigheder, samt diverse anden rådgivning.</i>		
NOTE 12. Afskrivninger på materielle anlægsaktiver		
Domicilejendom	303	308
Nedskrivning domicilejendom	0	0
Driftsmidler	801	1.088
Indretning af lejede lokaler	677	672
I alt	1.781	2.068
NOTE 13. Andre driftsudgifter		
Bidrag til afviklings-/garantiformuen	52	52
Optionspræmie vedr. salg DLR aktier	0	700
I alt	52	752

1.000 KR	2019	2018
----------	------	------

NOTE 14. Nedskrivninger og hensættelser

Årets samlede tab og nedskrivninger		
Samlede ændringer i nedskrivninger i årets løb	-12.026	5.350
Årets tab, tidligere nedskrevet	23.829	12.414
Endelig tabt, ikke tidligere nedskrevet	799	971
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-435	-352
Omkostninger og værdiregulering, aktiver i midlertidig besiddelse	74	15
Rentekorrektion (renter af nedskrivningskontoen)	-916	-1.266
Årets samlede tab og nedskrivninger	11.325	17.132
Nedskrivninger primo	99.770	94.420
Nedskrivninger i perioden	33.482	53.446
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-21.679	-35.682
Endelig tabt, tidligere nedskrevet/hensat	-23.829	-12.414
Akkumulerede nedskrivninger	87.744	99.770

Stadieinddelt nedskrivning på udlån og garantier	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
Akkumulerede nedskrivninger 01.01.19	3.101	11.472	85.197	99.770
Nedskrivninger i perioden	4.171	475	28.836	33.482
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	-1.516	-3.022	-17.141	-21.679
Endelig tabt, tidligere nedskrevet			-23.829	-23.829
Akkumulerede nedskrivninger 31.12.19	5.756	8.925	73.063	87.744

Stadie	Vandring studie 1 og 2 åtd		Vandring studie 2 og 3 åtd		Vandring studie 1 og 3 åtd	
	til 2 fra 1	til 1 fra 2	til 3 fra 2	til 2 fra 3	til 3 fra 1	til 1 fra 3
Udlån og garantier før nedskrivning/hensættelser	116.705	69.767	7.607	0	41.720	1.206

Akkumuleret nedskrivningsprocent		
I procent af udlån og garantier	3,7	4,2
Årets tab og nedskrivninger i procent af udlån og garantier	0,5	0,7
Rentenustillede lån og lån med nedsat rente, som følge af låntagers økonomiske problemer	26.731	30.141
I procent af udlån og garantier før nedskrivninger	1,1	1,3
Yderligere oplysninger om udlån, der ikke er fuldt nedskrevne		
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for kreditforringelse, før nedskrivning	248.605	242.248
Udlån og tilgodehavender med objektiv indikation for kreditforringelse, efter nedskrivning	185.304	157.052
Merkur har ingen finansielle aktiver som var kreditforringede ved første indregning		

1.000 KR	2019	2018
NOTE 15. Skat		
Årets aktuelle skat	0	0
Regulering af udskudt skat	-1.734	-668
Regulering udskudt skat tidligere år	117	0
Regulering af skat tidligere år	-75	0
I alt	-1.692	-668
Effektiv skatteprocent af årets resultat udgør	-15,7	-17,9
Regnskabsmæssigt resultat før skat	10.750	3.732
Beregnet skat heraf ved en skatteprocent på 22	-2.365	-821
Ændringer i udskudt skat, regulering tidligere år	117	0
Permanente afvigelser	631	153
Regulering af betalt skat tidligere år	-75	0
Skat af årets resultat	-1.692	-668
Udskudte skatteaktiver		
Øvrige	2.434	2.449
Skattemæssige underskud til fremførsel *	7.476	9.076
I alt udskudte skatteaktiver	9.910	11.525
<i>*Skattemæssigt underskud til fremførsel inkluderer primoeffekten af IFRS9 nedskrivninger fra 2018.</i>		
Tilgodehavende skat		
Beregnet skat af årets resultat	0	0
Betalt a'conto skat	366	567
Betalt udbytteskat	56	3
I alt	422	570
NOTE 16. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Fordelt efter restløbetid		
Anfordringstilgodehavender	1.570.252	1.518.123
Over 5 år	500	500
I alt	1.570.752	1.518.623
Fordelt efter art		
Tilgodehavender hos centralbanker	1.542.000	1.486.000
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	28.752	32.623
I alt	1.570.752	1.518.623

1.000 KR	2019	2018
NOTE 17. Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris		
Fordelt efter restløbetid		
På anfordring	204.624	190.806
Til og med 3 måneder	89.432	97.703
Over 3 måneder til og med 1 år	104.232	122.655
Over 1 år til og med 5 år	480.478	459.941
Over 5 år	789.107	805.337
I alt	1.667.873	1.676.442
<i>Restløbetid er beregnet ud fra forud fastlagte kriterier, der bl.a. medfører, at kassekreditter uden fast genforhandlingsdato opfattes som anfordringstilgodehavender.</i>		
NOTE 18. Udlån og garantidebitorer (fordelt på sektor og brancher)		
Udlån + garantidebitorer i procent ultimo året		
1. Offentlige myndigheder		
	0,0	0,0
2. Erhverv		
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	10,5	9,9
2.2 Industri og råstofindvinding	2,7	3,6
2.3 Energiforsyning	2,5	2,5
2.4 Bygge- og anlæg	1,3	0,3
2.5 Handel	1,5	1,3
2.6 Transport, hoteller og restauranter	0,6	0,4
2.7 Information og kommunikation	0,7	0,7
2.8 Finansiering og forsikring	1,8	2,3
2.9 Fast ejendom	7,7	7,7
2.10 Øvrige erhverv	12,8	11,6
2.10 Skoler og børnehaver	12,2	12,1
I alt erhverv	54,3	52,4
3. Private		
	45,7	47,6
1-3 I alt	100,0	100,0
NOTE 19. Obligationer til dagsværdi		
Realkreditobligationer (niveau I)	216.743	217.206
Udenlandske obligationer (niveau I og III)	10.992	10.935
I alt	227.735	228.141
Heraf udløber i næste regnskabsår	51.401	76.518

1.000 KR	2019	2018
NOTE 20. Aktier og andre kapitalandele		
Aktier (værdiansættelse niveau II)	34.696	31.085
Andre kapitalandele (værdiansættelse niveau II og III)	2.563	2.457
I alt	37.259	33.542
Specifikation af beholdningen		
Kreditinstitutter:		
DLR Kredit A/S	32.135	28.530
Folkesparekassen*	327	327
Triodosbank, Holland	461	435
GLS Gemeinschaftsbank, Tyskland*	39	39
Freie Gemeinschaftsbank, Schweiz*	28	26
Banca Etica, Italien	794	746
Cultura Sparebank, Norge*	981	967
Ekobanken, Sverige*	302	301
Sparinvest Holding SE A aktier	360	488
Danske sektorselskaber:		
VP A/S	11	11
Let-P Holding A/S	160	142
Swipp Holding ApS	2	1
Bokis A/S	14	14
PRAS A/S	685	639
Strategiske samarbejdspartnere:		
Visa Inc C Pref.	17	0
SEFEA - Società Europea Finanza Etica ed Alternativa, Italien*	258	258
Sustainability Finance Real Economies SICA	611	539
Shared Interest Society Ltd., England	18	17
Oikocredit, Holland	28	28
SIDI, Frankrig	28	28
Triodos Microfinance Fund	0	6
I alt	37.259	33.542
* Andre kapitalandele er stjernemarkeret		

1.000 KR	2019	2018
NOTE 21. Kapitalandele i associerede virksomheder		
	Ejerandel	Egenkapital
Plasticueros ApS	37,50%	200.000 EUR
Samlet anskaffelsespris primo	559	559
Samlet anskaffelsespris ultimo	559	559
Op- og nedskrivninger primo	71	81
Årets resultat	-12	-10
Op- og nedskrivninger ultimo	59	71
Bogført værdi ultimo	618	630
Væsentlige vilkår: Mellemværende (lån i EUR) med selskabet er ydet på andelskassens normale vilkår. Selskabet har som aktivitet at eje et solcelleanlæg i Spanien. Anskaffelsen er sket m.h.p. at reducere Merkurs CO2 belastning.		
	Ejerandel	Egenkapital
Söderhof Vindmølle I/S, Tyskland	25%	1.009.522 EUR
Samlet anskaffelsespris primo	3.525	3.525
Samlet anskaffelsespris ultimo	3.525	3.525
Op- og nedskrivninger primo	-1.503	-1.230
Årets op- og nedskrivning	-485	-317
Årets resultat	9	44
Op- og nedskrivninger ultimo	-1.979	-1.503
Bogført værdi ultimo	1.546	2.022
Væsentlige vilkår: Selskabet har som aktivitet at eje en vindmølle i Tyskland. Anskaffelsen er sket i.f.m. indfrielse af et nødlidende engagement.		
Bogført værdi ultimo for kapitalandele i associerede virksomheder total	2.164	2.652

1.000 KR		2019	2018
NOTE 22. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			
	Ejerandel	Egenkapital	
Mercur Udviklingslån	8,7%	11.406.058 DKK	
Samlet anskaffelsespris primo		1.000	1.000
Samlet anskaffelsespris ultimo		1.000	1.000
Op- og nedskrivninger primo		94	78
Årets resultat		-105	16
Op- og nedskrivninger ultimo		-11	94
Bogført værdi ultimo		989	1.094
NOTE 23. Grunde og bygninger			
<i>Domicilejendomme</i>			
Omvurderet værdi ved seneste regnskabsårs afslutning		13.390	13.390
Nedskrivning i årets løb		0	0
Tilgang i årets løb		0	0
Omvurderet værdi før afskrivninger		13.390	13.390
Afskrivninger primo		2.208	1.900
Årets afskrivninger		303	308
Afskrivninger ultimo		2.511	2.208
Omvurderet værdi ultimo		10.879	11.182
Ejendomsinteresser i alt		10.879	11.182
Der medvirker ejendomsmægler ved vurdering af investerings- og domicilejendomme.			
NOTE 24. Øvrige materielle aktiver			
Kostpris primo		16.171	17.462
Afgang i årets løb		-1.170	-2.107
Tilgang i årets løb		797	816
Den samlede kostpris ultimo		15.798	16.171
Afskrivninger primo		13.335	13.682
Afgang, afskrivninger tilbageført		-1.170	-2.107
Årets afskrivninger		1.478	1.760
Afskrivninger ultimo		13.643	13.335
Bogført værdi ultimo		2.155	2.836

1.000 KR	2019	2018
NOTE 25. Aktiver i midlertidig besiddelse		
Ejendomme overtaget ved afvikling af eksponeringer og som søges afhændet	7.575	4.755
NOTE 26. Andre aktiver		
Diverse tilgodehavender	15.685	12.110
Huslejedepositum samt depositum hos Edb-central	67.403	53.945
Tilgodehavende renter	914	846
I alt	84.002	66.901
NOTE 27. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker		
<i>Fordelt efter restløbetid</i>		
På anfordring	86.252	82.055
Over 5 år	631	3.576
I alt	86.883	85.631
Fordelt efter art		
Gæld til centralbanker	81.828	80.948
Gæld til kreditinstitutter	5.055	4.683
I alt	86.883	85.631
NOTE 28. Indlån og anden gæld		
<i>Fordelt efter restløbetid</i>		
På anfordring	2.757.631	2.695.800
<i>Indlån med opsigelsesvarsel:</i>		
Til og med 3 måneder	57.065	79.712
Over 3 måneder og til og med 1 år	23.951	18.796
Over 1 år og til og med 5 år	88.169	88.806
Over 5 år	233.593	244.138
I alt	3.160.409	3.127.252
<i>Fordelt efter indlånstyper:</i>		
På anfordring	2.696.421	2.613.320
Med opsigelsesvarsel	135.489	181.650
Tidsindsud	19.110	21.611
Særlige indlånsformer	309.389	310.671
I alt	3.160.409	3.127.252
NOTE 29. Hensatte forpligtelser		
Hensættelse til pensioner og lignende forpligtelser	303	293
Hensættelse til tab på garantier m.v.	8.785	4.136
Andre hensatte forpligtelser	0	0
I alt	9.088	4.429

1.000 KR	2019	2018	
NOTE 30. Efterstillede kapitalindskud			
Supplerende kapital til amortiseret kostpris	48.472	48.349	
I alt	48.472	48.349	
Efterstillede kapitalindskud anvendt til opgørelse af kapitalgrundlag	40.596	40.782	
Renter	2.607	2.550	
Supplerende kapital			
Supplerende kapitalindskud, der udgør mere end 10% af det samlede kapitalindskud, kan specificeres således:			
Størrelse i t.kr.	valuta	rentesats*	forfald
7.584	NOK	4,510	08.06.2025
15.000	DKK	6,750	24.06.2025
7.470	EUR	5,000	01.05.2026
7.470	EUR	4,500	15.12.2027
* rentesatsen på de nævnte kapitalindskud er variabel med fastrenteperioder af varierende længde. Den oplyste rentesats er pr. 31.12.2019. Der findes ikke specielle betingelser f.s.v. angår hurtigere tilbagebetaling eller andre vilkår for ovenstående efterstillede kapitalindskud. Kapitalindskuddene er amortisable.			
NOTE 31. Eventualforpligtelser			
Garantier			
Finansgarantier	198.955	179.586	
Tabsgarantier for realkreditlån	355.715	349.526	
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	65.803	68.417	
Øvrige garantier	16.890	21.964	
I alt	637.363	619.493	
Andre forpligtende aftaler			
Uudnyttede kredittilsagn	775.317	612.341	
Merkur kan opsige kredittilsagnene uden varsel.			
Sikkerheder			
Af den samlede obligationsbeholdning er der pantsat obligationer med en værdi på 0 til sikkerhed for clearing og trækingsret i Nationalbanken.			
Træk på Nationalbanken 31.12.2019 [clearingsmellemværende note 27] dækkes af kontant indestående fremgår af note 16			
Kontraklige forpligtelser			
Som medlem af BEC er Merkur forpligtet til at betaling af en udtrædelsesgodtgørelse. Forpligtelsen er 63,9 mio.kr. og svarer til 2,5 gange seneste års omsætning			
I lighed med de øvrige danske pengeinstitutter hæfter Merkur for tab hos Garantiformuen og Afviklingsformuen.			
Seneste opgørelse af Merkurs andel af sektorens indeståelse overfor Afviklingsformuen udgør 0,009%.			
Huslejeoplyttelser ift. opsigelsesvarsler på de lejede lejligheder	1.699	2.678	
Retssager m.v.			
Merkur er som led i den almindelige drift fra tid til anden involveret i tvister m.v. Disse risici vurderes løbende af Merkurs ledelse og eventuelle hensættelser til tab foretages ud fra en vurdering af risikoen for tab. Der er på aflæggelsestidspunktet ingen verserende sager.			

1.000 KR	2019	2018
NOTE 32. Kapitalkrav		
Minimumskapitalkrav 8,0% [Søjle I]	166.744	163.191
Solvensbehov 3,5% [Søjle II]	72.950	63.237
Kapitalbevaringsbuffer 2,5%	52.107	38.248
Kontracyklisk kapitalbuffer 1,0%	20.843	0
Nedskrivningsegnete passiver	12.506	0
I alt	325.150	264.676
NOTE 33. Kapitalprocent		
Kapitalsammensætning		
Egenkapital	365.051	311.528
Fradrag:		
Udskudte aktiverede skatteaktiver	-7.476	-9.076
Andre fradrag	-400	-780
Værdiregulering, iht krav om forsigtig værdiansættelse af aktiver	-283	-278
Overgangsordning IFRS9	18.850	21.068
Egentlig Kernekapital	375.742	322.462
Supplerende kapital	40.596	40.782
Fradrag for uvæsentligt finansielle besiddelser	0	-6
Kapitalgrundlag	416.337	363.238
Var overgangsordningen for implementeringen af IFRS9 ikke anvendt, ville kapitalgrundlaget ultimo andrage	397.488	342.170
Risikoeksponering		
Kreditrisiko	1.788.204	1.759.148
Operationel risiko	248.444	233.518
Markedsrisiko	47.647	47.227
Samlet risikoeksponering	2.084.296	2.039.893
Kapitalprocent	20,0	17,8
Kernekapitalprocent	18,0	15,8
Kapitalprocent, uden overgangsordning	19,1	16,8
Kernekapitalprocent, uden overgangsordning	17,1	14,8

NOTE 34. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici**Risikostyring**

Mercur er eksponeret overfor forskellige typer af risici. Formålet med andelskassens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder eller i de udlånsområder, hvor Mercur er aktiv. Mercur udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til daglig påvirker andelskassen. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af direktionen og andre ledende medarbejdere.

Kreditrisiko

Et af de væsentligste risikoområde i andelskassen er kreditrisikoen, dvs. den risiko andelskassen påtager sig i forbindelse med udlånsvirksomhed. Andelskassens risikostyringspolitikker er tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og politikker, herunder stillelse af sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som andelskassen har forretninger med.

Andelskassen følger løbende alle udlån og garantier.

Andelskassen opdeler sine kunder i engagementskategorier (kreditrating) - nedenfor er fordelingen anvist i procent.

Engagementskode	2019	2018
1 – OIK (objektiv indikation på Kreditforringelse)	9	10
2 - Kunder i økonomiske vanskeligheder	0	0
3 - Kunder med væsentlige svaghedstegn	10	7
4 - Kunder med visse svaghedstegn	18	21
5 - Middelgode kunder	33	38
6 - Gode kunder	27	21
7 - Utvivlsomt gode kunder	2	2
Ej fordelt*	1	1
I alt	100	100

*Bonitetskoder indlægges kun på engagementer, der er større end 10.t.kr.

Der anlægges generelt en mere forsigtig tilgang til klassifikationen sammenholdt med tidligere år. Se nærmere beskrivelse i Anvendt regnskabspraksis under afsnittet „Model for nedskrivning for forventede kredittab“

Finanstilsynet (FT) benytter følgende kategorier for kundernes bonitet, hvilket i vores nedskrivningsmodel svarer til den interne rating (BEC).

	Objektiv indikation for kreditforringelse (OIK)	Væsentlige svaghedstegn	Visse svaghedstegn	Normal	God
FT Kategori	1	2c	2b	2a	3
Intern rating (BEC)	11	8-10	4-7	2-3	1

Akkumulerede nedskrivninger ultimo 2019

Stadie/FT kategori	1	2c	2b	2a	3	Total
1	200	988	3.299	1.198	71	5.756
2	4	48	445	76	11	584
2SVAG	180	3.724	4.289	126	22	8.341
3	68.930	3.131	992	10	-	73.063
Total	69.314	7.891	9.025	1.410	104	87.744

NOTE 34. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici – fortsat

Brancheopdelt og stadiendelt oversigt over udlån og garantier før nedskrivning

Branche	1	2	2svag	3	Hovedtotal
1. Offentlige myndigheder	0	0	0	0	0
2. Erhverv					-
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	125.031	14.047	61.655	50.127	250.860
2.2 Industri og råstofindvinding	34.759	192	19.134	9.686	63.771
2.3 Energiforsyning	58.322	-	558	-	58.880
2.4 Bygge- og anlæg	25.179	-	817	5.961	31.957
2.5 Handel	23.145	1.257	5.909	4.775	35.086
2.6 Transport, hoteller og restauranter	9.715	-	3.722	1.835	15.272
2.7 Information og kommunikation	8.888	1.877	2.809	2.322	15.896
2.8 Finansiering og forsikring	35.173	365	104	6.885	42.527
2.9 Fast ejendom	107.297	197	19.123	58.945	185.562
2.10 Øvrige erhverv	179.664	9.647	49.012	67.743	306.066
2.10 Skoler og børnehaver	190.740	17.491	70.950	10.884	290.065
I alt erhverv	797.913	45.073	233.793	219.163	1.295.942
					-
3. Private	969.585	57.080	34.475	31.737	1.092.877
1-3 I alt	1.767.498	102.153	268.268	250.900	2.388.819

Brancheopdelt og stadiendelt oversigt over nedskrivninger på udlån og garantier

Branche	1	2	2svag	3	Hovedtotal
1. Offentlige myndigheder	0	0	0	0	0
2. Erhverv					-
2.1 Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	579	25	2.617	13.963	17.184
2.2 Industri og råstofindvinding	153	3	558	2.427	3.141
2.3 Energiforsyning	145	-	105	-	250
2.4 Bygge- og anlæg	56	-	41	653	750
2.5 Handel	72	57	538	2.783	3.450
2.6 Transport, hoteller og restauranter	41	1	128	491	661
2.7 Information og kommunikation	58	4	284	612	958
2.8 Finansiering og forsikring	223	4	7	4.116	4.350
2.9 Fast ejendom	244	-	401	9.301	9.946
2.10 Øvrige erhverv	840	44	915	23.692	25.491
2.10 Skoler og børnehaver	659	100	1.699	3.283	5.741
I alt erhverv	3.070	238	7.293	61.321	71.922
					-
3. Private	2.686	346	1.048	11.742	15.822
1-3 I alt	5.756	584	8.341	73.063	87.744

NOTE 34. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici – fortsat**Beskrivelse af sikkerhed**

I henhold til Merkurs kreditpolitik søges udlånet afdækket med sikkerhedsstillelse, hvilket som hovedregel sker ved pant i fast ejendom, løsøre og/eller fordringer. Herudover tages der eventuelt sikkerhed i selskabers aktier/anparter, tilbagetrædelseserklæring samt kaution.

Markedsrisici

Andelskassens markedsrisiko styres via fastsatte limits for en række af risikomål, hvor opgørelse og overvågning sker på daglig basis. Rapporteringen udarbejdes af andelskassens økonomiafdeling og direktionen modtager dagligt rapportering om eventuelle/identificerede risici. Bestyrelsen modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici på kvartalsbasis.

Valutarisiko

Andelskassen fører konti i udenlandsk valuta for enkelte kunder, og i forbindelse med samarbejdet med Triodos Bank, GLS Gemeinschaftsbank, Cultura Sparebank og Ekobanken anvendes konti i henholdsvis EUR, NOK og SEK. Endelig føres enkelte kundekonti i andre hovedvalutaer. Andelskassens politik er til stadighed at have en neutral valutaposition. I praksis kan der opstå mindre positioner, der ikke indebærer nogen væsentlig risiko for andelskassen.

1.000 KR	2019	2018
Aktiver i fremmed valuta	-43.096	-51.706
Passiver i fremmed valuta	53.400	51.504
Ikke balanceførte poster i fremmed valuta	-127	-1.265
Nettopositioner	10.177	-1.467
Heraf lang position	-142	-1.467
Heraf kort position=Valutaindikator 1	10.319	0
Valutakursindikator 1 i procent af kernekapital efter fradrag	2,7	0,0

Renterisiko

Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning. Renterisiko opstår primært ved placering af overskydende likviditet i variabelt og fastforrentede obligationer. Renterisikoen må i henhold til andelskassens politik udgøre 1,5% af kernekapitalen efter fradrag. Kernekapital efter fradrag er opgjort til t.kr. 375.742. Renterisikoen må derfor max. udgøre t.kr. 5.600.

Renterisikoen opgøres således:		
Værdipapirer	2.596	2.167
Fastforrentede ind- og udlån	-1.081	-1.626
I alt	1.515	541
Renterisiko opdelt på valutaer med størst renterisiko		
Valuta:		
DKK	2.090	1.298
EUR	-705	-850
NOK	14	-3
SEK	116	96
I alt	1.515	541
Renterisiko i procent af kapitalgrundlag:		
Værdipapirer	0,69	0,67
Fastforrentede ind- og udlån	-0,29	-0,50
Renterisiko i procent af kernekapital	0,40	0,17

NOTE 34. Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici – fortsat

Renterisikoen er defineret som det tab andelskassen vil lide af andelskassens kernekapital, ved en stigning i den effektive rente på 1 procentpoint på de fastforrentede eksponeringer.

Aktierisiko

Andelskassen køber kun aktier i virksomheder og kreditinstitutter, med hvem der består et strategisk samarbejde eller i øvrigt har en samarbejdsrelation. Aktier købes derfor ikke med spekulation for øje. Andelskassens aktiebeholdning består primært af unoterede aktier, hvorfor beholdningen i vid udstrækning er uafhængig af udviklingen på det generelle aktiemarked.

Likviditetsrisiko

Andelskassens likvide beredskab bliver styret ved at opretholde tilstrækkelige likvide beholdninger, ultralikvide værdipapirer og tilstrækkelige kreditfaciliteter. Det likvide beredskab fastlægges så det til enhver tid er stabilt og tilstrækkeligt.

Merkurs likviditet ligger væsentligt over de lovgivningsmæssige dækningskrav på 100%, som fastsættes i Tilsynsdiamanten.

Den samlede likviditetsbuffer udgør over 1,8 mia. kr. pr. 31. december 2019.

Likviditetsdækningen udtrykkes i nøgletallet LCR (Liquidity Coverage Ratio) og angiver, hvor mange likvider med høj omsættelighed andelskassen råder over til at modstå et beregnet udtræk af likviditet over den kommende måned. LCR-brøken er derfor udtryk for, hvor mange høj kvalitetsmidler der forefindes i forhold til det beregnede udtræk. Lovkravet er 100% dækning. Merkur har ultimo 2019 en LCR brøk på 461% og har dermed en overdækning i forhold til 100% krav på 361 procentpoint.

Operationel risiko

Der er udarbejdet skriftlige forretningsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner, ligesom nødplaner for IT skal begrænse tab i tilfælde af IT nedbrud eller anden lignende krisesituation. Operationel risiko som følge af kriminalitet og ansvarspådragelse er forsikringsdækket.

1.000 KR	2019	2018
NOTE 35. Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret		
Lån, rammer m.v. til ledelsen		
Direktion	4.260	290
Bestyrelsen	3.832	3.336
Sikkerhedsstillelser		
Direktion	0	0
Bestyrelsen	1.074	1.982

Væsentlige vilkår:

Lån til direktion og bestyrelsesmedlemmer er ydet på andelskassens normale vilkår. Renten til disse udlån ligger i intervallet 2,75% - 9,5%.

De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er omfattet af de særlige medarbejdervilkår f.s.v. angår renter - som ligger i samme renteinterval som nævnt ovenfor. Bestyrelsen har ikke ejerandele på mere end 25% i selskaber, som har mellemværender med Merkur.

I.h.t. Regnskabsbekendtgørelsens §120, stk. 4 er oplysninger om mellemværende med repræsentantskabet udeladt.

1.000 KR	2019	2018	2017	2016	2015
NOTE 36. Hoved- og nøgletal					
Resultatopgørelsen					
Netto rente- og gebyrindtægter	142,2	139,0	130,7	125,6	113,4
Kursreguleringer	1,0	-3,2	-5,6	9,7	-1,5
Udgifter til personale og administration	118,7	112,7	106,5	92,6	80,1
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	11,3	17,1	36,6	17,0	14,0
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	-0,8	0,1	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	9,1	3,1	-19,0	20,2	7,8
Balance					
Udlån*	1.667,9	1.676,4	1.752,4	1.676,0	1.430,9
Indlån	3.160,4	3.127,3	3.065,8	2.676,0	2.300,4
Egenkapital*	365,1	311,5	315,9	316,9	249,3
Aktiver i alt*	3.704,1	3.611,1	3.536,4	3.146,2	2.688,0
Garantier	637,4	619,5	675,9	685,4	480,9
Andre oplysninger					
Antal kunder	34.299	34.367	29.888	28.464	26.278
Antal andelshavere	7.637	7.037	6.686	6.067	5.480
Nøgletal i %					
Kapitalprocent*	20,0	17,8	16,3	17,5	16,6
Kernekapitalprocent*	18,0	15,8	14,5	15,4	14,1
Egenkapitalforrentning før skat (pct.)	3,2	1,2	-7,1	8,5	3,6
Egenkapitalforrentning efter skat (pct.)	2,7	1,0	-5,9	7,1	3,3
Indtjening pr. omkostningskrone	1,1	1,0	0,9	1,2	1,1
Indtjening pr. omkostningskrone, ex. kursreguleringer og nedskrivninger	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4
Afkastningsgrad	0,2	0,1	-0,5	0,6	0,3
Renterisiko (pct.)	0,4	0,2	0,1	0,2	1,6
Valutaposition (pct.)	2,7	0,4	2,4	1,0	1,7
Valutarisiko (pct.)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR) i pct.**	460,6	527,8	448,0	364,0	-
Udlån + nedskrivninger herpå i pct. af indlån	55,6	56,9	59,5	64,6	64,4
Udlån i forhold til egenkapital	4,6	5,3	5,5	5,3	5,7
Årets udlånsvækst	-0,5	-4,1	4,6	17,1	4,7
Summen af engagementer >10% af kapitalgrundlaget angivet i pct.	30,3	11,6	35,5	53,5	37,3
20 største engagementer i pct af kernekapitalen	133,5	137,5	162,0		
Andel af tilgodehavender med nedsat rente (pct.)	1,1	1,3	2,1	1,2	1,5
Årets nedskrivningsprocent.	0,5	0,7	1,5	0,7	0,7
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,7	4,0	2,9	2,3	2,6

*Udlån, egenkapitalen og dermed kernekapitalen er reguleret ned som konsekvens af amortiserede dokumentgebyrer

**Nøgletallet har afløst §152-likviditet fra 2018

**Giv dine
penge
mening**

MERKUR
ANDELSKASSE